XIV. évfolyam. Budapest. 180. szám. Csütörtök, 1880. julius 1.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. szám.
Csak bérmentes levelek fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem küldetnek.
Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyilttérek
felvétetnek árszabály szerint
a kiadó hivatalban:
Budapest IV. hímző-utcza és kalap-utcza sarkán 1. sz.
Hirdetések felvétetnek a külföldön:
Bécsben: Oppelik A.-nál, Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolfnál, Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Voglernél, Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és társánál, Wollzeile Nr. 12.
Párisban: Havas, Lafitte & Comp.-nál, Place de la Bourse.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és társánál.

A magyar nyelv Zágrábban.

A horvát urak ott a zágrábi tartományi gyülésen egy höstettet akartak elkövetni. Csináltak maguknak egy ellenséget Dávid pénzügyigazgató személyében s épitettek egy homok várat, melyet elkereszteltek erőszakos magyarositásnak. S aztán mikor mindakettővel készen voltak: akkor azt a homok várat széjjelhányták s rettentő hősiességgel csaptak diadalt azon a csatatéren, melyet nem védelmezett senki. Igy aztán bebizonyitották azt is, hogy Horvát-Szlavon-Dalmátország, ez a háromegykirályság még is csak hatalmasabb, mint ama Dávid nevezetü pénzügyigazgató. Valóban Cervantes hősének komikus hadjáratai jutnak eszünkbe, ha a legujabbi zágrábi vitézkedésre gondolunk. Ugyan vajjon kinek jut eszébe itt Magyarországon az a hóbortos gondolat, hogy Horvátországot magyarositsa? S ugyan vajjon abból a tényből, hogy tanulhasson magyarul az, a kinek tetszik: kinek jutna eszébe erőszakos magyarositás rémképeit festeni a falra? S vajjon miért lenne hazaáruló az a horvát, a ki magyarul is tud esetleg s vajjon miért lenne az a pénzügyi tisztviselő ellensége Horvátországnak, ki szerzett érdemei s hosszas szolgálati ideje alapján hivatali előmenetelre tart igényt s azért megtanulja a magyar nyelvet?

A dolog ma tényleg ugy áll s nemcsak tényleg, hanem alkotmányjogilag is, hogy Szent-István birodalmában egyetlen pénzügyi hivatali szervezet van. A zágrábi és pozsegai adótárnok és adóellenőr abszolute semmiben sem különbözik a debreczeni és veszprémi adótárnoktól és adóellenőrtől. Az adóhivatali személyzetnél országszerte fokozatos előléptetés van érvényben, a mi más szóval azt teszi, hogy a horvátországi ellenőrből lehet adótárnok, az adótárnokból adófelügyelő, ebből kerületi igazgató, igazgatóból miniszteri osztálytanácsos és igy tovább. Ámde miután istennek kedvező kegyelméből s a magyar nemzet akaratából a pénzügyi hivatalos nyelv sem Debreczenben, sem Budapesten nem a horvát, hanem a magyar: ennél fogva az a pénzügyi tisztviselő, a ki egyedül csak a horvát nyelvet ismeri, nem mozditható előre, nem alkalmaztathatik magasabb állásra, ha mindjárt szerzett érdemeinél fogva erre igényt tarthatna is. Ezért engedélyezé a pénzügyminiszter, hogy azok, kik magyarul akarnak tanulni, tanulhassanak, ha nekik ugy tetszik.

Ez fájt olyan nagyon a horvát uraknak. Az már sehogy se fájt nekik, hogy Pécsett meg azok számára engedélyeztetett horvát nyelvtanfolyam, kik a horvát nyelvet akarják megtanulni. Ezt a horvát urak nagy kegyesen elfogadják. Igen, mert olyan ábrándos ficzkók is voltak már e jó horvát testvérnemzet kebelében, a kik Baranya, Somogy, Zala, Vas, Sopron vármegyék egy részét is szerették volna odakapcsolni Horvátországhoz, Fiumét és a magyar tengerpartot nem is említve. Még most is élénk emlékezetünkben van Zágráb vármegye közgyülésének 1861-iki körlevele, melyet latin és horvát nyelven a magyar vármegyékhez intézett, melyben összeszid bennünket, kárhoztatja őseinket, minket tesz felelőssé a 48-iki és 49-iki eseményekért, sőt az egész Bachrendszerért s e mellett még országunknak szép darabjait követeli, hogy a jó békesség kedveért adjuk át nekik, a horvátoknak ingyen, sőt a multért, büneinkért engesztelő áldozatul. Igy akartak velünk beszélni akkor a horvát urak.

De igy szeretnének beszélni most is. Mrazovics, Kukuljevics, Kamenár, Gyorgyevics ép azokat a hurokat pengetik, melyeket ezelőtt 34—35 évvel. Akkor illir mozgalomnak nevezték ezt a politikát, most horvát nemzeti politikának. Akkor az lett a tréfának vége, hogy Jellasics, a „lovagias bán“ osztrák pénzzel, osztrák fegyverrel és osztrák politikával hadizenet nélkül neki rontott Magyarországnak s a horvátokkal el tudta hitetni, hogy ez az igazi horvát nemzeti politika. Tiz ezer özvegyet, a Bach-rendszert és az erőszakos germanizációt kapta jutalmul Horvátország. No az igaz, Magyarország is csak ezt nyerte büntetésül. A különbség az, hogy nem a magyar támadta meg tüzzel-vassal Horvátországot, s nem a magyar volt az, ki zsoldosává szegődött a népek szabadságát eltipró osztrák abszolutizmusnak. Ellenben pedig a magyar volt az, ki 1861-ben és 1867-ben Horvátországnak is visszavívta az országot és nemzeti önállóságot, a ki épen most is vissza akarja neki szerezni a határőrvidéket, a ki tiszteletben tartja a társországi szövetségi viszonyt s a ki 14 esztendő óta tartja az urhatnámkodó horvát politikusokat drága pénzzel.

Ime ez is a históriához tartozik. És ha Mrazoviesnak és társainak különös gyönyörüségük telik abban, hogy a multra visszaemlékezzenek s a históriát meghamisitsák: ám tegyék fel a magyarokról, hogy a históriát ők is jól ismerik, sőt tán kissé tárgyilagosabb igazságszeretettel tanulmányozzák azt, mint azon horvát politikusok, kiknek a história igazságai csak annyit érnek, a mennyi hasznát tudják venni pillanatonként. S különösen ne feledjék a horvát urak, hogy a muszka segitség nem az ő szép szemeikért, hanem a Habsburg-dynasztia megvédelmezéséért lépte át a Kárpátokat s hogy e dynasztiának ma épenséggel nem jut eszébe trónjának erősségét a muszka segitség fundamentumára alapitani s bizalmát, reménységét a „lovagias bán“-hoz hasonló kalandorpolitikusok müködésébe vetni. Non bis in idem. A történet óriás folyama a maga mély medrében soha nem tér vissza az elhagyott helyre s a 48—49-iki eseményekből a dynasztia is tanult annyit, a mennyi épen szükséges arra, hogy Mrazovics urék a kellő időben elhallgattassanak.

Nyolczadfélszáz éven át a magyarnak soha se jutott eszébe a horvátokat magyarositani. Még akkor sem, a mikor a Kontok, Ujlakyak, Zrinyiek, Erdődyek mind magyarnak tarták magukat s nem horvátnak. És bizony a magyarositás most se jut eszünkbe. Most még kevésbbé, mint bármikor a multban. Régen tul vagyunk mi már a testvéri kedélyesség naiv érzelmein a horvát nemzettel szemközt. A ki a világos szerződéseket is folyton megszegni s örökké ujabb követelményekkel előállani megszokta: annak most már csak körmeire kell vigyáznunk. És vigyázunk is. Ám vegye vissza a pénzügyminiszter az a rendeletet, melyből n e k ü n k semmi hasznunk és semmi gyönyörüségünk. Kár volt ki is bocsátani. Lassanként oda fejlődnek már a viszonyok, hogy bennünk kihal a régi jó barát, hanem feltámad a számító üzletember. A számitás pedig azt bizonyitja, hogy Horvátország „csendes társ“-nak nagyon rosz. Sokkal jobb ránk nézve, ha függetlenül álló szerződő fél lesz irányunkban. Majd akkor, önfüggetlenségének anyagi és szellemi nyomoraiba helyezve, még egyszer eszébe jut, mit ért neki a jóhiszemü, becsületes és áldozatkész magyar szövetség.

Budapest, junius 30.

A z ipartörvény módositása végre komolyan foglalkoztatja a földm. ipar és kereskedelemügyi miniszteriumot. M a t l e k o v i t s Sándor h. államtitkár már összegyüjté azon halmaz anyagot, mely az ujabb ipartörvénykezési mozgalmakra vonatkozik és most foglalkozik behatóan a külföldi enemü mozgalmak figyelemmel kisérése mellett azon emlékiratokkal, melyeket e tárgyban az orsz. magy. iparegyesület és a II-ik orsz. iparos-gyülés a képviselőházhoz beterjesztett és melyek tudvalevőleg a képviselőházból a miniszteriumhoz jutottak. Mihelyt Matlekovics az anyag rendezését és az ügy előkészitését befejezte, a miniszter összehivja az enquétet és eléje terjeszti a kormány javaslatait, illetőleg kérdőpontjait. — Az enquéte szervezetére nézve még nem állapodtak meg a miniszteriumban. Szó van róla, hogy egy szorosabb bizottság neveztessék ki, mely az iparosok jelesebbjeivel érintkezve, azokat a felmerülő fontosabb kérdésekre nézve kihallgassa — mint a vámkérdés tárgyalása előtti kereskedelmi enquétben. — másrészt meg egy szakbizottság összehivását tervezik, mely kizárólag maga lesz hivatva az eléje terjesztett kardinális kérdésekre nézve szakértői véleményt mondani. A szervezet megállapitásától függ azután az is, hogy kik fognak az enquéteba meghivatni. Mert ha az első szervezeti módozat fogadtatik el, mindenesetre meg fognak hivatni az ipartörvény módositása tárgyában eddig foglalkozott ipartársulatok képviselői is, mig ha csak szorosan enquéte-tanácskozások tartatnak hihetőleg a keresk. és iparkamarák, az iparegyesületek képviselői és csak néhány más iparos fog meghivatni. Az enquet különben vagy augusztus végén, vagy szeptemberben fog b. Kemény Gábor elnöklete alatt megtartatni.

A prágai N á r o d n i L i s t y statisztikai kimutatást közöl, mely szerint Ausztriában 1848-tól kezdve maig 185 miniszter volt s ezek közül 149 a német s 9 a szláv nemzetiséghez tartozott. A 9 szláv miniszter között 3 volt cseh nemzetiségü: Jirecsek, Habietinek és Prazsák, ez utóbbi tárczanélküli.

A határ ő r v i d é k b e k e b e l e z é s é r ő l szólva a zágrábi „Obzor“ „Most a végvidékre került a sor“ czimü czikkében ő felsége Mihalovics bibornok és Mazsuranics bánhoz intézett szavaira hivatkozik, melyekben az uralkodó kijelenti, hogy mihelyt a pénzügyi kiegyezés befejeztetik, azonnal a határőrvidék bekebelezéséről is fog gondoskodni. A király után ez ügyben a magyar miniszterelnököt illeti az első szó, és Tisza miniszterelnök többször ugy nyilatkozott: „nem engedhettem, hogy a határvidék kérdése a kiegyezési ügygyel zavartassék össze; de mondom önöknek, hogy minél előbb fogadtatik el a kiegyezés, annál gyorsabban bekebelezteti a határvidék is.“ Most már — mond az „Obzor“ — a kiegyezés el van fogadva, tehát azon feltétel beteljesedett, melyhez a végvidék bekebelezését füzték.

— A z o s z t r á k o k gazdálkodásáról B o s z n i á b a n a Sz. P e t e r b u r g s z k i j a V j e d o m o s z t i a Gladstonehoz intézett bosnyák memorandum alkalmából következőleg ir: „Mikor a békák, igy adja ezt elő Krylov egyik meséjében, elégületlenek kezdtek lenni a király gyanánt nekik adott tuskóval, akkor a megboszankodott Jupiter darut küldött nekik királyul, ki is a mocsárnak minden őt üdvözölni siető lakóját elnyelte. Ezen mesében mintha el volna mondva, illetőleg megjósolva Bosznia és Herczegovina sorsa. E népek nem voltak megelégedve a törökökkel és fellázadtak. Akkor Jupiter Európa személyében, mely Berlin ben ülésezett, elküldé nekik a svábot, ki is megfékezési müveletében elnyelte a legvadabb basibozukokat. Nem régiben memorandumot nyujtottak át a bosnyákok és herczegovinaiak Gladstonenak, a melyben Európa belátásában bizva, igen sok tényeit sorolják fel az osztrák kormányzásnak. E tények oly természetüek, hogy olvasásuk alkalmával kedvet kap az ember megjavitani a memorandumot és hibának tartani azt, hogy osztrákokról és nem a basibuzokról van benne szó. Ugyanazon gyujtogatások, verőfényes nappal elkövetett gyilkolások, nőkön, rokonok jelenlétében elkövetett erőszakoskodások, lövetések, akasztások, szóval mind az, mit nem oly régen közöltek velünk Bulgáriából, mind az előfordul ott, csak azon különbséggel, hogy Bulgária pallosai a tökéletesen vad basibozukok voltak, mig Bosznia s Herczegovina pallosai a fehér egyenruháju, cziviizált osztrákok.... A memorándumot nem hogy hazugsággal, de sőt nagyitással sem lehet vádolni, mert csak megerősiti a sajtóba rég óta magán uton bekerült tudósitásokat. Bolgárországból a törököknek és basibozuknak kiüzésére Oroszország kelt fel, vajjon minő erő fog feltámadni, az osztrákoknak Bosznia és Herczegovinából való kiüzetésére.

A Taaffe-kabinet ujjászervezésének története.

A T a a f f e - k a b i n e t ujjászervezésének történetét a D e u t s c h e Z e i t u n g a következő érdekes leleplezésekkel gazdagitja: „A Taaffe-miniszterium megalakulásakor H o r s t, K o r b és S t r e m a y r miniszterek azon feltétel alatt léptek be a kabinetbe, hogy az alkotmánynyal eddig meg nem barátkozott pártoknak oly engedmények ne tétessenek, melyek a német elemnél az államban eddig elfoglalt állása iránt aggodalmakat kelthetnének, s melyek ez által az alkotmányhü pártot a kormány elleni oppozicióba hajtanák. Ily módon oly középpártot véltek alkothatni, melyhez a különböző nemzeti pártok mérsékelt elemei csatlakoztak volna s melylyel az alkotmányhü párt balszárnyának sem kellett volna ellentétbe lépni. Ugy látszott, hogy T a a f f e gróf az alkotmányhü párti miniszter e programmjával teljesen azonositja magát. De csak látszott. Kevéssel a reichsrath összeülése után a mult év októberében H o r s t, K o r b és S t r e m a y r miniszterek azon felfedezést tették, hogy a miniszterelnök az ő hátuk megett a jobboldal vezérférfiaival tárgyalásokat folytatnak. E tárgyalások czélja iránt tett tudakozódásaikra kielégitő választ nem nyertek. Most már kétségtelen, hogy Taaffe gróf S t r e m a y r t csak azon hátsó gondolattal vette fel kabinetébe, hogy őt a legelső kinálkozó alkalommal ismét elejti. Taaffe gróf ugy látszik már akkor oda igérte a szövetséges ultramontánoknak a klerikalisoknak a közoktatásügyi tárczát. Már a reichsráth összeülte előtti napokban H o h e n w a r t h grófnak T a a f f e határozatára mérvadó befolyása volt s K r i e g s a u bárónak miniszterségének főképen az ő müve. Kriegsau báró miniszterségének titokszerü története van. Csak néhány nap előtt derült ki, hogy K r i e g s a u kineveztetése közoktatásügyi miniszterré, már a mult év október havában elhatározott dolog volt. Már ez időpont óta K r i e g s a u bárónak a legfontosabb kormány tényekre befolyása volt, anélkül, hogy erről a miniszterek bármelyikének is tudomása lett volna. Csak kevés nappal pénzügyminiszterré való kineveztetése előtt emlité fel először a miniszter-tanácsban Taaffe gróf az ő nevét, s pedig a közoktatásügyi tárcza jelöltjéül nevezé őt. Tudvalevő dolog, hogy Kriegsau kinevezte közoktatásügyi miniszterré Horst, Korb és Stremayr ellenállásán hiusult meg. De nem ismeretesek a következő adatok. Taaffe grófnak ekkor az volt a szándéka, hogy Stremayrt visszalépésre birja. Megigérték neki a legfőbb itélőszékhez alelnökké való kineveztetését. Stremayr ezt a leghatározottabban visszautasitotta, s igy is kellett tennie. A mint ugyanis Horst, Korb és Stremayr miniszterek észrevették azt, hogy Taffe gróf az ő hátuk mögött tárgyalásokat folytat a jobboldallal, egymás közt formalis szerződésre léptek, melyben minden eshetőséggel szemben teljes szolidaritásra kötelezték magukat. Ha tehát Stremayr ki akart volna lépni a kabinetből, azt csak Korbbal és Horsttal együttesen tehette volna. Felesitette a kabinetben uralkodó ellentéteket Kriegsaunak pénzügyminiszterré való kineveztetése. Tény, hogy Kriegsau pénzügyminisztersége hirét Horst, Korb és Stremayr miniszterek a lapokból olvasták először. Azt is beszélik, hogy e miniszterek egyike Kriegsau, kineveztetéséről magától Kriegsautól értesült és pedig következő módon: A mint az illető miniszter a parlamentből hazaérkezett, otthon névjegyet talált, melyen e szavak voltak olvashatók „Kriegsau b. cs. kir. pénzügyminiszter.“ Képzelhetni, hogy Kriegsau kineveztetésének ezen módja a három alkotmányhüpárti miniszterben milyen hangulatot keltett. E pillanattól kezdve állásukat tarthatlannak tekintették. A miniszter-tanácsban is kisebbségbe jutottak. A közoktatásügyi miniszterré kinevezett C o n r a d b. előre lemondott arról, hogy a kabinet politikájára valami befolyást gyakoroljon és teljesen alárendelte magát Taaffe gr. inspiraczióinak. A képviselőház alkotmányhü pártjának több befolyásos személyisége elkövetett mindent, hogy Horst, Korb és Stremayr miniszteretek állásukban való megmaradásra, kitartásra birja. Csakis ezért történt, hogy eddig megmaradtak a kabinetben, de az ellentét miniszter-tanácsról miniszter-tanácsra növekedett és közvetlenül a képviselőház elnapolása előtt az uralkodóhoz intézett emlékiratot, melyet Stremayr szerkesztett — nyujtottak át Taaffenak. Ez emlékiratban felajánlják lemondásukat és behatóan indokolják e lépésöket. Kifejtették e memorandumban, hogy a kormánynak az alkotmányhüpárt mérsékelt elemeinél kell támaszt keresnie, hogy a jobboldalnak adandó további engedmények kikerülhetlenül oda fognak vezetni, hogy a közigazgatásnak az állam fennállására okvetlenül szükséges egysége meg fog lazitatni, a német elem a belviszonyok konszolidálását kérdéssé tevő oppozicióba fog szorittatni, s végül Ausztria föderativ állammá fog felbomlani; s ezt ők nem tarthatják életképesnek. Az emlékirat átnyujtását a közvetitő kisérletek egész sora követte, de eredménytelenül. Az uralkodónak Csehországból történt visszatértét követő napon benyujtották lemondási körvényüket. Mielőtt e lépésre elhatározták magukat, hátuk mögött, mint utólag kiderült, egy uj tény alkottatott. Taaffe gr. már áprilisben a mint Kriegsau használhatatlansága kiderült, D u n a j e v s z k y e l a pénzügyminiszteri tárcza átvétele végett alkudozásokat kezdett. E tárgyalások május végével befejeztettek, s Taaffe grófnak előterjesztése, melyben Dunajevszkyt legfelsőbb helyen a pénzügyminiszteri tárczára javaslatba hozza, junius másodikáról van keltezve.“

AZ „EGYETÉRTÉS“ TÁRCZÁJA.

A szabadság országa.

RAJZ AZ ANGOL TÁRSADALMI ÉLETBŐL.

IRTA BEKSICS GUSZTÁV. 1.

I. FEJEZET.

Az olvasó Boulogneból Londonba utazik, miközben értesül utazásának czéljáról.

Az „Aventurer“ a boulognei kikötőből épen indulni készült.

Ötszáz lóerejü gépje hatalmasan dübörgött. Kéménye okádta a sziporkás füstöt.

A kapitány mr. Cook, helyén volt. Még csupán az „Aventurer“ egyik csónakját várta, mely élelmi szereket hozott a partról.

Ez a csónak is közeledett. De nem csak a legénységhez tartozó két matróz volt rajta; a csónak közepén egy divatosan öltözött férfi is ült. Mr. Cookra, ki csak matrózaira és az élelmi szerekre várt, e körülmény meglehetősen közönyös volt.

— No hát csak gyorsan! kiáltott a közeledőkre Mr. Cook, kinek viharedzett arcza olyan nyugodt, hideg volt, mint egy északsarki tájkép.

Annak a csónaknak pedig volt oka sietni mr. Cook biztatása nélkül is. Mindjárt nyomában szelte a hullámokat két más csónak. Mind a kettőben csillogott a franczia csendőrök karabélya. Mind a kettőből hangzottak az első csónakban ülőhöz intézett felszólitások, hogy álljon meg, s mintán e felszólitások hasztalanok voltak, mind a két üldöző csónak egyszerre füstfelhőbe burkolódzott. Két sorlövés dördült el.

Nőm, ki fiammal, Károlykával a fedélzeten volt velem, csak nem elájult ijedtében.

— Itt csata lesz! kiáltoztak az összeszaladt utazók.

Nőmet és fiamat azonnal levittem szobájokba.

Mikor visszatértem, láttam, hogy a csendőrök egyik csónakba hurczolják az idegen urat, kit ép akkor keritettek kézre, mikor az „Aventurer“ hágcsóján fel akart kapaszkodni.

Az „Aventurer“ angol hajó volt. Mr. Cook angol hajós kapitány. Az erőszakkal visszahurczolt férfiu, mr. Cookhoz segélyért kiáltva, politikai menekültnek vallotta magát.

Tudtam, hogy ebből baj lesz.

Anglia nem szokott tréfálni, mikor az angol vendégjog megsértéséről van szó. A ki egy angol hajóra vagy akár egy angol hajó csónakjába lép, az Anglia vendége. Azt a föld semmiféle hatóságának sem szabad erőszakkal letartóztatnia, habár rablógyilkos is. — Azt, ha közönséges büntettes, szépen ki kell kérni, ha politikai, hasztalan kéri ki akár a minden oroszok czárja, vagy a franczia köztársaság elnöke.

Mr. Cook, angol kapitány létére, nem értette a tréfát. Ha az „Aventurer“ nem egyszerü posta-, hanem hadihajó, azonnal megkezdte volna Boulogne bombázását. Igy azonban Mr. Cooknak megkellett elégednie azzal, hogy csónakba szálljon, s elmenjen tiltakozni a népjog nevében.

Két óra mulva visszajött a válaszszal, hogy a franczia menekültet a franczia hatóság nem adja ki.

Mr. Cookban felébredt a brit oroszlán. De azért arcza megmaradt hidegnek, nyugodtnak, mint az északsarki tájkép, habár szélvész kergetőzik rajta.

Csak ekkora ágyum volna! mormogta magában, miközben karját emelgette.

Én ugyan nem tudom, mit müvelt volna mr. Cook akkora ágyuval, mint karja Boulogne és a franczia hatóságok ellen. De hát ez óhajtása azt jelentette, hogy mr. Cook verekedő kedvében van.

Óhajtásánál azonban több teljesült. Ebben a pillanatban érkezett a kikötőbe a „Drake“, a csatornai hajóraj egy páncélos fregátja. Mr. Cook és az „Aventurer“ legénysége dörgő hurráhban törtek ki, midőn a hadihajó árboczán megpillantották az angol lobogót.

A „Drake“-nak volt hatvan öblös szája. Ezek már beszélgethettek a franczia hatóságokkal.

A hadihajó kapitánya pár perez alatt értesült a tényállásról. Most azután ez küldött üzenetet a boulognei hatóságnak. Ebben az üzenetben aligha olyasmi nem volt, hogy ha egy óra alatt elő nem állittatik mr. Cook embere, hát akkor Boulogne városa meghallja, milyeneket tudnak bödülni e „Drake“ ágyui; mert a „Drake“ azonnal a város felé forditotta azon oldalát, melyben három sorban kandikáltak ki a messzelövő ágyuk. Ennek az üzenetnek lett is foganatja. Nem telt bele egy óra sem s az üzenet vivője egy parlamentaire, a kérdéses egyéniséggel tért vissza az „Aventurer“ fedélzetére.

Ezt a kérdéses egyéniséget, egy 30—40 év közt levő férfiut Larochenak hitták. Franczia és valóban politikai menekült volt. Napoleonista létére résztvet a commune forradalmában, s mint ilyet kontumácziában elitélték. Egy ideig Angliában tartozkodott, s midőn azt hitte, hogy már megfeledkeztek róla, visszatért Franczia országba. Itt azonban tapasztalta, hogy nem feledkeztek meg.

Csak nagy bajjal szabadult meg a franczia csendőrök kezei közül. Szabadulását egyenesen a „Drake“ fenyegető hatvan ércztorkának köszönhette. Hogy ki és mi volt Laroche, megtudtam utközben mr. Cooktól, sőt Londonban közelebbről megismerkedtem vele mintsem előre sejthettem volna.

Az „Aventurer“ most már elindulhatott akadály nélkül, s diadalmasan. Ez meg is látszott mr. Cook arczán — ezeket a rideg angol arczokat csak a lelkesültség deriti fel.

Az „Aventurer“ gyorsan szelte a csatorna habjait. Gyönyörü tiszta ég borult a láthatárra. Boulogne a jobbról mellette hullámzó dombsorral, s a mögötte emelkedő fensikkal, eltünt a távolság ködében. Az angol partokat gyenge párafelleg fedte. Alant a kék tenger, fent a szintén átlátszóan kék ég.

Ugy tünt fel, mintha az őszi napsugártól fényes, kéklő üvegbura alatt utaztunk volna.

Szél nem volt, a csatorna mégés hullámokat vetett. Ritkán csöndes ez a széles vizi ut, mely Anglia és Franciaország között futva a déli tengerekből az északiakba vezet. Mintha mind az a gyülölet, mely századokon át gyilkos harczokra kényszeritette az angol és franczia népet, a csatornába temettetett volna, s ott folytatná romboló, háborgó életét a tenger mélyében.

Nőm és kis fiam, kiknek az első tengeri ut, némi rosszullétet okozott, mindvégig szobájukban maradtak. Nőm különben is félt a tengertől, melyet még sohasem látott. Lesujtó hatást gyakorolt rá e viz óriás tekintete. Mit szólt volna akkor, midőn ez az óriás habkoronát visel fején, a szélvész által lélekzik, s örvény torkába ragad mindent!

Ő még nem volt tul Magyarország határán. Idejét hat év óta Széplakon töltötte. Hat év óta nőm, de az otthon mindeddig oly kedves volt előtte, hogy onnét soha sem vágyott ki. Egy évig kizárólag birtam szerelmét és odaadását. Ekkor azonban meg kellett azt osztanom fiammal. Családi életünk boldog, zavartalan volt. Csupa derült verőfényes napok váltakoztak felettünk.

Azt hittük, igy fog eltelni az élet is.

Nem sejtettük azon eseményt, mely életünk pályáját kizökkenti kijelölt irányából.

Nagybátyám Széplaki Pál Angliában, illetőleg Irországban Charles-Houseban élt. Felváltva Londonban és irországi birtokán szokott tartózkodni. A magyar szabadságharcz lezajlása után menekült a szabad angol földre. Angliában végleg letelepedett. Bár nem volt már ifju, mégis megnősült.

Egy irnemes család utolsó sarjadékát Charles-House örökösét vette nőül, kinek szerelme földeritette számüzetésének sötét napjait.

Idővel ugy meggyökerezett Angliában, hogy nem leendett képes elszakadni uj hazájától.

Angliában élve, szemei nem voltak lezárva azon társadalom meglepő tulajdonságai előtt, melynek tagjává lett.

Megtanulta, hogy csak hatalmas társadalom teremthet hatalmas államot. A vagyonosság és kultura alapfeltételei az állam kifejlődésének.

Erős, vagyonos, müvelt s magyar tradiziókon alapuló társadalmat kell teremteni — mondá gyakran — mely társadalom viszont megteremtse az erős, hatalmas Magyarországot. Engem szemelt ki, hogy Magyarország társadalmi reformjára angol szellemben hassak. Számtalanszor értésére adtam, hogy ily szerep betöltésére nem vagyok hivatva, hogy legjobban tenné, ha Magyarországra visszatérve, ő maga csinálna eszméinek propagandát.

Azt válaszolta, hogy ő agg, törődött már. E szerepre fiatal erő, hosszu élet kell. Nősülésem előtt bejártam a kontinens főbb országait; de miután Karolina nőmmé lett, nem kivánkoztam ki széplaki paradicsomunkból, s igy nagybátyám óhajtása nem teljesült. Nőm pedig épen nem tudott megbarátkozni azon eszmével, hogy Széplakot hosszabb időre elhagyjuk.

Nagybátyám unszolásaival végre is csak annyit volt képes keresztül vinni, hogy az általa nyakunkra küldött misstől megtanultunk angolul. Még a kis Károly is tudott Shakespeare nyelvén pötyögni.

Egy nap — gyönyörü őszi nap volt — épen terveket készitettünk a jövőre nézve. Karunkat egymás karjába füzve sétáltunk a szeptemberi napsugárban fürdő virágok közt, melyek uj tavaszt véltek üdvözölhetni; a hatalmas nyárfák árnyában, melyek rezgő levelét még nem csipte vörösre a dér.

Nőm arcza sohasem ragyogott fényesebben szépségtől és boldogságtól, mint ez alkalommal. Csendes boldogságunk sohasem igérkezett tartósabbnak, mint most. Pedig azon esemény hire, mely megzavarta azt, már repült a gőz szárnyán, tengeren, hegyen, völgyön át, négy nap alatt befutva azt a rengeteg tért, mely Charles-House és Széplak között van. Nőm buzavirág szemei sohasem ragyogtak szebben, s a bennük égő láng sohasem világitotta meg oly mélyen lelkét.

Haj, de egyszerre, hogy elsötétült ez a fényes tekintet. Otthon két levél várt bennünket. Mindkettő Angliából érkezett. Egyiken fekete, a másikon hivatalos pecsét volt.

Az elsőben Pál bátyám nejének haláláról tudósitott. A másik elhunyt nénénk, nagybátyám feleségének végrendeletét tartalmazta. Nem levén neki rokona férje rokonain kivül, Charles-Houst nekünk hagyományozta.

Bizonyos, hogy erre Pál bátyám birta rá. Előtte, mindig azon czél lebegett, hogy bennünket Angliába édesgessen.

Nőm azonnal megsejtette a czélzást. Arcza elsápadt.

— S ez örökség feltétele? kérdezé.

— Öt évre Angliába kell költöznünk, mondám. A végrendeletnek záradéka van, mely az öröklést e föltételtől teszi függővé, ellenkező esetben Pál bátyánk fogja meghatározni, ki legyen Charles-House örököse.

— Ugy-e nem fogadjuk el? szólt nőm esengve.

Lapunk mai számához egy iv melléklet van csatolva.

A berlini konferenczia.

Budapest, jun. 30.

A konferenczia tegnap is tartott, még pedig hosszu, harmadfél órai ülést, s holnap ujabb ülést tart, mint a hivatalos táviró mondja, a konferenczia határozatait tartalmazó végleges jegyzőkönyv aláirása végett. E végleges jegyzőkönyv a tulajdonképeni jegyzőkönyvnek ugynevezett „acte final"-ja, melyet a hatalmak a jegyzékben a portával közölni fognak. — Maga a konferenczia jegyzőkönyve, mely a határvonalat a már emlitettük fogalmazásban tartalmazza, „arbitrage" (döntő határozat) gyanánt fog a portával közöltetni, mig a határszabályozással járó mellékes kérdések: az államadósságra, vakuf-jószágokra, korfui csatornára stb re vonatkozó másodrendü javaslatok függelékül „indication" (utmutató javaslás) gyanánt ajánltatnak a török és görög kormányoknak. A jegyzék, mint ma már bizonyosnak látszik, azonos jegyzék lesz, melyet — mint már előbb is emlitettük — a konferenczia javaslatkép terjeszt a kabinetek elé. Minthogy a mellékes kérdések már szintén elintézetteknek tekinthetők, valószinüleg a holnapi lesz a konferenczia utolsó ülése.

A határvonalra vonatkozólag közlött adatokat a „Nordd. Allg. Ztg." azzal egésziti még ki, hogy ez keleten a Maurolongosz folyónál kezdődik s az Olymp- és Pindas-hegy legmagasabb gerinczén vonul tova, s Kauhalbaki mellett a Kalamaszhoz érve, ennek mentében huzódik ki a tengerig. A mostani Görögország és e határvonal közt lakó 400—450,000 lakos között 30,000 török van, kik közül 4500 esik Janinára, 4000 Szaramitinre, 1000 Prevezára, 900 Szárgára, 1200 Margaritire s 800 Artára; a többi Thesszaliára.

A konferenczia határozatainak végrehajtását illetőleg, a porta vonakodása esetére, ma is csak azt konstatálhatjuk, a mit legutóbb kiemeltünk, hogy a hatalmaknál az egy Angliát kivéve, semmi hajlandóság sincs az erőszakos eszközök alkalmazására, még csak annyiban sem, hogy Görögországot esetleges okkupáló vállalkozásában támogassák. Francziaország határozottan ellene nyilatkozott minden kényszeritő rendszabálynak, s igy a porta annál kevesebb veszélylyel utasithatja vissza az „arbitrage"-t. A rendesen jól értesült „Reuter"-ügynökség máris azt jelenti Konstantinápolyból, hogy a porta jegyzéket intézett a hatalmak nagyköveteihez, melyben, minthogy azt hallotta, hogy a hatalmak oly határvonalban állapodtak meg, mely Janinát Görögországhoz csatolja, emlékezteti őket, hogy a berlini szerződés értelmében csakis mediáczióra, nem pedig végleges eldöntésre vannak feljogositva.

Ezzel a hirrel kapcsolatban jelentik Londonon keresztül azt is, hogy a porta ostromállapotot rendelt el Thesszaliában és Epirusban, s a görög határ mentén 20,000 albán harczos van fölállitva. A „Daily Telegraph"-nak ezt jelentik Konstantinápolyból: Nem tagadható, hogy itt hadikészületekkel foglalkoznak. Az arzenálban szorgosan dolgoznak. Jól értesült körökben azt hiszik, hogy a törökök vonakodni fognak a konferenczia itélete előtt meghajolni. A porta tegnap a görög határtartományok hatóságaitól táviratilag pontos jelentést kivánt az ország és segédforrásainak állapotáról. A hadügyi hivatal, hogy minden szükséges esetre elkészülve legyen, nehány nehézágyus hajót küldött a Dardanellák főfegyverzésére, a tartományokba pedig parancsokat küldött, hogy a katonaság készen álljon, hogy esetleg a hadsereghez csatlakozhassék.

Igy állnak a dolgok a konferenczia vég-aktusát megelőző napon.

Budapest, junius 30.

Az Arab-Tábia-kérdés megoldásával, mint emlitettük, Románia igen meg van elégedve s különös köszönetét is fejezte ki Ausztria-Magyarországnak a hathatós támogatásért. A bukaresti „Pressa" legujabban ezt irja: Ausztria-Magyarország szives közbelépésének és Oroszország jóakaratának köszönhetjük, hogy az Arab-Tabia kérdés Románia javára dőlt el. Romániára nézve nagy előnynyel bir azon körülmény, hogy az uj román-bolgár határt, maguk a berlini szerződést aláirt hatalmak állapitották meg; ennélfogva ez a határ Európa müve s Európa beleegyezése nélkül változást nem szenvedhet.

A török területeket ajándékozó kegyes Európának csaknem mindenütt az az a malheurje esik, hogy albánokkal áll szemközt. A Montenegrónak átengedett terület átadását is ez a faj hiusitotta meg kétszer; ugyanez fenyegeti meg a görög okkupácziót is, ugyanez iparkodik ellene szegülni annak, hogy Montenegró a dulcignoi partvidékkel kárpótoltassék. A „Standard" skutarii levelezője ugyanis ezt jelenti junius 27-ikéről:

„Tegnap este 10 órakor az albán liga részéről kiküldött delegáltakat fogadtam, kik a következő információkkal szolgáltak nekem: A liga ugy értesült, hogy a berlini konferenczián képviselt hatalmak elhatározták Dulcignot és a szomszédos kerületet Montenegrónak felajánlani Tusi helyett. Ezen javaslatot a liga tagjai nagy felháborodással fogadták és a felelet, melyet erre adnak az azonnal megkezdendő akczióban áll, — E pillanatban, midőn e sürgönyt irom, ötszáz ember vonul el Skutariból megszállani a Dulcignot uraló magaslatokat. Ezen emberek Martini fegyverekkel vannak ellátva. Őket 500 más fegyveres fogja követni, kik a resignicki uton fognak állást foglalni, mely negyedórái távolságra fekszik innen az Antivari felé vezető uton. Ezen pontról az albánok uralják a Skutari és Dulcigno közti összeköttetést. A liga képviselői arról is értesitenek, hogy azon esetben ha Montenegro készületeket tesz Dulcignot megszállani, 20,000 felfegyverzett albán indul Antivari felé és az utat oda minden áron kierőszakolják. Egyidejüleg Podgoriczát is megtámadják. A liga kijelentette, hogy valamely európai hatalom hajóhadának megjelenése az albán partokon nem fogja befolyásolni őket, sem megfélemliteni. Végül a liga egyik küldöttje felkért, hogy hozzam tudomásra, hogy a liga soha sem követel autonomiat Albánia részére és a mig a szultánt Konstantinápolyból el nem üzik, az albánok hü alattvalók akarnak maradni."

A Bradlaugh-ügy holnap kerül ismét szőnyegre az angol alsóházban — Gladstone ismeretes inditványának tárgyalásával, hogy a ház tagjai eskü helyett egyszerü nyilatkozatot tehessenek. A kormány azzal kecsegteti magát, hogy azok, kik a junius 22-ki szavazásban nem vettek részt, most a kormányelnök határozati javaslatát fogják pártolni. Ez a szavazás igen fontos lesz a kabinetre nézve s az ellenzék vezérére, Sir Stafford Northcote holnapra következő módositványt jelentett be: A ház nem fogadhatja el a kincstári kanczellárnak az eskü kérdésére vonatkozó határozati javaslatát, mivel ez tényleg megsemmisitené azt a határozatot, melyet a ház junius 22-én Bradlaugh urra vonatkozólag hozott. Az ellenzék, mely eme kérdésben a kormány fölött diadalt aratott, most is biztosnak hiszi győzelmét. Megjegyezzük még, hogy Labouchére épen a 22-ki határozat megsemmisitése iránt jelentett be inditványt s hogy Gladstone rezolucziója ennek csak kifolyása.

Baudry d'Asson tegnap a képviselőházban meg is interpellálta a kormányt a történtek miatt s azt mondta, hogy a köztársaságiak minden provokáczió nélkül bántalmazták azokat, kik a gyülésben részt vettek. A belügyminiszter bebizonyitá, hogy a köztársaságiakat provokálták, kijelenti azonban, hogy intézkedések tétettek, hogy a klerikálisokat minden erőszakoskodás és tüntetés ellen oltalmazzák. Jules Simon nem fogadta el az amnesztia törvényjavaslat előadói tisztjét, de a szenátusban ez alkalommal beszédet akar tartani az általános politikai helyzetről.

A belga kormány és vatikán közt tökéletes a szakadás. A brüsseli pápai nunciusz tegnap megkapta a külügyminiszter jegyzékét, mely tudtul adja a szentszéki belga követség megszüntetését, melynek következménye természetesen a brüsseli nunciatura megszüntetése is. A nunciusz diplomacziai minősége ezzel megszünik, s csak mint idegen tartózkodhatik az országban s a törvény szerint 24 óra alatt kiutasitható, ha jelenléte a köznyugalmat fenyegetné.

Az orosz-khinai viszály egyre nyer hevességben s mint egy londoni sürgöny jelzi, az orosz és khinai csapatok közt a Terk szorosnál összeütközés volt, mely az oroszok vereségével végződött. A hátráló oroszok üldöztetve a khinaiak által, Kirghil-Kurghannál másodszor is megverettek s a khinaiak nagy zsákmányra tettek szert fegyverekben és élelmi szerekben. A khinaiak Kulstáig hatoltak elő. — A „Nowoje Wremja"-nak aprilis 29 ről keltezve irják Wladiwostokból, hogy ott nagy előkészületeket tesznek a kitörendő háborura és a khinaiaknak meg van tiltva éjjel házaikat elhagyni. Egy Shangaiból érkező angol gőzös személyzete beszéli, hogy ott a háboru miatt nagy elégületlenség uralkodik.

A franczia jezsuiták kiüzetése.

Francziaország a mai nap eseményeiben fontos, mára van kitüzve a márcziusi rendeletek végrehajtása. A mozgalom, melyet a klerikálisok megindítottak a jezsuiták érdekében, még nem lehet tudni hova vezet. A végrehajtást megelőző napokon azok, kik Loyola követőinek kiutasitát alig képesek ténynek elgondolni, mindenféle modon igyekeztek kifejezést adni az érzett rokonszenvnek s jobb ügyhöz méltó buzgalommal insceniroztak a tüntető jeleneteket a jezsuiták mellett. A kiutasitással fenyegetett szerzetesi rendek templomait és kápolnáit Párisban erősen látogatták. A hivők seregén kivül még nagy számu kiváncsi nép is jelen volt meghallgatni azon egyházi beszédeket, melyeket elmaradhatlanoknak hittek a jelen esetben. Reményeikben azonban csalatkoztak, az istenitiszteletek szónoklatok nélkül folytak le, csakis a dominikanusok templomában volt bucsu beszéd, melyet Boulanger atya tartott. „Mi elköltözünk — igy fejezte be beszédét — s a holnapi nap számkivetésbe vet bennünket. Hol fogunk nyugalmat találni? De bármily nagy legyen is fájdalmunk, mi soha nem fogjuk elmondani a nagy számüzöttel: „Hálátlan haza, te ne bird csontjaimat sem!" Szent Benedek fiai soha nem fogják tudni elnyomni az ajkukra toluló felkiáltást: „Éljen az isten, Francziaország és a szabadság!"

A jezsuiták, mint a „Patrie" jelenti, Saint Hélierben Jersey szigetén megvásároltak egy diszes palotát 450,000 frankért, s a hozzá tartozó fekvőséget 250,000 frankért szintén megszerezték.

A vissza'épett államügyészek indiskrecziója folytán az igazságügyminiszter titkos utasitásaiból egyes részletek nyilvánosságra jutottak. Az ügyészek felhivattak, hogy a marcziusi rendeletek végrehajtását maguk vegyék kezeibe s a sérelmeket felhozni akaró szerzeteseket ne hallgassák meg. A katonai csapatparancsnokok utasitást vettek, hogy a rendeletek végrehajtásában a prefektek rendeletére segédkezet nyujtani kötelességüknek tartsák. A tegnapi mozgalmak kiegészitéseül mai déli sürgeink jelentik:

Tegnap tették a pecsétet a Rue de Sevresben levő jezsuita-kápolnára. A szenátus és a képviselőház jobboldalának számos tagja volt jelen. Ma reggel 4 órakor két rendőrbiztos jelent meg a jezsuiták zárdájában s elrendelte annak kiüritését. Azalatt az utczán közel 500 ember gyült össze, kiknek egy része a jezsuitákat és a szabadságot, a másik része a köztársaságot és a szerzetek ellen kibocsátott rendeleteket éltette. A jezsuiták, kisérve a szenátorok és a képviselők által, reggel 6 órakor távoztak el a zárdából. Az utczán összegyült néptömeg áldást kért tőlük. A rendeleteket eddig csupán a Rue de Sévresben lakó jezsuiták ellen hajtották végre. Douaiból és Lilleből érkezett táviratok jelentik, hogy tegnap este tették as ottani jezsuita-kápolnákra a pecsétet. A hirlapok jelentése szerint, a szerzetesek épületeik kapuit be fogják csukni, hogy a rendőrügynökök kényszeritve legyenek a kapukat, sőt az egyes czellák ajtait is betörni. A jezsuiták olleni rendeletet ma kezdik végrehajtani; a többi felhatalmazással nem biró szerzet halasztást nyert.

A téli czirkusz előtt folyt tegnapelőtti zavargásról ma a következőket jelenthetjük:

A czirkuszba klerikális gyülekezet volt hirdetve, melyen Munnak kellett volna beszélnie, de ennek megbetegedése folytán Brun volt a vezérszónok. Heves beszédeket tartottak a kormány ellen s kiadták egymásnak a jelszót: „Álljunk ellent halálig!" A vita alatt az ajtón dörömböztek; nehány jelenlevő s ellenkező szellemben beszélő republikánust kiutasitottak, mire a czirkus előtt nagy dulakodás lett. A „Gaulois" azt mondja, hogy a népség néhány papot a vizbe akart fojtani. A tény azonban ez: 7000 meghivott hallgató közül csak 5000-et bocsátottak be. — A künállók dörömböztek és kiabáltak s ezzel még több nézőt vontak oda. A rendőrség azonban mindezt eltávolitotta. A szétoszláskor 10¼ órakor csoportok képződtek, nelyek „Éljen a köztársaság!" „Le a köztársasággal!" „Éljenek a rendeletek!" „Le a jezsuitákkal!" „Éljenek a jezsuiták!" kiáltásokkal, fütyöléssel, öklelőzéssel traktálták egymást. Egy papot meg is kergettek, de nem történt semmi baja, mert egy rendőr és három polgár megszabaditotta s kocsiba ültette. Elfogatás csak egy történt.

Ugyanezen ügyben távirják Párisból junius 29-iki kelettel: A jezsuita kápolnában a tegnapi esteli megáldáson jelen volt az összes előkelő világ, köztük az orleansi ház tagjai, Broglie, Mun stb. Egy jezsuita atyja beszédet tartott. Az isteni tisztelet után az előkelő társaság a kolostor termeibe tódult és elbucsuztak a jezsuitáktól.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük a m. hó végével lejárt, hogy ujabb megrendelésöket mielőbb megtenni méltóztassanak.

Lapunk előfizetési ára:

julius hóra — — — 1 frt 80 kr.
julius—szeptember — — 5 frt — kr.
julius—deczember — — 10 frt — kr.

Lapunk minden nap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán s olvasható kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a postautalvány szélére ragasztva beküldik a kiadóhivatalnak.

☛ *Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadóhivatalába (himző utcza 1. szám alá) küldendők.*

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— junius 30.

— Lapunk mai száma mellékletének tartalma: Irodalom. Tanügy. Egyletek, társulatok. Törvényszéki csarnok. Szinház, müvészet. Fővárosi ügyek. Közgazdaság. Tárcza: Az indiai gyémánt. A megadóztatott zálogjegyek.

* Időjárás Budapesten. Többnyire derült. Az égen csak kevés felhő mutatkozott. Hőmérő állása 21 R°.

— Személyi hirek. Albrecht osztrák főherczeg tegnapelőtt kiséretével együtt Gácziából Bécsbe visszaérkezett. — Haynald érsek-bibornok tegnap Bécsbe utazott. — B. Edelsheim-Gyulay országos főhadparancsnok Kassára utazott, — B. Stein budapesti belga konzul tegnap Bécsbe utazott. — Irányi Dániel országgyülési képviselő jun. 27-én választói közé Békésre érkezett, s ott beszámoló beszédet tartott az országgyülés lefolyt ülésszakáról. A kitünő ékesszólással előadott beszédet a választók általános lelkesedéssel fogadták s biztositák a képviselőt teljes bizalmukról. — Tisza Lajos királybiztos ma reggel Szegedre utazott. — Csontosi Jánost muzeumi könyvtári segédőrt a vallás- és közoktatási miniszterium a magyarországi vonatkozásu középkori kéziratok, különösen a Corvin-kodexek tanulmányozására a mölki, lambachi, salzburgi, müncheni, nürnbergi és báseli könyvtárakba küldötte ki. — Ligety Antal muzeumi képtárőr holnap az al Duna vidékére utazik, hol különösen Belgrád és Orsova vidékén készit tájképvázlatokat. — Lukács György helyettes államtitkár Nagyváradra utazott, honnan julius 5-dikén tér vissza. — A Magyar földhitelintézet jogügyi tanácsosa: Péczely Ferencz nyugalomba vonult. Érdemteljes hosszu szolgálatai után 4000 frt évi nyudijat élvez. Az intézet jogügyi osztálya vezetését Arany László igazgató vette át. — Márkus István képviselő egészségi állapota ismét roszabbra fordult, eszméletlen állapotban van; környezetét fel sem ismeri. Gyógyulásához alig van remény.

— A trónörökös Keleten. Prágából irják: Rudolf trónörökösnek egy régi kivánsága, hogy keleten utazást tegyen s a szent földet meglátogassa, mint udvari körökben hirlik, még ez évben teljesülésbe megy. — A főherczeg szeptember végén hajóra kel Trieszthen, honnét Jaffába utazik s onnét indul Jeruzsálembe és Betlehembe. Visszajövet meglátogatja Alexandriát és Kairót s esetleg kirándul a felső Nilus vidékére is. Az utazásra az előkészületek már megtétettek. A trónörökös két hónapot tölt keleten s november elején tér vissza Bécsbe.

— Milán fejedelem Bécsben. A király ma délelőtt Milán fejedelemnek a szent István-rend gyémántos nagy keresztjét adományozta. A fejedelem tegnap délelőtt látogatásokat fogadott. Legelőször tisztelgett nála Szlávy közös pénzügyminiszter, azután Jakobini pápai nunczius, Marx rendőrfőnök, Duchatel franczia nagykövet, Balaceanui oláh követ, Edhem basa török nagykövet, a bécsi orosz egyház papja s több szerb tanuló. Legtovább időztek nála a pápai követ és a bécsi rendőrfőnök. Ma a fejedelem két orvossal tanácskozott egészségi állapota felől. Belgrádi udvari körökben ugyanis attól félnek, hogy a fejedelemnek valami sulyosabb baja van, mivel mintegy egy év óta feltünően halvány s tetemesen megsoványodott. Az orvosok konstatálták, hogy e jelenség nagy foku idegességre vihető vissza, s azt javasolták a fejedelemnek, hogy négy hetet töltsön az emsi fürdőben. — A fejedelem pénteken utazik el ide, hol jelenleg Vilmos német császár is időzik; ide várják legközelebb az orosz czárt is. Milán tegnap meglátogatta többek közt a belvederei képtárt, Makart mütermét, a franczia nagykövetet, a pápai nuncziust, stb. Este 6 órakor Laxenburgban udvari ebéden volt. A fejedelem tisztélétére ma délelőtt szemle volt a simmeringi mezőn!

— A harmadik egyetem. A képviselőház a szegedi egyetem érdekében benyujtott petícziók tárgyalása alkalmából utasitá Trefort vallás- és közoktatásügyi minisztert, hogy a harmadik egyetem létesitése és elhelyezése tárgyában emlékiratot terjeszszen a törvényhozás elé. Mint szegedi lapok irják, Trefort az emlékiratot már elkészité s a királynak bemutatván, fölhatalmazást nyert az emlékirat nyilvánossá tételére s a képviselőház elé való terjesztésére. Trefort az emlékiratot ki is nyomatta s a képviselőház utolsó ülésére volt tervezve annak kiosztása, a mi azonban elmaradt. A terjedelmes emlékirat hathatós indokolással határozottan kimondja egy harmadik egyetem létesitésének szükségességét; azonban az uj egyetem helyéül nem Szegedet, hanem Pozsonyt hozza javaslatba. Az egyetem Pozsonyba való elhelyezése mellett is sok indokot s azok közt a magyarositás előmozditását hangsulyozó indokot sorol föl az emlékirat; de a Pozsony mellett fölsorolt érvek abban kulminálnak, hogy Pozsonyban már meg vannak az egyetem előföltételei, s az egyetem létesitése ott aránylag csekély költséggel eszközölhető. A pozsonyi főiskola kiegészitése csak mintegy 150.000 frtnyi kiadást igényelne. (Mielőtt a kérdéshez hozzászólnánk, bevárandónak tartjuk az emlékirat közzétételét.)

— Házasság akadályokkal. Zemplénmegyéből irják nekünk: Sz. kis-arari földbirtokos ráparancsolt 67 éves korcsmárosára, ki már évek óta az özvegyi állapot szabadságát élvezi, hogy vagy házasodjék meg, vagy takarodjék ki a korcsmából. Ajánlott is neki asszonyt, egy zebegnyei 62 éves özvegy személyében A korcsmáros Grünbaum ráfanyalódott a házasságra, s a lakzi a mult vasárnapra csakugyan ki is tüzetett s a vőlégény 4 kocsi kaftános lengyel kiséretében megérkezet t Zebegnyőre. A vőlegény azonban itt megtudta, hogy menyasszonyának nem mint ez vallotta 2, hanem 3 gyermeke van, mely körülmény azt a kis kedvét is elvette a házasságtól, a mi eddig volt neki, s határozottan kijelentette, hogy nem esküszik meg. A vendégek közt nagy felfordulást okozott e kijelentés, sőt nem csak itt, hanem az egész faluban, melynek apraja nagyja össze szaladt a furcsa spektakulumra. — A vőlegény minden kapaczitálás daczára megmaradt elhatározása mellett, s már kocsira is ült, s faképnél készült hagyni az egész sokadalmat. A menyasszony sitt-ritt, s mennyre földre kérte Grünbaumot, hogy ne hagyja szégyenbe; de mindez nem használt semmit, a kérlelhetetlen Grünbaum kifelé fordítá szekere rudját. A falubeli lakosság azonban felbőszülve az ellenszenves jeleneteken, közbelépett, s a vőlegényt és vendégeit nem akarta kibocsátani a faluból, mig a menyasszony költségeit ki nem fizeti. Ezek a kocsikról leszálltak s szökve távoztak el a faluból. Sz. azonban értesülvén a történtekről, a gálszécsi pap közbejöttével kiegyeztette a feleket, s a vőlegény még aznap éjjel ½11 órakor visszatért Zebegnyőre s csakugyan megis esküdött menyasszonyával. Volt aztán dinom-dánom.

— Dunaszabályozási munkálatok. A dunaszabályozási enquete javaslatai értelmében a Duna medrének azon szabályozási munkálatai, melyeket a kiviteli tervezet értelmében a közlekedési miniszterium már az idén teljesitett, nem sokára megkezdetnek. A törvényhozás által a költség erre megszavaztatván, a medernek a budai lőportártól, Promontorig terjedő szakaszában 581,161 forint 35 krral előirányzott 774 881·8 köbméternyi kotrási munkálatokra az annak idejében kihirdetett pályázat eredménye felett a közlekedési miniszteriumban Hieronymi h. államtitkár elnöklete alatt ma déli 12 órakor tartatott meg az ajánlati tárgyalás. Beérkezett négy ajánlat: Deutsch Lajos köbméterenként 97 krt, az általános osztrák épitő társulat 88 krt, Pick és Klein 28 kr felülfizetéssel 1 frt 3 krt, Deutsch József 11½% felülfizetést kiván, mig a közlekedési miniszterium a kotrási munkálatokat 75 krral irányozta elő. A bizottság a megtartott tárgyalás után az ajánlatok elbirálását a miniszternek fentartván, Hieronymi kijelentette, hogy a lehető legrövidebb idő alatt meg fog állapittatni, hogy a munkálatok mely vállalkozónek adatnak át, hogy a kotrásokhoz mielőbb hozzáfogni lehessen.

— Adóvégrehajtás és pálinkamérés. Adófizető polgárok panaszt küldtek be hozzánk azon körülmény ellen, hogy a fővárosi V. adókerületben az adóhivatal helyisége alatt pálinkamérés van. Ugyane kerületben az adóvégrehajtók és biztosok sokkal durvábban és tapintatlanabbul járnak el tisztökben, mint egyebütt. Ha e tényekkel még egybevetjük azt, hogy a többi fővárosi adóhivatal közelében pálinkamérés nincs, az V. kerületi adóközegek eljárása s az ottani pálinkamérés közt lehetetlen bizonyos összefüggést nem látni. Óhajtandó volna, hogy a hatóság a pálinkamérést e helyiségből eltávolitaná.

— Közjegyzői hitelesség. Szabadkán történt a következő eset. Az ottani közjegyzői irodában Vujkovics Czviin Gergely, (Tirótfi) megjelenvén, előadta, hogy édes anyjának mintegy 15 láncz földje van, s e fekvőséget most anyja neki ajándékozza, miért is kérne erről okiratot késziteni és a tkkvi bekebelezést is eszközölni. Elvezetett a fiu egy öreg asszonyt, — édes anyját is. A közjegyzői okmány annak rendje és módja szerinti bevezetéssel elkészült, hogy tudniillik „N. N. előttem személyesen is ismert, szabadkai lakosné két ügyleti tanu kiséretében, kik őt szintén személyesen ismerik . . . stb. . . ." oda ajándékozza ezt meg ezt a fekvőséget fiának. Ennek alapján a 15 láncz föld a Gerga-gyerek nevére be is kebeleztetett, ki modern polgárhoz illően, iparkodott azt 4000 frtal rögtön megterhelni, a pénz folyt, az anya bámult s gyanut kapva, vagyonya telekkönyvi állása után nézett, a mikor is kisült, hogy a valóságos anya, t. i. a tkvi tulajdonos, soha nem volt ez ügyben a közjegyzőnél, vagyonát fiára nem ruházta s az ő nevében megjelent vénasszony egy pénzért felfogadott csaló. Tehát az okirat kiállitóját sem a közjegyző, sem a közjegyző által tanukként emlitett rendes tanuk nem ismerték s még is megszületett a hiteles okmány.

— Tetőzet beomlás. Ma délután az esti órákban a nyul utcza 37. sz. a. levő H. Machlob és fia-féle bőrgyár egyik utczai raktárának tetőzete mintegy 8–10 méter hosszuságban, a mestergerendát tartó oszlop összeomlása következtében bezuhant. A bezuhanás alkalmával ember nem volt a raktárban s igy semmi nagyobb szerencsétlenség nem történt. A rendőrség azonnal megjelent a helyszinén s a kellő intézkedéseket a gyár müszaki vezetője utján megtette. A beszakadást a tetőnek rendkivüli megterhelése idézte elő.

— Az asztalosok strikeja holnap délelőtt valószinüleg véget ér. Mint halljuk ugyanis a 25-ös bizottságnak az ismert főkapitányi rendeletek ellen benyujtott fölebezésére ma a belügyminiszteriumból leérkezett a válasz, s ez a főkapitány intézkedéseit egész terjedelmökben jóváhagyja. A 25-ös bizottság tagjai ma valamennyien külön meghivót kaptak a rendőrségtől, hogy holnap délelőtt 9 órakor jelenjenek meg a főkapitány előtt. A belügyminiszter leirata ekkor fog előttük felolvastatni. A strikeolók száma különben napról-napra fogy. Igy ma már csak 66 frt 60 kr osztatott ki köztük.

— A főváros és a magyar nyelv. A fővárosi tanács mai ülésén Gerlóczy Károly alpolgármester felemlité, hogy mennyire botrányos Magyarország fővárosára, miszerint itt a katonai épületeken csakis német feliratok vannak. Ennek megszüntetése czéljából inditványozza, hogy a honvédelmi miniszterhez felirat intéztessék oly czélból, miszerint, tekintve, hogy az ország fővárosában az utczák és középületek tisztán magyar föliratai közt a katonai épületeken levő német feliratok az utczák magyar phisiognómiáját megzavarják, ugy hogy az idegent valóban zavarba hozzák: vajjon Magyarország fővárosában van-e? — tekintve továbbá, hogy a katonai épületekben számos, csupán magyarul beszélő egyénnek is van dolga, kik mégis megkövetelhetik, hogy a magyar fővárosban a középületeken levő feliratok az állam hivatalos nyelvén is meglegyenek; tekintve végre, hogy az osztrák-magyar katonaságtól tehát mint magyar katonaságtól is, a magyar nyelv ekkénti ignorálása valóban boszantó, — kéressék fel a miniszter arra, hogy a katonai épületeken levő német feliratok mellé — ha tisztán magyarok nem alkalmazhatók, legalább a magyar feliratok felvételét is kieszközölni sziveskedjék. A tanács ezen inditványt egyhangulag elfogadta.

— Kiutasitott internacionalisták. A franczia belügyminiszter legujabban, mint párisi lapokban olvassuk, megint nehány idegen socialistát utasitott ki franczia területről. Ezek között két belga munkás van, kik Rheimsban nagyobb hévvel üzték a socialista propagandát, semhogy kikerülhették volna a hatóságok figyelmét. Nevezetesen azzal vádoltattak, hogy nagyon heves manifestumot tettek közzé mint a rheimsi központi munkás-bizottság tagjai. Kiáltványuk e szavakkal végződött: „Éljen a sociális forradalom!" Junius 22-én reggel kisérték őket el Rheimsból a belga határig.

— Római telep Pestmegyében. Ordas község határában zádori védgát munkálatoknál egy őskori római temetőre bukkantak és néhány római épület maradványt fedeztek fel. A temetőben több ember és lócsontvázat találtak, minden csontváz mellett egy cserépedénynyel. A solti felsőjárás szolgabirája Hajós Kálmán jelentést tett a leletről Pulszky Ferencz muzeumi igazgatónak, s megkérte, hogy a telep megvizsgálása és esetleg szükségesnek mutatkozó csatások eszközlésére egy szakértőt küldjön ki. Az eddig felfedezett tárgyakat ideiglenesen személyesen őrizteti, s mutatványul nehány példányt be is küldött Pulszkynak.

— Halálozások. Gallovich Jánosné Gumberth Jozefa junius 24-én Losonczon meghalt. 42 évet élt. — Trombitás Mihály Somogyvármegye aljegyzőjének neje Vucskics Lujza asszony jun. 23-án 18 éves korában Kaposvárt elhunyt. Béke poraikra.

— Kuriozum. A kir. tábla I. bünt. tanácsában Kutasi és társai-féle rágalmazási bünpernek előadásán az egyik vádlott is jelen volt s az itélet kihirdetése után az elnökhöz (Andrásovics biró) azon kérést intézte, hogy most már legyen szives neki 1 frtot kölcsönözni, mivel, mint mondja, elfogyott a költsége s oly éhes, hogy nem tud a gyengeségtől haza Fehérvárra gyalogolni. A könyörület a biró tulajdonai közé tartozván, a forint hamar együtt volt s átadatott. A kérő az ülés befejezésekor is még az előcsarnokban ácsorogván, kérdeztetett, hogy mit akar még? Kérem, nem tudom kinek küldjem el hazulról Fehérvárról a pénzt? volt a felelet, és volt igazi öröm, hogy az nem kölcsön, hanem ajándék.

— Kődobás a parlamentben. Egy táviratunk emlité, hogy jun. 25-én, midőn az olasz képviselőház a f. évi költségvetést tárgyalta, a karzatról követ dobtak le a képviselők közé. Ujabban ez esetről a következőket jelentik: A ledobott kő 1½ kilogramm sulyu volt s oly erővel dobatott az épen szavazataik beadása végett az elnöki szék körül csoportosult képviselők közé, hogy midőn leesett, (szerencsére nem talált senkit, bár Baccarini közmunka miniszternek épen a feje mellett ment el), egy miniszteri padba lukat tört s aztán kétfelé esett. Miután a képviselők az első ijedtségből magukhoz tértek, az elnök elrendelte a merénylő elfogatását, mit különben a karzaton levő őrök akkorra már megtettek, a nélkül, hogy a tettes ellentállást tanusitott volna. A tettes egy Cordigliani Miklós nevü viterboi születésü szabó 27 éves alacsony és vékony emberke. A rendőrtanyán kikutattatván, zsebében még több kődarabot is találtak; vagyoni állapota sok kivánni valót hagyott hátra, mert egy forgalmon kivüli soldo volt minden pénze s fehérnemü nem volt a testén. Hogy mi inditotta ez embert e különös merényletre, az eddigi vizsgálat nem

---

— Majd meggondoljuk! válaszoltam én.

— Nem, folytatá Karólina. Arra sohasem volnék képes elszánni magamat, hogy bár a világ leggazdagabb örökségeért idegen országba költözzem!

Erre mitsem szóltam.

Nagybátyám levelének volt nőm előtt még ismeretlen része. Széplak tulajdonkép nagybátyámé volt, végleg nem ruházta rám, habár különben sajátomnak tarthattam. Ugy is tekintettem mint saját birtokomat, nagybátyám ismételten kijelentette, hogy rám hagyja azt.

Levele azonban éles emlékeztetést tartalmazott Széplak tulajdonjogára nézve. Határozottan kijelentette, hogy neje halála után elkerülhetlenül szüksége van ránk, legközelebbi rokonaira. S ha a végrendelet záradékába nem egyezünk bele, ugy tekinti, mintha Széplakról is lemondtunk volna, s majd keres valakit távolabbi rokonságunkban, a ki szivesebben teljesiti a feltételt.

E kijelentés döntő volt; döntőnek kellett lenni nőm elhatározására nézve is.

Széplak volt egyetlen birtokunk. Azért válasz helyett átadtam nőmnek nagybátyám levelét. Látta, hogy nincs választás. El kell fogadnunk a nagybátyám által ránkerőszakolt sorsot.

— Csak Károlyunkért teszem meg, mondá könyezve. Én inkább választanám a szegénységét, de Károlykánk jövője fontosabb saját boldogságomnál.

Zokogva borult karjaim közé. Iparkodtam eloszlatni sötét rémképeit. Szavaim látható benyomást tettek reá.

Pár nap mulva, miután beleszokott a távozás gondolatába, maga is nevetett balga aggodalmain felett.

Pedig hü, szerető szivének vajmi jó előérzete volt.

(Folytatása következik.)

Kisfaludy-társaság.

— junius 30.

A Kisfaludy-társaság is megtartotta utolsó ülését két havi szünidője előtt. Ennek ülése a leglátogatottabbak s még is ezen is meglátszott, hogy elmult az az idő, mikor érdekes programmal nagy és szép közönséget lehet összegyüjteni. Pedig ma Baksay Sándor, e keveset, de mindig kiválót nyujtó iró novellája, s Gyulai Pál költeménye volt a müsoron. — Baksay elbeszélése egyike a legkitünőbbeknek, mit jó ideje hallottunk vagy olvastunk. Egy igen egyszerü történet, semmi idegingerlő, semmi hatásvadászat benne. Valódi humor tekintetében irodalmunk az ujabb időben kevés hozzá hasonlithatót termelt. Az elbeszélés czime „Jobb kezem. Kiszakitott lap egy félkezü néptanitó életéből, ki szemléleti módon apró lánykákat tanit irni s olvasni s a falu apró csepröit folytonos zsörtölődésével kényezteti el. Egyik pajkosabb tanitványa olvassa föl kis pajtásnőinek azt az ellopott történetet, mely elmondja, hogy a mest' uram miként nyer Dán Biró Eszterben nemcsak ő Dán Elek, hanem mindnyáján, a kis tanitványok is jobb kezet.

Gyulai Pál „Falun" czimü költeményét olvasta föl. A hiuság vásárából vágyik falura, hol az erdő lombja, a hegyekről induló szellő feledtet mindent, mindent, mi fájó, hol alkonyban, rezgő csillagfény mellett vissza lehet álmodni a mult üdvét. Formában és tartalomban egyaránt igen csinos költemény. Hangjában, bár sötétes, komor, van valami nyugtotadó, valami enyhitő. Győry Vilmos Virgin svéd költő „Szényi" czimü költői beszélyét ismertette, melynek tárgya az utolsó magyar forradalomban játszik. A mü mottója gróf Batthányi Lajos utolsó szava: „Éljen a haza!" Ez alapeszméje is. Szényi és családja, kik köré a hazafiak csoportosulnak részint ármány, részint személyes bosszu áldozatául esik. A költői beszélyben sok szép részlet van s kivált meleg hangja hirdeti, hegy irója mennyire barátja a magyar nemzetnek. Heinrich Gusztáv vendégként egy adattal járult Kármán „Fannijának eredetéhez." Sokszor vitatták már, hogy „Fannai hagyományai" eredeti vagy forditott szinmü-e? Heinrich egy novellát fedezett föl, melynek czime: die Leiden der jungen Fanni." A két novella főbb vonásaiban megegyezik, de amaz a Werther nyomán sarjadzó irodalom egyik leggyöngébb terméke, emez pedig kétségbe vonhatlan irodalomtörténeti értéke mellett jelentékeny, mondhatnók nagy költői értékkel is bir. A német novella épen semmit sem vont le erdetiségéből.

A társulat alapitói közé gr. Kálnoky Dénes és Jekelfalusy Lajos 100—100 forinttal léptek. A Toldy siremléket Vavra épitész október közepére elkésziti, a társulatnak 815 frtjába kerül, melyhez az akadémia 200, a tud. egyetem orvosi és bölcsészeti kara 100—100, az Athaeneum és Franklin-társulat pedig 50—50 frttal járulnak. A könyvkiadó bizottság ez évi pártolói illetményül Csató Pál müveit, Gyulai Pál dramaturgiai tanulmányait és Győry Vilmos svéd anthologiáját adja. A Kisfaludy Károly életrajzára és munkái méltatására hirdetett pályázat meddő maradt s most a társaság megbizás utján késztteti el.

derité ki. Elfogatása pillanatában a következőket kiabálta: „Komediások! Éljen Passanante! Fogjatok el, csak fogjatok el. Egy egész nép elméjét nem fogjátok bilincsekbe verni! Mögöttem még százan állanak!“ Az első kihallgatáson azt beszélte, hogy Romába azért jött s pedig gyalog, hogy egy halálos ellenségén bosszut álljon, vagy pedig, ha azt meg nem találja, öngyilkos módon vessen véget életének. Ellenségét nem találta meg, öngyilkosságra bátorsága nem volt, s talán azon számitásból követte el tettét, hogy elfogatván, hosszabb időre lakást és ellátást nyerjen. Vannak azonban komolyabb verziók is. Némelyek azt állitják, hogy Cordigliani az internaczionalenak tagja; a Capitale czimü lap azt beszéli, hogy Nicotera névtelen levelet kapott, mely értesité, hogy a kamra ellen valami merényletet terveznek. A levél egy vasuti állomáson adatott fel, s irója azt állitja, hogy a vele utazott utasok beszélgetéseiből értesült a tervezésről. Ha e följelentés való, akkor Cordiglianinak büntársai is vannak, s még valami összeesküvés fog a dologból kisülni.

— Diákok zavargása. Montpellierből jelentik a következőket jun. 27-ről: Az orvostan hallgatók közül mintegy 250-en gyülést tartottak és egyhangulag elhatározták, hogy naponként testületileg mennek a fakultásra, hogy ott az előadásokra és vizsgálatokat félben szakitsák, s mindig csak a szokásos három sommatio után vonuljanak vissza, s másnap ismét megjelennek. A fakultás egy hivatolnokának, kit a dékán állomásától megfosztott, mivel ez denunciáns szerepet nem akart viselni a gyülés havi segélyt szavazott meg mindaddig, mig az illető más állomást nem kap. A tanulók közül 4-et tegnapelőtt a vizsgálóbiró elé idéztek. Montpellier képviselői tegnap panaszt tettek a dékán ellen, ki a fegyveres erő elhamarkodott igénybe vétele által a diákokat fölingerelte, s az egész konfliktust előidézte.

Rövid hirek. Uj fürdő a Balaton mellett. Eszterházy Mór gróf a füredi határ mellett fekvő birtokán nagy épitkezéseket akart létesittetni, sőt uj hideg fürdőt is épittet a Balatonon. — **Könyvtárak bezárása.** A muzeumi, egyetemi és akadémiai könyvtárak holnaptól kezdve, két hónapon át zárva lesznek. — **Azon orosz emigransok** közül, kik Párisban tartózkodnak, számosan kérték fel az orosz követséget, hogy eszközölje ki nekik a szabad visszatérhetést Oroszországba a teljes amnesztia megnyerése mellett. — **Ungyilkos katonatiszt.** Orsován Vargha Endre honvédhadnagy főbe lőtte magát. Öngyilkosságának oka az volt, hogy gyógyithatatlan sorvadásban szenvedett.

—

A hivatalos lapból. Kitüntetés. A király Herman Olgának a szerajevói nőtanoda létesitése és fenntartása körül szerzett érdemei elismeréseül az arany érdemkeresztet adományozta.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Mentovich Gyula marosvásárhelyi kir. törvényszéki aljegyzőt, ugyanezen kir. törvényszékhez jegyzővé, dr. Szigeti Dező budapesti kir. törvényszéki joggyakornokot, a gödöllői kir. járásbirósághoz aljegyzővé, Skopecz Béla egri kir. törvényszéki irnokot, az egri kir. törvényszékhez segédtelekkönyvvezetővé, Hankó Iván kézdivásárhelyi városi aljegyzőt, a kézdvásárhelyi, Biszterszky Lajos losonczi kir. járásbirósági dijnokot pedig a beszterczebányai kir. törvényszékhez, Labonez Miklós hunyadmegyei közigazgatási dijnokot, a vajdahunyadi kir. járásbirósághoz irnokokka, Frankó Gyula szarvasi lakost, a szarvasi kir. járásbiróság mellé birósági végrehajtóvá nevezte ki, Litvay Elek szegedi kir. törvenyszéki irnokot, a hódmezővásárhelyi kir. járásbirósághoz, Tóth Mihály mezőturi kir. járásbirósági végrehajtót pedig, a szolnoki kir. járásbirósághoz helyezte át. Török Kálmán illavai orsz. fegyintézeti ellenőrt, eddigi ellenőri minőségében a váczi országos fegyintézethez hivatalából áthelyezte; Kovács József illavai országos fegyintézeti helvét hitvallásu lelkészt pedig ugyanezen fegyintézethez ideiglenes minőségben ellenőrré nevezte ki. A pénzügyminiszter ifj. Domae József számtisztet, továbbá Bölöni Béla és Gálffy Ferencz fogalmazó gyakornokokat, II. osztályu pénzügyi fogalmazókká a székesfehérvári illetőleg pécsi és temesvári illetékkiszabás hivatalokhoz nevezte ki. A pénzügyminiszter Heckenast Kálmán III. osztályu számtisztet, II. osztályu pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

Egy trónpraetendens, kinek nincsenek lapjai.

Nehány nap muiva, irja egy párisi lap, Napoleon herczegnek nem lesz többé félhivatalos lapja. Az „Ordre“ s a „Peuple Français“ czimü lapok, melyek eddigelé általa sugalmaztattak, más kezekbe mennek át. Az „Ordre“ kevéssel a császári herczeg halála után „bérbe adatott a „Sociéte des écrits periodiques“ nevü társulatnak havi háromezer frank subvenczióért. A lap főszerkesztője Pascal volt. Napoleon hg igen ritkán nyult a tollhoz, hogy czikkeket irjon e közlöny számára. Mikor a „Peuple français“ mult év október havában megindittatott, hogy versenytársa legyen a „Petit Caporal“-nak, a vörös herczeg subvencziót adott az uj lapnak. De már folyó év január 15-én a herczeg beszüntette az anyagi támogatást, mire Mitchell Róbert és Lenglé, az ismert bonapartista irók rögtön megszüntek e lap munkatársai lenni. Ez időtől kezdve tehát egyedül az „Ordre“ kapott subvencziót a herczegtől.

Közelebb aztán a bonapartista párt körében fölmerült a terv; mindkét lapot megvenni. Két ajánlat történt. Egy Pellorce nevü bankár 50,000, egy pártférfiu ellenben 60,000 frank vételárt kinált, a herczeg késznek nyilatkozván 5000 frank havi szubvencziót juttatni a lapnak. Az „Ordre„ s a „Peuple français“ megvétele czéljából megindított tárgyalások hamar meghiusultak, minthogy a fönebb emlitett társaság nevében, mely tulajdonosa a két lapnak, Huet adminisztrátor 80,000 frankot követelt. Van pedig az „Ordre“-nak oly csekély olvasó-közönsége, hogy helyzetét még magyarországi fogalmak szerint is nagyon kenvezőtlennek kell tartanunk. A lap ugyanis összesen 1800 példányban jelenik meg, a melyből, mint a „Figaro állitja, körülbelől csupán 900 példány „hasznos.“ Értsd, hogy ennyi kel el pénzért. A többi tiszteletpéldány stb. Sokkal jobban áll a „Peuple français“, mely tiz—tizenegyezer példányban jelenik meg, a melyből mintegy nyolczezer példány kel el.

A napokban aztán csakugyan eladatott e két lap, de nem bonapartista pártférfiaknak, hanem egy iparosokból és üzletemberekből álló csoportnak, melynek politikai és vallási iránya teljesen eltér Napoleon herczegétől. A herczeg erre Détroyathoz, az „Estafette“ szerkesztőjéhez fordult, ezt a lapot akarva félhivatalos közlönyévé tenni. De itt is kosarat kapott. Detroyat visszautasitott minden szubvencziót. Napoleon herczegnek e szerint tényleg nincs közlönye, mely támogatná törekvéseit.

SPORT.

Zmertych Iván megérkezése.

— junius 30.

Zmertich Iván a merész vállalkozó, a ki Londonból Budapestig az utat veloczipéden tette meg, ma délután fél 5 órakor érkezett meg Budapestre.

Az athletikai klub számos tagja, Sárkány Jánossal, — több hirlapiró a magyar lapok képviseletében várták az érkezőt az ó-budai sorompók egyikénél, a visegrádi utnál. A terv ugy volt megcsinálva, hogy a Károlylaktanyától indulnak lóvonatu kocsik Ó-Budára, s ezen vonulnak ki az athl. klub tagjai és tisztviselői, meg a közönség Zmertychet fogadni. A klub titkársága azonban mást gondolt. Nem értesité az ott már összegyült közönséget s igy történt azután, hogy az érkező derék athlétát csak Eszterházy Miksa gróf, Szapáry Antal gróf, Thaisz Elek és Császár Ferencz a titkár fogadták. Ott voltak még a vörösvári sorompónál Thaisz Elekné, és a Deutschländer urbölgyek. Zmertych ugyanis a vörösvári sorompónál érkezett, mialatt az athl. klub tagjai s számos közönség a másik sorompónál várta egész ünnepélyességgel a veloczipedistát.

Zmertych az Eszterházy kocsiján foglalt helyet, miután a gróf feltüzte mellére az athletikai klub jelvényét. A veloczipedet a kocsin szállitották be. Az athl. klub helyiségébe hajtottak először, onnan meg a Hungariába, a hol Zmertych megszállott.

Kevés pihenés után az udvari helyiségbe vonult, s néhány hirlapiró társaságában meguzsonált, s a nélkül, hogy a fáradság látszanék rajta, kedélyesen beszélte el utazását.

Zmertych közép termetü fiatal ember, kiborotvált szőke szakállal és kis bajuszszal. Arczát, nyakát és kezeit a nap derekasan megsütötte. Kezein több sebhely látszik, a három elesés emlékei. Kék zubbonyt, kis sipkát fehér fátyollal, vörös csikos inget, rövid térdig érő nadrágot, barna harisnyát és csatos czipőt viselt.

Utazásáról közöljük a következő adatokat:

Londonból elindult jun. 8-án, reggeli 7 óra 20 perczkor. Mielőtt az utat megkezdette volna, hat hétig mindennap gyakorolta magát a velocipéden, s naponta 2 angol mértföldet futott. A velocipéd, a melyen utazott, a legfinomabb borotva aczélból van késziteve, s mind a két kereke be van vonva kaucsukkal. Maga Zmertych és a podgyásza 159 angol fontot, a velocipéd 53, s igy összesen 212 angol fontot tett az egész suly, a melylyel elindult. (Midőn megérkezett, 70 kiló és 1 dekát tett az összes suly.)

Osztendébe 9-én érkezett meg reggel. Az nap délután nagy eső volt, s hideg keleti szél fujt. Osztendéből 10-én délután 1 óra 15 perczkor indult el. Aachenbe 14-én este 8 órakor érkezett meg. Más nap, 15-én ott maradt, mert a nagy eső miatt nem utazhatott tovább. 16-án reggel 9 óra 20 perczkor indult, s Kölnbe érkezett délután 3 óra 45 perczkor. Darmstadtba 17-én 3 óra 5 perczkor érkezett délután. Würzburgba 20-án érkezett, s onnan 7 óra 30 perczkor indult el reggel. Ezen a napon 78 kilometert tett, tikkasztó melegben. Nürnberget 21-én reggel 10 óra 55 perczkor érte el, s 23-án este 8 óra 15 perczkor Passauban volt. — Innen 24-én délután 11 órakor indult tovább, s e nap 142 kilometert (85 angol mértföldet) tett meg. Linczbe 25-én érkezett, délután 2 órakor. — 26-án 120 kilómétert futott. Bécsbe 27 én érkezett, s itt egy napott töltött, mert a gépje eltörött, s meg kellett csináltatnia. 28-án d. u. 2 óra 15 perczkor indult el innen, s Bécsben lakó honfitársaink kikisérték a városon kivül. A gép csináltatásánál nagy segitségére voltak az orvostanhallgatók. Esti 7 órakor ért Pozsonyba. E nap 38 ang. mértföldet tett. 29-én érkezett Győrbe, délután 2 óra 30 perczkor. Meglepő volt itt a fogadtatása. Kivonult az egész város, s ünnepélyesen fogadta a bátor utazót. Este 8 óra 15 perczkor elérte Komáromot, 14 magyar mértföldnyi utazás után. Innen 30-án, ma reggel indult el, s délután $^1/_2$5 órakor befutott a vörösvári sorompónál.

Megemlitjük, hogy először Rolandseck-nél esett el, a hol egy terhes kocsival ütközött össze. Baja, — kis sérülésen kivül, — nem történt. A második elbukása Bécsben történt, a hol a gép is eltörött. A harmadik már a hazai földön történt s meglehetős sérüléseket kapott kezein, nyakán és fején. „Oly rosszak a mi utaink, monda — hogy valódi athletai bravour volt keresztül futni.“ Dorognál esett el, egy gödörben megbotolva. A gépet minden nap megtakaritotta, s ez egy teljes órát vett mindig igénybe.

Érdekes, hogy magyar földön mindenütt hogyan megbámulták. Némelyek kengyelfutónak tartották, mások meg azt mondták rá, hogy „ez mán nem jóba járhat.“ Csak ugy szelidültek a kedélyek, ha Zmertych magyarul szólitá még az embereket. Ez Győr vidékén és Komáromban történt.

Az utazás alatt csak háta és nyakszirtjében érzett némi fájdalmat a hosszas és görnyedt ülés miatt. Egyéb baja semmi se volt. Az uton körülbelől 70 levelet és táviratot irt, s adott póstára.

Az egész utja került 300 frtba. A német vendégszeretetről megjegyezte, hogy Koblenzben egy kis reggeliért (rostboef, egy kis bordeauxi bor, kenyér, kávé, egy szivar) kilencz márkát és 70 fillért fizetett! Bizonyosan angolnak nézték, s meghuzták, látva, hogy sietett... Az ut alatt mindig hust evett, és kenyérhajat. Podgyászából csak itt, a vörösvári vámtól egy $^1/_4$ mértföldnyire veszté el esőköpenyegjét.

*

Zmertych Iván Szeniczen (Nyitramegyében) született 1855-ben. Pozsonyban és Budapesten tanult s innen a mödlingi gazdasági intézetbe ment. Ezt elvégezve, Angliába utazott az angoi gazdaság tanulmányozása végett — tavaly. A télen ismét vissza megy Angliába.

Már kora ifjuságában előszeretettel gyakorolta a veloczipédet s ez év folytán Angliában a gyakorlati futásokat összeszámitva, 1600 angol mértföldet futott be. Ez az utazása 21 nap alatt 1200 angol mértföldet tett ki, körülbelül 280 mfnyi ut.

*

A Hungáriában fürdőt vett, s kevés pihenés után az Orczy-kertbe ment ki, hol a nagy „verseny-járást“ tekinté meg.

—

A verseny-járás.

Az athletikai hlub verseny-járást rendezett a Zmertych megérkezése alkalmából ma éjjel az Orczy-kertben. Táv. 50 kilometer (Bonafide-járás). A körut épen 1 kilometert tett ki, tehát 50 körúttal a táv. be van járva. Feltételek voltak: Minden pályázó, ki az 50 kilométert $8^1/_2$ órán belül bejárja, ezüst egyleti érmet kap. Az előbb kilépők, vagy a kik az 50 kilometert határidőn tul bevégzik, nem dijaztatnak. Azon pályázó, ki az egész távot $6^1/_2$ órában végzi, az ezüst érmen kivül tiszteletdijat kap, s győztesnek lesz kikiáltva. A futás tilos. — Minden pályázó a sportszerü járás keretén belül fesztelenül mozoghat s tetszése szerint hol jobbra körül, hol balra veheti utját, s kiléphet a pályából pihenés végett. A kilépés (pihenés czéljából) vagy a körut irányának megváltoztatása azonban csakis magán a czélponton, a számoló asztal előtt, s a számoló birák szemeláttára van megengedve, sőt a kilépés be is jelentendő, hogy annak ideje pontosan feljegyeztethessék s a körutat számoló erről tudomást vehessen. A kiszabott versenyidő (8 és félóra) leteltével pisztolyjel adatik, melynek hallatára a pályázók rögtön megállani kötelesek, bevárandók a birák itéletét. — Tét s bánat 1 ezüst forint.

Pályázó három jelentkezett: Ráth Lajos, Hoffman Ferencz és ifj. Kossuth Péter. Időközben Hoffman visszalépett a versenytől, s este ki sem ment a pályatérre.

Igy csak ketten jártak a babérért: Ráth és Kossuth.

Időmérő volt: Császár Ferencz titkár, utszámolók Koller Károly és Porzsolt Jenő, felügyelők: Baintner Hugó dr., és Nagy Livius voltak.

Nem nagy számu közönség ment ki azonban az érdekes versenyre. Késön volt az eredmény tudható, s igy nem vállalkoztak az éjjeli mulatságra. A többek közt ott voltak: Eszterházy Miksa gr., Thaisz Elek, Zmertych, Asbóth János, Sárkány János, athletikai klub több tagja, s néhány hirlapiró,

Pont 10 órakor kezdődött a verseny. A pályázók torna-öltözetben, sport sapkával fejükön, kezükben ostor pálczával indultak utnak az első csengetésre. Az első nyolcz körutat egyenként 7—7 percz alatt tették meg (egy angol mérföld) fél 12 óráig. Mindig egymás mellett haladtak, és 12 óráig (a meddig tudósitásunk terjed) egyik sem volt előnyben a másik felett.

A verseny előre láthatólag 4—5 órára véget ér.

*

Itt megemlitjük, hogy Zmertych — a ki már $^1/_2$ 12-kor haza ment lefeküdni — 4 napig lesz Budapesten. Ezalatt kirándul Gödöllőre is. Innen Pozsonyba, Bécsbe, s onnan haza utazik.

*

A lembergi lóversenyekről a következő távirati tudósitást vettük: Az asszonyságok diját (t. dij, 1600 meter távolságra) lov. Myslowski Alfr. 5 é. pej kanczája Holiday nyerte meg. Az egyleti dijért (700 frt, 2400 méter távolságre.) b. Heydel Adám 5 é. pej ménje Lohengrin érkezett elsőnek, chorzelowi gr. Tarnovski János 4 éves pej heréltje (apja The Charmer a. Niczego) másodiknak. A II. oszt. császárdijat (1000 frt, 2400 meter távolságra) Myslowski lovag Miss Mornington-ja nyerte meg Ochocki lovag Don Paulo-ja ellen. — A második napi (jun. 29-diki) lóverseny eredménye a következő: Az egyleti dijat (1400 ft, 1600 meter távolságra) chorzdowi gr. Tarnovski János 4é. pej heréltje (ap. The Charmer a Niczego) vitte el Ochocki lovag 3-é. Don Paulo-ja ellen. Az első osztr. császárdij (2000 frt, 4000 meter távolságra) br. Heydel Ádám 4-é. pej ménjeé Lohengrin-é lett, Myslovski lovag Miss Mornington-ja ellen. Az eladó-versenyben (300 frt, 3200 meter távolságra) Myslovski lovag 5-é. sga ménje Forest King lett első, Baroslovski lovag Orkan-ja második. — Ezt követte egy handicap, melyben egy ló járt körül s végül a Reiter-club akadály-versenyt Myslovski lovag Holiday-ja vitte el Czerwinka fhnd. id. fekete kanczája Shark ellen.

*

A tegnapi hamburgi lóversenyről a következő értesités érkezett: A Vergleichs-Preist (2000 márka, kétéveseknek (br Oppenheim Ed. Sclavin-je nyerte meg, második volt Scavenius Fenris nevü paripája, 7 ló között. A Gyldensteen-dij 1000 márkáját 6 ló között a 4é. Alexander nyerte, második volt Virgia-mén. A hesseni dijat (tisz. dij és 1200 márka, urlovarok) a Gen. Hope 3é. Homespun-je (magy. ló) vitte el, Capt. Ioe 4é. Mocassinje és Smith S. 5é. Jolántja ellen. A Renard dijban (4000 márk) ismét magyar tulajdonos lova nyert, a gr. Henckel 4é. Aaron-ja 6 versenyző között, herczeg Hohenlohe-Oehringen 4é. Donerkeil-je 2-dik volt. A handicapban (1000 márk) ismét a gr. Henckel-istálló lett nyertes 3é. Surema-val 8 versenyző között, gr. Bernstorff-Gyldensteen Thermometerje második volt. Ezeken kivül még két futam volt és pedig egy eladó- és egy vadászverseny, az előbbiben 10, utóbbiban 7 ló futott s mindkettőben Cramm F id. Citizen-je érkezett nyertesként a czélponthoz.

TÁVIRATOK.

Szeged, jun. 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Ujszeged szabályozási terve immár teljesen elkészült a királyi biztosság müszaki osztályában és kiegészitő részét képezi a szegedi tervnek, a mennyiben a jobbparti körutak egészen szabályosan folytatódnak a balparton. Az ujszegedi szabályozási terv egyuttal magában foglalja a Tisza medrének Ujszeged felől való kiszélesitését is és e végből a közlekedési miniszterium megbizása folytán olyatén módon készült, hogy a mederbővités czéljaira szükségessé váló kisajátitásoknak is alapul szolgálhasson. A Tisza medrének kiszélesitése még ez év folytán foganatba vétetik a balparti uj töltés megépitése által, melynek a vonalát már is kitüzték a természetben. Az e végre szükséges kisajátitásokat is legközelebb ejti meg a közlekedési miniszterium. Uj-Szegeden több értékes kert és telek között kisajátitás alá esik Szegednek egyik legnagyobb gőzfürészgyára is. A terv az, hogy a jelenlegi uj-szegedi Tiszaparton kisajátitendó területekért az illetők az uj gáton tul hasonló fekvésü és terjedelmü telkekkel kártalanittassanak és lehetőleg csak a fenállé épületek és egyéb beruházások térittessenek meg pénzben.

Debreczen, jun. 30, (Az „Egyetertés“ tudósitójának távirata,) Kukla István szolnoki illetőségü katonát, ki gyilkosság miatt halálra itéltetett, Debreczenben pénteken reggel felakasztják.

—

A jezsuiták kiüzetése.

Páris, junius 30. (Az „Egyetértés“ távirata.) A jezsuiták kivonulása a Sévres utczai főkollegiumból ma reggel ment végbe. A jezsuiták rendházukat szenatorok, képviselők és klerikalis előkelőségek által kisérve hagyták el. Az összegyült néptömeg kiváncsian, de minden különös izgatottság nélkül szemlélte a menetet. Négy klerikális hirlapiró, kik izgatni kezdtek és kiabálták: „Éljenek a jezsuiták!“ elfogattak. A jezsuita kollegiumok előtt a rendőrök nagy száma foglalt állást. A nép nyugodtan viseli magát.

Páris, jun. 30. A megyékből érkezett tudósitások szerint a jezsuiták mindenütt azzal a nyilatkozattal hagyták el zárdáikat, hogy csupán az erőszaknak engednek. Semmiféle erőszakoskodás vagy kegyetlenség nem fordult elő. Bordeauxban a jezsuiták kérték, hogy fogják meg őket karjaiknál, csakhogy konstatálhassák, mikép személyes erőszakot követtek el rajtuk. A zárda főnöke a házjog megsértése ellen tiltakozást nyujtott be. Avignonban a jezsuitáknál összegyült royalisták botütéssel fenyegették a rendőrbiztost. Lyonban jegyzőkönyvet vettek föl a jezsuiták s péntekre törvény elé idézték a prefétet és a rendőrbiztost. Marseilleban néhány egyén a kápolna ajtaját akarta feltörni. A rendőrbiztos szétkergette őket. Angersban a rendőrügynök feltörette a kaput; Freppel püspök tiltakozott ez ellen s kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged. A közönség közül többen éltették Freppelt és a jezsuitákat; mire a másik oldalról „éljen a köztársaság!“ kiáltások hangzottak fel. — Grenobleban a jezsuiták a birósághoz panaszt nyujtottak be. Nantesban szintén panaszt emeltek a biróságnál, a ház-, személy- és a tulajdonjog megsértése miatt.

Páris, jun. 30. A legtöbb helyen a jezsuiták panaszt emeltek a biróságnál a házjog és a személyes szabadság megsértése miatt.

—

A berlini konferenczia.

Berlin, jun. 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Ma nem tartatik konferenczia. Hanem a konferenczia-tagok titkárai és e szakbizottsági küldöttek serényen müködnek — Holnap ülés lesz.

Berlin, jun. 30. (Az „Egyetértés“ távirata.) A kabinetek válaszai az azonos jegyzékre vonatkozólag még nem érkeztek meg minden oldalról. A mai konferenczia ez okból holnapra napolta el magát.

Berlin, jun. 30. A „Provinzial Correspondenz“ azt irja: „Európa közvéleménye csak megelégedéssel tekinthet amaz egyetértésre, mely a hatalmak közt a konferenczia tanácskozásai alkalmával oly sikeresen nyilvánult és bizonyitékát adta az általánosan uralkodó békés érzelmeknek. A konferenczia hivatása abból állt, hogy erkölcsileg hasson ama két államra, melyeknek érdekeit kellett ezuttal összhangzásba hozni, hihetőleg egyike közülök sem fogja félre hozni az európai hatalmak egyesült akarata folytán összelépett biróság határozatának jelentőségét!“

Berlin, jun. 30. (Polit. Corr.) Holnap legkésőbb pénteken fejezi be a konferenczia müködését. Még csak a tegnap megállapitott végleges jegyzék aláirására és a Törökországhoz és Görögországhoz intézendő azonos jegyzékek szövegezése van hátra. E szövegezés elfogadása vagy elvetése fölött a hatalmak fognak határozni.

London, junius 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Egy csapat khinai a Tzung-ri-tzusi-king-tzu törzsből, nem messze Kutoshi várostól, mely a Thiansau-hegység déli oldalán fekszik s fele a lakosságnak tsongtzuz, másik fele pedig kalmuk, az orosz-khinai határt átlépte és Kuldsa tartományba betört. A Thian-Shau hegység északi lejtőjén, állomásozó orosz csapatok a khinaik által szétverettek.

Prága, jun. 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) a „Prager Tagblatt“ konfiskáltatott, mert Massau város képviselőségének nyilatkozatát a nyelv-rendelet ellen közlé. Ezen konfiskáczió folytán Herbst és Smeykal a német képviselőt bizalmas tanácskozásra hivták meg.

A „Politik“ bécsi levele jelenti, hogy a miniszterium reconstructiójával az egész kormánymüködése gyorsabban fog menni, a mi magának a cabinetnek érdekében áll, hogy minden irányban imponálni tudjon. A „Pokrok“ kivánatosnak tartja, hogy a cseh képviselők a vitát a nyelvrendelet tárgyában telhasználják s mondják ki a tartománygyülésen, hogy ezen rendelettel az egyenjogositásnak addig nem tétetett eléggé, mig a cseh kerületekben tisztán a cseh nyelv mint belső hivatalos nyelv nem hozatik be s mig minden töjvényszéknél cseh nyelv és beadványok cseh nyelvün nem intéztetnek el.

Pétervár, junius 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Lessowskij tábornok a Csendes tengeren czirkáló orosz hajóhad ujonnan kinevezett főparancsnoka táviratilag utasittatott a hadügyminiszter által a khinai vizekbe sietni. Lessowskij kiséretében van Krestowskij — a török hadjárat alkalmával több orosz lap levelezője — mint a főparancsnok titkára. Lessowskij admirál a khinai japán vizekben igen járatos, mert évek óta mint a „Diana“ fregatta parancsnoka itt járt. Megérkezése után azonnal megkezdi a khinai kikötők ostromzárlását.

Lessowskij helyébe tengerészeti miniszterré Butakoff admiral neveztetett ki.

Brüssel, junius 30. (Az „Egyetértés“ távirata.) A Moniteur Belge megerősiti a hirt, hogy a diplomacziai összeköttetés Belgium és a vatikán közt véglegesen megszakadt. A nevezett lap diplomacziai okmányok közlését kezdi meg, melyekből kitünik, hogy a klerus ellen repoesialiák fognak alkalmaztatni, ha tovább is izgatnak az állami törvények ellen. Frére-Orbán utolsó sürgönye, mely a szakitást notifikálja és amely sürgöny még nem tétetett közzé, nagy feltünést fog kelteni, s mint mondják, erősen fogja kompromittálni a pápaságot.

Páris, jun. 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) A szenátusban következő módositvány fog benyujtatni. „Az amnesztia mindazokra kiterjesztetik, kik más büntény miatt, mint gyujtogatás s orgyilkosság itéltettek el.“ Ugy szólván mind a köztársasági lapok a felelősségről szólnak, melyet a szenátus az amnesztia elutasítása által magára vállalna.

Bukarest, jun. 30. (Az „Egyetértés“ távirata.) Károly fejedelem egy fontos ügyben tartandó minisztertanácson elnöklendő, Sinajából ide érkezett.

Páris junius 30. (Az „Egyetértés“ távirata.) A szenátusban az amnesztia-javaslat sorsa mindinkább kétséges kezd lenni. A legitimisták határozottan ellene vannak, a bonapartisták megoszolnak, Lenglé inditványt fog tenni, hogy az amnesztia csak a politikai elitéltekre terjedjen ki s azonfelül a kormány megkegyelmezési joga két havi időtartamra korlátoztassék. Ez inditvány valószinüleg elnyeri a többséget.

Grácz, junius 30. A tartománygyülésen dr. Schutz kérdést intéz a kormányhoz, vajon szándékszik-e intézkedni arra nézve, hogy Stiria szlovén részében a szlovén lakosság a hivatalokkal anyanyelvén közlekedhessék, és ha akarja-e a középtanodákban is és az egyetemen a szlovén nyelv oktatását akként berendezni, hogy a szlovén országrészben lévő hivatalok a aspirálók anynyira elsajátithassák a nyelvet, hogy hivatásuknak kellőleg megfelelhessenek. A helytartó csak később fog beható választ adni erre az interpellácziókra, megjegyzi azonban, hogy a politikai hatóssgoknál és törvényszékeknél a szlovének használhatják anyanyelvüket.

Skutari, jun. 30. (Az „Egyetértés“ távirata.) E hó 26-án négy ezer albán megszállotta Muzura, Gorana és Kruta hegységeket. A liga további 6000 embert szólitott fegyverre, hogy megvédelmezhesse a határterületeket. Ali bey Guzinyében felhivta az albánokat, hogy fogjanak fegyvert Montenegro ellen és igérte, hogy támogatást nyernek. Prenk-Bib Doda és Hodo bey 5000 fegyveressel védik Tusit. Ma a liga két delegáltja Durazzo és Kavajába mentek a lakosságot fegyverre szólitani. Az összeköttetés Antivari és Skutari közt megszakadt; Dulcignoban a boltokat bezárták.

Páris, jun. 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az „Estafette“ jelenti, hogy egy részvénytársaság uj lapot indit, mely Napoleon herczeg által lesz inspirálva.

Bécs, jun. 30. Schönbrunnban, a szerb fejedelem tiszteletére diszebéd volt, melyen a miniszterek, a főrangu tisztviselők, a szerb követ és a szerb fejedelem kiserete vettek részt. Ebéd után a király hosszabb időn át társalgott a fejedelemmel, — ki köszönetét fejezte ki a kitüntető fogadtatásért, melyben a király által részesült. A király ma este 8 órakor Ischlbe utazott. Milán fejedelem orvosi tanács folytán, pénteken utazik el Emsbe.

Brüssel, junius 30. (Hivatalos.) Megerősül, hogy a belga követ már jun. 5-én utasi ást kapott hogy utazzék el Rómából, Az erre vonatkozó levélváltás közzététele már megkezdődött. Frére Orbán november 21-én tudatja a vatikánnal, mikép a katholikus hirlapok azt állitják, hogy a püspökség legközelebb okmányokat fog közzé tenni, melyekből világosan ki fog tünni, hogy a pápa egyetért a püspökség intézkedéseivel. Nina bibornok azzal a kérdéssel válaszolt november 23-án, vajjon azt kivánja-e a miniszterium, hogy a pápa tiltsa meg a püspököknek a beszédet? Frére Orban erre azt ohajtotta tudni, vajjon a püspököknek ellenkezőjét irták-e annak, a mit a kormánynyal közöltek? Nina bibornok azt válaszolta, hogy a pápai szent szék mindenkor egyetértett a püspökség véleményével. Ő rosszalja az oktatási törvényt, azonban minden alkalommal nyugalmat, elővigyázatot és mérséklést ajánlott.

KOZGAZDASÁGI TÁVIRATOK.

Bécs, junius 30. (Az „Egyetértés“ távirata.) Hahn igazgató a déli vaspályától ma Budapestre utazott, hogy jelen legyen a zágráb-károlyvárosi vasut átadásánál.

Pétervár, junius 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Saratow és Astrachan kormányzóságokból a vándorsáskak borzasztó számmal a doni kerületoe vonultak el. A kiirtásukra hozott rendszabályok mind sikertelenek voltak. A nyári aratás teljesen elveszett.

London, jun. 30. (Az „Egyetértés“ távirata.) A tegnapi czukorárverésen eladatott 321 hordó és 5200 zsák nyugotvidéki az előbbi árakon, 700 tonna Java 27 shilling 6 pencz-on a kontinensre.

Pétervár, junius 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az orosz-szerb kereskedelmi szerződés négy évre meghosszabbittatott.

Odessa, junius 30. (Az „Egyetértés“ tudósitójának távirata.) Az odessai kerületben a gabnarovar rémitő mennyiségben jelent meg. Tizennégy század katonaság küldetett a lakosság segitségére a rovarok kiirtására.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, jun. 30. (Az „Egyetértés“ távirata.) A gyenge párisi boulevard-jegyzések és a drága prolongáczió daczára a mai előtőzsde ismét szilárd volt és ez különösen a vasuti árfolyamokban nyert kifejezést. Mindenekelett északnyugati és Károly-Lajos vasut részvények részesültek az üzérkedés kedvezményében, ellenben lombardok a külfö di jelentésekre hanyatlottak. Magyar kölcsönrészvények ismét emelkedtek, bányaértékek elhanyagoltak, valuták szilárdak.

A déli tőzsde kezdetben az előtőzsdéhez képest irányra nézve nem igen változott.

Később a forgalom élénkebb volt és minden irányban emelkedtek az árfolyamok.

Jegyeztetik: Hitelrészvény 284.60, angol bank 136.75, unió bank 113.40, magyar hitelbank 269.—, bank egyesület 139.75, Károly-Lajos vasut 289.—, gőzh. részv 579.—, kassa-oderbergi 132.25, papirjáradék 73.82$^1/_2$, birodalmi márka 57.67$^1/_2$, magy. arany rente 111.35—; 20 franko arany 9.36—, London 117.50, tiszai sorsjegyek —.—.

Délután 2 órakor jegyeztetik: Hitelrészvény 284.40, angol bank 136.25, unió-bank 113.—, magyar hitelbank 269.—, bankegyesület 139.60, államvasut 287.—, Károly-Lajos vasut 288.75, gőzhajó részv. 579.—, tiszai vasut 248.75, tramway 213.50, lombard 82.—, papirjáradék 73.77$^1/_2$, m. aranyjáradék 111.40—, 1864-ki sorsjegy 173.95, községi sorsjegy 1197 5 innerbergi —.—, 20 frankos arany 9.36$^1/_2$, birodalmi márka 57.70—, tiszai sorjegyek —.—.

Zárlatkor a következő jegyzések történtek:

Bécs, junius 30. Hitelrészvény 284.50, lombard 82.—, arany jár. 88.90—, London 117.40, galicziai 238.75, 1864-es 173.25, 1860-as 133.50, Frankfurt 57.—, nemzeti bank 825.—, angol-osztrák 136.50, államvasut 287.—, Napoleond'or 9.36$^1/_2$, rente 73.77—, hitels rsjegy 180.25, porosz pénztalv. 57.70, Arany 5.55—, török sorsjegy 16.—, ezüst járadék 74.40. Tartva.

Bécs, junius 30 M. földteherm kötv. 94.80 erdélyi föld. kötv. 94.75, magy. záloglevél 101.75, erdélyi vasut 140.75, magy. kel. vasut 88.30, Magy. sorsjegy 114.—, szőlődézsma —.—, arany járadék 111.30, magy. vas. kölcsön 127.25, magy. hitel 269.—, alföld 159.—, magy. éjszak-kel. vas. 150.—, kel. vasuti elsőbbs. 84.30, tiszai vasut 248.50, kincst. utalv. 1873. —.—

Bécs, junius 30 (Magánforgalom.) Hitelrészvény 284.50, magy. hitel —.—, lombard —.—, magy. aranyjár. 111.72, rente 73.80, angol-osztrák —.—, államvasut —.—, Napoleon'dor —.—, galicziai —.—, osztr. aranyr. —.— Szilárd.

—

Bécsi gabnatőzsde.

Bécs, jun. 30. (Az „Egyetértés“ távirata.) A tegnapi magánforgalomban az esős időjárás folytán a hangulat szilárdabb volt, ma azonban ismét az előbbi lanyha ár jutott érvényre és igy kész buza, mint hataridei vesztett árából.

A mai gabnatőzsdén teljes üzlettelenség uralkodott. Effectiv buzában nem jött letre nevezetesebb kötés, ellenben élénkebb volt a határidei és pedig őszi buzában, mely 10.25 frton köttetett, és őszi buza most 6.25 frton kináltatott.

Délben buza őszre 10.25—10.30, zab őszre 6.2—6.25, tengeri julius—augusztusra 7.75.

Hivatalosan jegyeztetett: buza junra —.——.—, őszre 10.30—10.35, rozs magyar 11—11.50, zab junius —.——.—, őszre 6.20—6.25, kereskedelmi 7.40—7.5, tengeri juniusra —.—.—, kész áru ó 7.90—8.—, 7.90—8.—.

Szesz. Ma kötés nem jött létre, kész áru 34.75 fr.

—

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, jun. 30. (Zárlati árfolyam.) Papirjáradék 63.6, m. aranyjáradék 96.10, 11 milliós kölcsön 72.60, hitelrészv. 494.—, lombard 142.—, kassa-óderbergi 57.—, orosz papirpénz 217.—, ezüstjáradék 64.25, m. kincst. utalv. —.—, k. vasut elsőbbs. kötv. 87.70 állam-vasut 499.—, galicziai —.—, romániai 56.60, váltó Bécsre 172.35.

Frankfurt, jun. 30. (Zárlat.) Papirjár. 63.50, osztr. aranyjár. 77.—, osztr. hitelrészvény 246.37, osztr. államvasut 248.25, lombard 70.50, magy. galicziai vas. 124.37, váltóárfolyam Bécsre 173.—, ezüst járadék 63.$^7/_8$, magy. aranyjár. 96— osztr. bankrészvény 717.50, galicziai 250.50, Erzsébet nyugati vasut 167.—, tiszai vas. elsőbbs. 84.75, magy. kincstári utalv. —.—, váltó Bécsre —.—. Szilárd.

Páris, jun. 30. (Zárlat) 3%-os évjár. 85.10, törleszt. évjáradék 87.50, lombard 178.—, magy. aranyjáradék 98.0, 5%-os évjáradék 119.02, osztr. államvasut 623.—, török sorsjegy —.—, osztr. aranyjár. 76.$^7/_8$. Tartva.

—

Külföldi gabnatőzsdék.

Páris, junius 30. (Zárlati árfolyamok). Buza folyó hóra 30.75, juliusra 28.60, julius—augusztusra 28.1, 4 utolsó hónapra 26.10. Liszt folyó hóra 65.50, juliusra 62.50 julius—augusztusra 61.50, utolsó 4 hónapra 55.7. Repczeolaj f. hóra 77.—, juliusra 77.25, julius-augusztusra 77.25, utolsó 4 hónapra 78.25. Szesz f. hóra 64.50. juliusra 64.25. julius—augusztusra 64.—, utolsó hóra 59.50. Szesz lanyha, buza tartva, egyéb csendes, forró.

Berlin, jun. 30. (Zárlati árfolyam). Buza jun.—juliusra 214.50, szept—októberre 194.50. Rozs loco 201.—, juniusra 199.—, junius—juliusra 188.—; szeptember—októberre 165.—. Zab junius—juliusra —.—, szeptember-októberre —.—. Repczeolaj loco 55.50, jun.—juniusra 55.—, szept—októberre 56.10. Szesz loco 64.60, junius-juliusra 64 60. aug.—szeptemberre 63 60. szept.—októberre 58 60.

Stettin, jun. 30. Buza jun.-ra 218.—, őszre 19.. Rozs jun.-ra 188.—, őszre 162.—. Repczeolaj jun.-ra 54.50, őszre 55.50, Szesz loco 63.30. juniusra 63.69, jul-aug.-ra 63.2. szept—októberre 57.50.

Köln, junius 30. Buza juniusra 22.15, novemberre 19.50. Rozs juniusra 18.30, novemberre 15.80. Repczeolaj loco 28.80. októberre 28.70

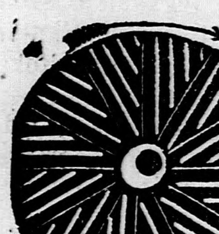

A sárospataki kova malomkövek Brzoràd J. Rezső-től

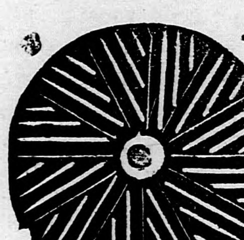

mindeddig mint a **világ legélesebb malomkövei** ismeretesek, és ezért **laposőrlésben** semmiféle malomkő által még utol nem ért vagy felül nem mult. Minthogy azouban azok finom őrléshez is **kitűnőek** és e tekintetben a franczia malomkőveknek mitsem engednek **használhatóságuk sokoldalusága** miatt nemcsak minden más malomkövet, hanem még **Lafferté sous Jouarre** franczia köveit is felülmulják.

Előbbi időkben megtörtént, hogy **kevésbé kemény** kövek is malomvőveknek alkalmaztatott, mint-hogy azonban **reclamatiók** történtek, most csak is a **legkeményebb kővek** malomköveknek feldolgoztatnak, a jelenlegi gyártmány teljesen kifogástalan, és minden lehetséges őrlési czélokra, s minden malomban ugy mint gőz-, viz-, szél- és járgány malmokban alkalmazhatók.

A midőn a t. cz. malomiparos urakat **javitott malomkő gyártmányomra** figyelmeztetni bátorkodom és számos látogatásért esedezve, megjegyzem, miszerint főraktár **Geittner** és **Rausch** uraknál Budapesten van. Maradtam kiváló tisztelettel 292

Mogyoros, 1880. április havában. **Brzorád J. Rezső.**

Elegans felöltöny 10, 12, 17, 25, 50 frt. Papi felöltöny 24, 28, 32, 35, 40 frt, Öltözék (complet) 16, 20, 25, 30, 60 frt Gyászi öltözék 30, 35, 40, 45, 50. Orosz vászon öltözet 15, 17, 20, 40. Lustre öltözet 18, 20, 24, 29. Lustre kabát 5, 6, 8, 10, 12. Cloth Zekk 12, 14, 16, 20. Jaquet clothból 15, 18, 20, 25. Séta kabát (kamgarn) 16, 25, 35, 40, 60. Vadász kabát 9, 12, 15, 18, 30. Utazó köpeny (angol façon) 25, 30, 35, 40, 50. Nadrág 6, 8, 10, 12, 18. Libéria öltözék 20, 25, 30, 35, 40. Gyermek felöltöny 9, 11, 13, 16, 20. Gyermek öltözék 10, 13, 16, 20, 30. Minden a legujabb façon szerint gondosan készitve a legolcsóbb szabott árak mellett (az időviszonyokat tekintve.) Az ár minden darabon kitéve van. Téli áruk 10% lerovattal a határozott áron alul csupán **Rothberger Jakab** csász. és kir. udvari szálllitónál. Legnagyobb uri- és fiuruha-raktárának, Budapesten, Kristóf-tér 2. sz. I. em. a „Nagy Kristóf"-hoz. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Első budapesti butor-bazár.

I. CSOPORT.

Háló-szoba.	
1 pár 1 ajt. siffon	33 frt
1 pár nyoszolya	22 frt
1 ajtó mosdószekrény	12 frt
2 éjjeli szekrény	12 frt
Ebédlő-szoba.	
1 12 szem. ebédlő-asztal	16 frt
1 kredencz, pohárszék	25 frt
6 nádszék	15 frt
1 diván	30 frt
1 fakeretü tükör	15 frt
Fogadó-szoba.	
1 ripsz garnitura	110 frt
1 diszasztal	20 frt
1 aranykeretü tükör	20 frt
II. CSOPORT.	
1 pár 2 ajtaju siffon	45 frt
1 pár nyoszolya	30 frt
1 drb 2 ajtaju mosdó	16 frt
2 drb éjjeli szekrény	14 frt
Ebédlő-szoba.	
1 18 szem. ebédlő-asztal	20 frt
1 kredencz álványnyal	35 frt
6 finom nádszék	18 frt
1 diván gobelinból	40 frt
1 fakeretü tükör	20 frt
Fogadó-szoba.	
1 gobelin garnitura	130 frt
1 diszasztal	25 frt
1 aranykeretü tükör	25 frt
1 ezüstállvány	12 frt

III. CSOPORT.

1 pár faragott 2 ajtaju siffon	50 frt
1 pár faragott nyoszolya	40 frt
1 pár márványalapu éjjeli	18 frt
1 drb 1 ajtaju mosdószekrény	20 frt
Ebédlő-szoba.	
1 24 szem. ebédlő-asztal	35 frt
6 gót nádszék	36 frt
1 finom kredencz márványból	60 frt
1 fakeretü tükör	30 frt
1 tükör, alá asztal márványnyal	18 frt
1 gobelin ottomán	60 frt
Fogadó-szoba.	
1 finom selyemgarnitura	140 frt
1 faragott disz-asztal	30 frt
1 aranykeretü tükör	30 frt
1 conzol-asztal márványnyal	18 frt
1 ezüst-szekrény	50 frt
IV. CSOPORT.	
1 pár finom siffon	60 frt
1 pár finom nyoszolya	60 frt
1 pár márványalapu éjjeli	25 frt
1 pár márványalapu mosdó	35 frt
Fogadó-szoba.	
1 finom franczia garnitura	200 frt
1 finom disz-asztal	40 frt
1 aranykeretü tükör	40 frt
1 arany-conzol márványnyal	30 frt
1 ezüst szekrény	60 frt
1 öltöző tükör faragott	40 frt
1 női iró-asztal	35 frt

Ebédlő-szoba.	
1 finom kredencz	75 frt
1 ebédlő-asztal	50 frt
6 faragott gótszék	42 frt
1 faragott keretü tükör	40 frt
1 faragott conzol márvány	25 frt
1 finom ottomán	70 frt
V. CSOPORT.	
1 pár igen finom siffon	80 frt
1 pár igen finom nyoszolya	75 frt
1 pár igen finom éjjeli	60 frt
1 drb mosdó márványnyal	40 frt
1 jutte diván	40 frt
4 taborette	40 frt
1 pipere-asztal tükörrel	30 frt
Ebédlő-szoba.	
1 finom márványalap kred.	100 frt
1 finom ebédlő-asztal	80 frt
6 finom faragott gótszék	50 frt
1 fin. faragott fakeretü tükör	50 frt
1 fin. márványalapu conzol	35 frt
1 ottomán francz. Bourette	90 frt
2 karszék hozzá	45 frt
4 taborette	50 frt
1 szervéttaprés	15 frt
Fogadó-szoba.	
1 finom egész behuzott garnitura	250 frt
1 disz-asztal	50 frt
1 arany keretü tükör	100 frt
1 arany conzol márványlap.	40 frt
2 drapperia felszerelve	50 frt
1 finom ezüst-szervanto	75 frt

Vidéki megrendelések 20%-nyi előleg beküldése mellett utánvétellel is szállittatnak. Meg nem felelő áru 14 nap alatt az átvételtől, visszavétetik és az összeg visszaadatik.
Csomagolás 4%. Képes árjegyzékek ingyen.
Első budapesti butor-bazár
OPPODI és ELLENBERGER
Deák-utcza 7-ik szám I. emelet.
Fiókűzlet: N.-Kanizsán Ellenberger és Társa czég alatt.

200 forintért jotállás mellett egész uj rugonyos hajtó (kutscher) kocsik, valamint minden alaku **uj kocsik igen jutányos áron** állnak nagy mennyiségben eladásra, ezek közt még **halottas kocsik** is vannak.
BOGDÁN JÓZSEF
30 *raktárában,*
Muzéum-körut 10-ik szám
Kocsi-gyár helyiség:
páva-utcza 10. szám. alatt saját házában
BUDAPESTEN.

Nagyszerü végeladása
az uj találmányu belga
szab. revolver és Lefaucheux puskáknak.

Minthogy a gyárnak pénzre van szüksége, mindenáron árutasittatik, Kinek fegyverre van szüksége, **siessen** egyet venni, minthogy soha többé ily rendkivüli jó alkalom nem jön; még kapható egy nehány szab. revolver 7 m/m 6 lövetü, 50 lépésig pontosan tüzelhető, vont szab. csővel, 1 db illő tokkal és töltéssel teljesen szépen csiszolva **3 frt 90** és **4 frt 50 kr,** jobbak, 1 db 9 m/m. **revolver** kettős mozdulattal, vont csővel 100 lépésre talál, tok és töltéssel **4 frt 50. 5 frt 50 kr,** ugyanaz teljesen 12 m/m nagys. 5 frt és 6 frt. Minden revolver jótállás mellett árusittatik, azok jól belőve és jó agygyal ellátva vannak. **Perkussio puskák** 1 csövü 5—6—7 frt; ugyanaz duplacsövü vadász puska **10 frt 50, 12—14 frt** Mindezek igen jó **damast csövekkel** 5—6 frtért igen szép hölgyrevolver, kicsi, a mellényzsebbe dugható 6 lövetü töltéssel. Legujabb szerkezetü lüttichi Lefaucheux vadász fegyver vont damast és patkószög csövekkel dbja **20 frt 50. 21, 28 frt** a legfinomabb, bevésve és anélkül is jol bellőve és felülvizsgálva jótállással. **9 frt 50** és **12 frt 50 krért** a legjobb **szalon flobert fegyver hátultöltő,** golyótöltvénynyel töltendő, serettöltések jótállással; ahoz illő czéltáblák vasból. Minden létező vadász-czikk kapható a 103

Bureau der grossen Waaren-Depots,
Wien, II. Praterstrasse 16.

A Lähne-féle
nyilvános magán tan- és nevelőintézetben

julius 15-én egy VI. gymnasialis-, VI, reál- és IV. elemi osztályu szünidei előkészitő és ismétlő tanfolyam nyilik 6—16 éves növendékek számára; a 27-ik tanév pedig szeptember hó 15-én kezdődik.

A magyar növendékek szorosan a magyar középiskolai tanterv szerint tanittatnak és az intézettől államérvényes bizonyitványt nyernek. Szabadságukban áll azonban a német középiskolákra (Theresianum, katonai intézetek stb.) előkészitő tanfolyamot is hallgatni. Intézeti értesitőt és évi jelentést ingyen küld

Lähne Frigyes,
igazgató.

Kerestetnek

tanerők szünidei tanfolyamra „Lähne tan- és nevelő intézetébe." (Lásd a hirdetést).
Egy tanár klassika philologiára,
egy mennyiségtan- és fizikára,
egy vegytan- és természetrajzra.
Középiskolákra képesitett tanárjelöltek, kik valamely középiskolánál már egy próba-évet töltöttek, előnyben részesülnek és az uj tanévben végleges alkalmazást is nyerhetnek. 441

Eucalyptus SZÁJ-ESSENCZIA,

Cs. k. szab. és védjegy. Kitüntetett Páris 1878.

tisztitó, rothadástgátló, fentartó és óvszer a száj gyógytani ápolására, és óvszer ragályos fertőzés ellen dr. Faber C. M.-től császár mexikói udvari fogorvos stb.

Hatása. Az *eucalyptus szájessenczia* a lélegzet rosz bűzét azonnal és tartósan eltávolitja, *legbiztosabb szer fogfájás ellen.*

Az egyedüli orvosok által elismert kizárólagos szer ***roncsoló toroklob, torokgyik, angina soor*** és hasonlók ellen. Betegszobákban ***szétporozra, üditi*** a levegőt ***ozontartalma*** által.

A csász. orosz kormány az Eucalyptus szájessencziát nyilvános *gyógyintézetekben* mint a *betegszobákat tisztitó szert,* továbbá a *száj-* és *torok* betegségeinél mint *gyógyszert* bevezette. 17

Egy üveg ára 1 frt 20 kr. o. é.
Főraktár: Griensteidl Felix-nél
Bécs Stadt Sonnenfelsgasse 7. sz.

összes *raktárainkban Dr. Faber C. M. régi hirneves cs. kir. szab. „Puritas" szájszappana,* mely már 1862-ben Londonban a nagy éremmel lön kitüntetve, *kapható, mely a legjobb és legizlésesebb fogtisztitó és fentartó szer mindenkor friss töltésben* — Budapesten kapható: Brandner F.-nél, Thalmayer és Seitznál nádor-utcza 10. Török Józsefnél, Müller J. L.-nél, Vértesi Sándornál, Lueff M.-nél, Neruda N.-nél.

Ugyanott kapható az egész Európában elterjedt hires magyar, német és franczia nyelvben megjelent könyv

Az elgyengült férfierő. Ára 2 frt 50 kr

Titkos betegségeket
és a tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt)

továbbá *bőrbajokat, vizelési nehézségeket, hugycső* szükületeket, friss és idült *nyákfolyást,* nőknél az ugynevezett *fehérfolyást,* a bujakórok fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban, *katonai és polgári* főkórházakban, mint a magángyakorlatban a legujabb tapasztalatok s buvárlatak nyomán kiválóan tartós siker biztositása mellett bámulatos gyorsan salaposan gyógyit (ujon keletkezetteket 48 óra alatt)

specialista **WEISS J.**
gyak. orvos, sebész és szülész, az itteni cs. k. katonai *főkórházban* volt osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes s tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés tulajdonosa. 21
Rendelő intézet: Budapest, belváros, koronaherczey-(uri)-utcza 8. szám, bemenet a lépcsőn.
Napenkint délelött 7—10-ig, d. u. 1—4-ig. este 7—8-ig.

Hirdetések
elaprészére,
felvétetnek
a kiadó hivatalban
(himző-utcza 1. sz. a.)

Gyönyörü szép
HÖLGYRUHAKELMÉK
a legkedvezőbben megszerezhetők 8054
HAMBURGER ADOLF-nál,
Budapest, koronaherczeg-utcza 8. sz.
Minták kivánatra azonnal ingyen és bérmentve bárhová küldetnek.

Für Männer
jeden Alters sehr wichtige Erfindung. — Aertzlich begutachtet und empfohlen. — Broschüre und Prospect versendet franco verschlossen gegen Einsendung von 30 kr in Briefmarken: General-Agent *Bufatti R.* in *Nürnberg.* 22

Megbizható, nyájas és önzetlen biztos gyógykezelés tekintetéből, az intézet különösen ajánlható.
Beküldetett.
Dr. Leitner
37 év óta fennálló
rendelési-intézetében
Pesten, 3 dob-utcza 18. sz. titkos, sőt idült betegségeket, az önfertőzésnek minden következményeit, tehetetlenséget stricturákat, minden női betegségeket, fehérfolyást és bőrbajokat, rühet 2 óra alatt levélileg is biztosan, alaposan és gyorsan gyógyit, a nélkül, hogy a beteg hivatásában akadályozva volna és csak sikerült gyógyitás után fogad el tiszteletdijat. — Rendel naponkint d. u. 2—5-ig este 7—10 óráig. 385

Klinkerfues tanár által
(a göttingi csillagda igazgatója)
feltalált
szabad. Hygrometer
az időjárás előleges meghatározását lehetővé teszi.

Asztal Hygrometer	10 frt.
Ablak "	15 frt.
Fali "	18 frt.

technikai czélokra száraz helyiségek számára is alkalmas, valamint betegszobák, lakhelyiségekben az egészségre nézve ártalmas nagyon száraz vagy nagyon nedves levegő folytonos ellenőrizhetésére.
LAMBRECHT VILMOS GÖTTINGEN
metreol. szerek gyára
Klinkerfues tanár tudományos vezetése alatt.
Képes árjegyzékkel kivánatra szolgáltatik.

Brogle J. és Müller

gép és **rostalemez gyára**
BUDAPESTEN,
a Margit-hid közelében,
készit
Trieueröket (konkolyválasztó)
6 különféle nagyságban
Trieur hengereket malmok számára.
Koptatokat. 78
Szelelő-rostákat.
Szitákat és rostákat cséplőgépek számára.

Valódi végeladás

a legfinomabb és legjobbb minőségü **férfi divatczikkekben, férfiingek** ezelőtt 3 frt 75 kr és 4 frt, most 2 frt 20 kr és 2 frt 40 kr.

Legjobb **prágai kesztyü** urak és hölgyeknek ezelőtt 1 frt 30 kr, most 70 és 80 kr, férfi- és hölgy nyakkendőkben dus választék.

Barna Mór
Budapest, váczi-utcza 24. szám,
373 (a nagy Kristóffal szemközt.)

1000 forint
azon hölgynek, a ki
szeplő kenőcsöm
használata után, a szeplőt, máj és terhességi foltokat és a napégést, egyáltalán minden az arczbőrt csufitó szint el nem vesztette. Szétküldés utánvét mellett 1 tégely ára 2 frt 10 kr.
Fischer Róbert vegyész
Becs, I. Johannesgasse Nr. II.

Birtok eladás.

Nyitramegyében 1500 hold első osztályu föld, gyönyörü fekvésü s főurilag bebutorozott kastélylyal, teljes gazdasági felszereléssel, előnyös feltételek mellett eladó. — Bővebb tudósitást ad Kováts József ügyvéd Budapesten, magyar-utcza 11, sz.

600 márkát fizetek annak a ki Dr. Hartung
száj- és fogviz (ára üvegenként 60 kr) használata után még egyszer fogfájdalmakban vagy szájbüzben szenved. — **Schumacher C. M. Stieglitzben Berlin mellett — Főraktár Magyarország számára Eder F. Antalnál Budapest, IV. Ferencziektéren 4.** 99

Csak az ön Hoff-féle malátakivonatának köszönhetem
gyógyulásomat
Egy meggyógyult saját szavai:
Tüdő- és mellbaj gyógyittatott.
Száradowo Exin mellett. Az ön gyógyhatásu Hoff János-féle malátakivonati egészségi söre gyenge gyomromnál és nagy emésztési nehézségeknél a roskadó életerőt felfrisitette. Elveszett étvágyam ismét visszajött. A Hoff-féle malátacsokoládé a legizlésesebb azok közül, melyeket eddig ismerek, használata az egész idegrendszert erősbiti.
Radeczky Alajos,
plébános.
Kérek 30 üveg malátakivonati sör és 5 kiló 1. számu malátacsokoládé küldését. 19
Hoff János
urnak cs. kir. tanácsos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rend lovagjának.
Bécs, Gyárhelyiség: Grabenhof 2. Gyári raktárhelyiség: Stadt, Graben, Bräunerstr. 8.
Budapest zsibáros-utcza 7. sz. Raktárak: Török J., király-utcza; Wenninger M., Buda, fő-utcza. 19

XIII. évfolyam. „Warrens Wochenschrift" XIII. évfolyam.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Minden hó 1-jével uj előfizetés kezdődik
„Warrens Wochenschrift"
politikai és közgazdasági lapra
(a legelterjedtebb bécsi pénzügyi lap.)

A „Wochenschrift" függetlenül és nyiltan ausztriai politikai és pénzügyi kérdéseit tárgyalja, valamint az összes osztrák **részvény-társulat** viszonyait is, és a gazdasági téren ismét nyilvánuló bizalommal szemben a tőkepénzes közönségre nézve felette érdekes, ha e viszonyok felett informáltatik. — E czélra „**Warrens Wochenschrift**"-ja mint pártatlan és megbizható tanácsadó ily ügyekben nagyon ajánlható.

Előfizethetni Bécsben a kiadóhivatalban, külföldön minden postahivatalnál és hirlapügynökségnél.

Bécs, kiadóhivatal, I. Schottenring 6.

Egy évre 8 frt, félévre 4 frt, külföldön egy évre 18 márka, fél évre 9 márka.

Ravissante haj-essentia
Dr LEJOSSE-tól Párisban.
kitünő hatással bir a hajtalaj tisztitására, mely a hajkorpa képződését és a haj kihullását meggátolja; igen kedvelt fejmosó szer, mert jótékony hatást eszközöl a fejbőrre. Egy üveg ára 1 frt 20 kr.
Akik *valóban jó,* a czélnak *minden irányban* megfelelő hajkenőcsöt óhajtanak, tegyenek egy kisérletet a
Pomade Ravissante
kitünő hajkenőcscsel, mely a hajat szépiti és ápolja, a hajtalajt megerősiti, a korpa képződését meggátolja, a haj kihullását megakadályozza, annak természetes fényt és hullámos alakot kölcsönöz, és a legkésőbb korig védi a megőszülés ellen. Egy tégely ára 1 forint
Ravissante hajápoló olaj.
Legjobb óvszer a haj őszülése és kihullása ellen, mely a korpa-képződést meggátolja a beteg hajat uj életre hozza és a haj növését bámulatosan előmozditja. Ajánlható azoknak, akik hajkenőcs helyett hajolajat használnak. Hatása csodálatos. Egy üveg ára 1 frt.
Valódi minőségben kapható
TÖRÖK JÓZSEF ur gyógyszertárában,
Budapesten király-utcza 12. szám.
Nagyban és kicsinyben valódi minőségben kaphatók és levélileg megrendelhetők **SVARCZ FRIDERIKA** közp. főraktárában Budapesten, városháztér 9. Raktár Török József gyógyszertárában

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzetei (azonos a P. Lloydéval) junius 30.

Termény	Irányz.	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm. frtól	frtig	Minőség hektol.	Ár 100 kilogramm. frtól	frtig
Buza							
bánsági . . . uj	szilárd	74	—.—	—.—	75	11.15	11 30
"		76	11 35	11.45	77	11.55	11 65
"		78	11 70	11 75	79	—.—	—.—
"	"	80	—.—	—.—	91	—.—	—.—
tiszavidéki		74	—.—	—.—	75	11.20	11 35
"		76	11 45	11 55	77	11.65	11.75
"		78	11 80	11.85	79	—.—	—.—
"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
pestvidéki	"	74	—.—	—.—	75	11 15	11 25
"		76	11 30	11 35	77	11 45	11.55
"		78	11 60	11.65	79	—.—	—.—
"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
fehérmegyei	"	74	—.—	—.—	75	11.15	11.30
"		76	11.40	11.50	77	11 60	11.70
"		78	11 75	11.80	79	—.—	—.—
"		80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
bácskai	"	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
"		76	—.—	—.—	77	—.—	—.—
"		78	—.—	—.—	79	—.—	—.—
"	"	80	—.—	—.—	81	—.—	—.—
felsőmagyarországi		74	—.—	—.—	75	10 80	10.95
"		76	11.—	11 10	77	11.20	11 30
"		78	11 40	11 50	79	—.—	—.—

Termény	Irányzat	Faj	Minőség hectoliterenk.	Ár 100 kilogrammként frttól	frtig
Rozs	szilárd	—	70—72	10.05	10 30
Árpa	"	takarmány	60—62	—.—	—.—
"	"	égetnivaló	62—64	—.—	—.—
"	"	sörfőzdei	64—66	—.—	—.—
Zab	"	—	37—40	7.30	7.60
Tengeri	"	bánsági	75	7.30	7 35
"	"	másnemü	78	7.25	7 30
Repcze	"	káposzta		—.—	—.—
"	lanyha	bánsági		—.—	—.—
Köles	szilárd	—		8.—	8.25
Kendermag	lanyha	—		—.—	—.—

Szokványgabona, határidőre			100 kilogramm ára pénzben	100 kilogramm ára áruban
buza	—	tavaszra	—.—	—.—
"	lanyha	őszre	10.15—	10 20—
tengeri	"	szept.—október	7.15—	7.20—
"	szilárd	május—jun. 1880	—.—	—.—
zab	"	tavaszra	5 65—	5 70—
"	"	őszre	13³/₈	13⁴/₈
repcze bánáti		aug.—szept.	— —	—.—

Szilva lanyha bosn. hord. p. —.— á. —.— zsák p. —.— á. —.— szerb. —.— á. p. —.—
Szesz csendes régi módu élesztő, h. a. p. 33.50 áru 34.50
Szesz csendes és uj módu, burgonya p. 35.— á. 35.50

Értékpapirok

Államadósság.		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar vasuti kölcsön	befizet. 170 frt	127 75	128 —
Gömöri államvasuti záloglev.	" 100 frt	—.—	—.—
Magy. keleti vasut I. kib.	" 300 frt	84 50	85.—
" " " II. "	" 700 frt	100 75	101 25
Magy. kel. vasuti államkötv. ar.		88 25	88 60
Magy. nyeremény-kölcsön 100 frt		114.75	115.—
" sorsjegy-kölcsön 50 frt		114.—	114.50
1871-iki magy. államk.-kölcsön v. strl. f. ez. 5%		—	—
1872-iki " " v. strl. f. ez. 5%		—	—
1873-iki magy. kir. kincstári utalv. f. ez. 6%		108.10	108 25
1874-iki " " " f. ez. 6%		—.—	—.—
Magy. aranyjáradék 6% adómentes		111 30	111.45
" földtehermentesitési kötvények		94 75	95.—
" " "		98.75	94 25

Értékpapirok

	Utolsó árkelet pénz	áru
Magy. földtehermentesitési kötvények temesi	94 50	95 —
" " " 1867. záradékkal	93 75	94.25
" " " erdélyi	94 25	95 —
Magy. orsz. jel. urbéri válts. kötv. (100 frt) 5%	91.	91 50
Szőlődézsma váltsági kötvény (100 frt)	94 25	94 50
Magy. kir. pénztárjegyek 6 hóra	—.—	—.—
Osztrák államadósság papirban 5%	73 90	74.—
" " ezüst kamat jan.—jul. 5%	74 60	74 80
" " " apr.—okt. 5%	74 60	74 80
Osztrák aranyjáradék	88 90	89.10
" " kisorsolással 1860-ból á 500 frt	133 75	134 —
" " " 1860-ból á 100 frt	133 75	134 —
" " " 1864-ből á 100 frt	173 50	174 50
" " " 1864-ből á 50 frt	173 —	174 —
Pest városi kölcsöne 1870-ből 6%	103 —	— —
" " " 1871-ből 5. 6%	103 —	— —

Osztal. 1879-re.	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
	Biztositó társulatok.			
200 —	Első magy. bizt. társ.	befiz. 800 frt	3740 —	3770 —
90 —	Pannonia viszb. társ.	" 300 "	1100 —	1120 —
—.—	Pesti bizt. intézet	" 100 "	—.—	—.—
—.—	Unio viszbiz. társ.	" 300 "	—.—	178 —
	Vasutak.			
—.—	Alföld-fiumei	" 200 "	159 —	160.—
—.—	Arad-körösvölgyi	" 100 "	—.—	—.—
—.—	Báttaszék-dombóvári	" 200 "	148 —	148.50
—.—	Déli vasut	" 200 "	82 50	83.—
—.—	Éjszakkeleti vasut	" 200 "	150 —	151 —
—.—	Erdélyi vasut	" 200 "	140 50	141 —
—.—	Kassa-oderbergi vasut	" 200 "	132.75	133 —
—.—	Osztrák államvasut	" 200 "	287 —	287 50
—.—	Pécs-barcsi vasut	" 200 "	192 —	193 —
—.—	Tiszavidéki	" 400 "	249.75	250. —
—.—	Vágvölgyi vasut	" 200 "	—.—	—.—
—.—	Osztr. dunagőzhaj. társ.	" 500 "	—.—	—.—
6 —	Budai hegypálya	" 100 "	90.—	91.—
—.—	Pesti közuti vaspálya	" 200 "	378 —	380 —
	Bankok.			
25 —	Ált. m. municip. hitelb.	" 200 "	190 —	195 —
—	" " hitelbank	" 200 "	— —	— —
—.—	Anglo-osztrák bank	" 120 "	137 —	137 50
—.—	Bihari keresk. bank	" 140 "	—.—	—.—
—.—	Dettai tak. és hitel-egylet	" 100 "	—.—	—.—
—	Hervát leszámitoló-bank	" 200 "	—.—	—.—
4 —	Iparbank, budapesti	" 100 "	51.—	53.—
—	Kisbirt. földh. intézete	" 80 "	— —	— —
2 —	Lipótv. bank rész.-társ.	" 100 "	63.50	64 —
—.—	Magy. ált. földh. részv. ts.	" 140 "	150.—	151 —
—	Magy. jelzálog hitelb.	" 60 "	43.—	43 50
18 —	Osztrák hitelintézet	" 160 "	284 90	285.10
—.—	Osztrák-magyar bank	" 600 "	838	840.—
—.—	I. magy. iparbank	" 200 "	152 —	155 —
42 —	Pesti kereskedelmi bank	" 500 "	620 —	625 —
7 —	Pest-budai késm. bank	" 100 "	88.—	89.—
—.—	Svájczi hitelbank	" 100 "	—.—	—.—
—.—	„Union" bank	" 100 "	113 50	113 75
	Takarékpénztárak.			
9.—	Országos központi	" 100 "	151 75	152 —
225.—	Pesti első hazai	" 1000 "	3875 —	3910.—

Osztal. 1879-re.	Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
30 —	Pest-budai fővárosi	befiz. 200 frt	420 —	425.—
4 —	Pesti külvárosi	" 150 "	63 —	65 —
—.—	Pakrac-daruvár-kutinjai	" 50 "	—.—	— —
—.—	Vas-szalamegyei első	" 100 "	— —	— —
	Gőzmalmok.			
— —	Concordia malom	befiz. 500 frt	525.—	540.—
200. —	Első budapesti	" 500 "	1530 —	1550 —
40. —	Erzsébet	" 200 "	277 —	279 —
—.—	Hengermalom	" 500 "	680 —	700.—
40 —	Lujza	" 160 "	262 —	264.—
50 —	Molnárok és sütők	" 200 "	343 —	347.—
—.—	" " " III. kib.	" 120 "	—.—	—.—
200 —	Pannonia	" 1000 "	1335 —	1350 —
50 —	Viktoria	" 300 "	466 —	470 —
	Különféle vállalatok.			
—.—	Alagut	befiz. 105 frt	105 —	106 —
30.—	Ganz és társa vasöntöde	" 400 "	475 —	477 —
24.—	Gschwindt-féle szeszgyár	" 200 "	305 —	310.—
12.—	Gyapjum. és sziz. t. első m.	" 200 "	—.—	—.—
26.—	Keresked. testület épülete	" 210 "	— —	—.—
40.—	Könyvnyom. „Athenaeum"	" 200 "	550.—	555 —
50. —	" Pesti részv. t.	" 500 "	640.—	660 —
—.—	" Franklin	" 150 "	148 —	149 —
—.—	Kőszén és téglagyár	" 200 "	121 —	122.—
—.—	Rima-murányi vasmü	—	— —	—.—
— —	Salgó-tarjáni kőszénbánya	" 100 "	108 —	110 —
— —	Salgó-tarjáni vasöntöde	" 100 "	149 50	150 —
— —	Schlick-féle vasöntöde	" 200 "	153 —	154 —
—.—	Serfőzde első magyar	" 500 "	553 —	560 —
20 —	Sertéshizlaló	" 200 "	186 —	188 —
—.—	Sóskuti kőbánya	" 200 "	—.—	—.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	" 200 "	260 —	—.—
—.—	Szálloda-részvénytársaság	" 200 "	— —	— —
—.—	Tégla és mészégető ujlaki	" 200 "	85 50	86 50
—.—	Téglagyár, kőbányai	" 200 "	156 —	158 —
	Záloglevelek.			
	Magy. földhit. int. papir érték	5½%	101 75	102 —
	" " " " "	5%	99 25	99 50
	" " " arany v. ezüst	5%	117 25	117 75
	" jelzálogbank	5½%	98 —	98 50
	" ált. földh. részv. társ.	6%	104.50	105 —
	" " " " "	5½%	100 —	101 —

Értékpapirok		Utolsó árkelet pénz	áru
Osztr.-magyar bank e. é.	5%	102 75	103.—
Pesti kereskedelmi bank	6%	102 75	103.—
Kisbirtokosok földhitelintézete	7%	— —	—.—
" "	6%	—.—	—.—
Elsőbbségek.			
Báttaszék-dombovár-zákányi vasut	befiz 200 frt 5%	84 25	84 50
Dunagőzhaj. társaság	" 200 " 5%	—.—	— —
" "	" 300 " 5%	— —	— —
Észak-keleti vaspálya	5% befiz. 300 frt	85	85 50
" " ar.	5% " 300 "	—.—	— —
Magy. galicz. vaspálya	5% " 500 "	—.—	— —
I. erdélyi vaspálya	5% " 200 "	84 58	84 75
Győr-sopron-ebenf. vas.	6% " 200 "	—.—	— —
Kassa-oderbergi vasut	5% " 200 "	90 —	90 75
Vágvölgyi vasut	5% " 200 "	—.—	—
" " részk.	7½% " 200 "	—.—	—
Budapesti lánczhid	6% " 100 "	102 25	102 50
Kőszén és téglagy. kötv.	6% " 100 "	—.—	—
Lloyd és tőzsdeépület	5% " 100 "	93 —	94 —
Stiriai-Horvát fényszén bányászati társulat	6% " 300 "	— —	— —
Magánsorsjegyek.			
Osztrák hitelintézet		180 25	181.—
Pénznemek.			
Cs. k. arany		5.53	5 55
Osztrák-magyar 8 frtos arany		9.35	9.37
20 frankos arany		9.35	9.37
Török aranylira		—.—	—.—
Osztrák és magyar ezüst		—.—	—.—
Római birodalmi bankjegyek		57 55	57 65
Váltók árfolyama.			
Német bankpiaczok 100 márk	4%	56 90	57 05
Amsterdam 100 hollandi frtért	3%	96 75	96 90
Brüssel 100 frankért	3½%	— —	— —
Páris 100 frankért	3%	46 30	46 40
Zürich 100 frankért	3½%	46 20	46 30
Svájczi bankpiaczok	3½%	46 20	46 30
London 10 font sterlingért	3%	117 15	117 30
Szentpétervári 100 rubelért	6%	—.—	—.—

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában, Károly-kaszárnya (restély-utcza) 8. szám.

Az „Egyetértés" melléklete.

— 180-ik számához. —

Irodalom.

A térképrajzolás elemei.

Irta Zák R. József. A szöveg közé nyomott számos ábrával és egy térképpel. Budapest, 1880. A szerző tulajdona. Ára 1 frt 20 kr.)

Szakférfiak már rég érezték hianyát oly magyar tankönyvnek, mely a rendszeres földrajzi oktatásnak mintegy alapját képezné. A mult évben Xantus ur óhajtott a bajon segiteni, de munkája czélt nem ért.

Zák ur egy német könyvet, t. i. G. Wenz „Das Karten-Zeichnen in der Schule" czimü munkáját dolgozta át s bővitette ki. Szem előtt tartá a növendékek érettségi fokát — kiknek számára a müvecskét irta — és igy, mig egy részről a legelemibb fogalmakat behatón megmagyarázza, másrészről a térkép rajzolás komplikáltabb módozataiba nem bocsátkozik be. Igy például a hegység-rajzolásnál az árnyék és rétegvonalakat (Schraffen und Schichtenlinien) teljesen mellőzi, e helyett kifelé vagy befelé forditott barna szinü (ugynevezett Van Dyckbraun) fogasvonalakat használ. Ez által azt éri el, hogy a növendék által rajzolt térkép világos, tiszta és csinos marad, mig az árnyékvonalakkal rajzolt hegységek nem ábrázoltak egyebet szörnyalakoknál.

A könyv rendszere olyan, hogy a növendéket fokról-fokra vezeti be a mind nehezebb kérdésekbe. A növendék áttanulván a könyvet, tisztában van ugy a földrajzi alapfogalmakkal, mint azok rajzolásával. Eddigi földrajzi oktatásunknál pedig nagy eredmény volt már az is, ha némely növendék csak a földrajzi fogalommal magával volt tisztában.

A térkép-hálók szerkesztésénél szintén kerüli mind azt, a mi a növendékek által nehezen lenne kivihető; igy p. o. a különtéle görbe vonalu projekcziókat.

Hiba nélkül természetesen ezen tankönyv sincs. Annál kevésbbé, mivel e téren magyar nyelven még nem előzte meg más. Az első hat fejezetben e hibák azonban oly lényegtelenek, hogy a tárgy érdemére nagyon kevés befolyással vannak.

Használ néhány uj elnevezést és például a tengeröblöknél: ivöböl (Golf), szögöböl (Bai) és zugöböl (Busen) csakhogy a legtöbb öböl elnevezése (nem osztályozásra) inkább a szokástól, mint annak alakjától függ; az általános öböl szó tehát annál is inkább elegendő lehet, mivel a magyar nyelvben a szokás nem igen alkothatott tengeri forgalmakra bő technikus terminusokat.

A könyv VII-ik fejezetét már sokkal inkább el lehet itélni. A 4. §., mely a Mercator-féle hálóról szól, használhatlan. A szerző ugyan igazolja magát, hogy a számok nem egészen pontosak, hanem azért az iskolai szükségletnek teljesen megfelelők; a mi nézetünk szerint azonban egy iskolai tankönyv inkább ne bocsátkozzék fölösleges részletezésekbe, de pontos, az legyen mindig.

Hasonló — de kisebb — hibába esik a Collignon-féle háló szerkesztésénél, itt a mellékelt rajz is rosz. E két hálót tehát a könyv iskolai használatánál mellőzni kell. Különben mindjárt Zák ur is mellőzhette volna, mivel a Mercator-féle háló megrajzolásával gyermek egyáltalában nem képes boldogulni. A Collignon-féle hálóra pedig igen ritkán van szükség.

Ezen tévedések daczára tekintetbe véve a könyv többi előnyeit, egy időre jól pótolja a hiányt. A szerzőnek — reméljük — lesz rá gondja, hogy a második kiadásnál javitásokat tegyen.

— A nemzeti szinház könyvtára" egyik fuzete (136-ik) gyanánt megjelent „A tőr" Váradi Antalnak a Teleki-dijjal jutalmazott három felvonásos vigjátéka. Ára 40 kr.

— A Pfeifer-féle könyvkereskedésben megjelent a büntetőtörvénykönyvek életbeléptetéséről szóló törvényczikk. Ára 20 kr.

— Az állami és vasuti távirdák statisztikáját az 1879-iki évről terjedelmes füzetben teszi közzé a kereskedelmi ministerium. Megemlitjük belőle a következő fő adatokat. A mult évben a távirdák vonalainak hossza 14.501 kilométert tett, a használt huzalok hossza pedig 52,918 kilometert. Volt 400 állami és 580 vasuti távirdai állomás, s összesen 1307 személy foglalkozott a távirdáknál. Az összes sürgöny forgalom 7.178,717 darabot tett; a bevétel 1.386,047 frt, mig a kiadás 1.744,811 frt.

— A m. t. Akadémia legujabb jutalomtételei. 1. Adassék elő az adóügy fejlődése a XVIII század kezdetétől a jelen korig és annak alakulása Európa jelentékenyebb államaiban, utalással nemzetgazdasági és pénzügytani hatására, s vonassék le azon tanulság, mily adórendszer életbeléptetése lenne Magyarország érdekében kivánatos, tekintettel hazánk kereskedelmi és mezőgazdászati viszonyaira. Jutalma a Fáy András nevére tett alapitványból a h. e. takarékpénztár részéről 3000 o. é. forint. Határnap 1882. deczember 31-ike. A jutalmazásra már kijelölt munka a szerző által legalább 500 példányban kinyomatandó, különben a jutalom nem adatik ki. A munka a szerző tulajdona marad, ki abból 3 példányt a takarékpénztárnak átadni köteles. 2. Tekintettel a monarchia kereskedelmi viszonyaira, a jelenleg fennálló forint rendszer megtartása, avagy a frank vagy márka rendszerre való áttérés mutatkozik-e czélszerünek: Jutalma a magyar kereskedelmi csarnok Széchenyi adományából egy ezer frank aranyban. Határnap 1881 december 31-dike. A jutalmazott munka a szerző tulajdona marad, a ki köteles egy év lefolyása alatt közrebocsátani és a kereskedelmi csarnoknak egy példányt beküldeni; amennyiben a munkát ezen idő alatt ki nem adná, az az akademia tulajdonába megy át. 3. Mily befolyással volt közgazdaságunkra az agio fennállása 1848-tól napjainkig? Jutalma az Ullmann Károly-alapitványból 360 frt aranyban. Határnap 1881. deczember 31-ke. A jutalmazott munka szerző tulajdona marad, a ki köteles egy év alatt közrebocsátani; amennyiben ezen kötelezettségének meg nem felel, a munka az akadémia tulajdoába megy át.

Tanügy.

— A rákos-palotai Dr. Szabó Alajos-féle nyilv. fiu nevelő és tanintézetében (áll 4 elemi és 4 gymnazialis osztályból, melyekbe a növendékek a szünidők alatt is felvétetnek) a zárvizsgák nagyszámu, különféle vidékről, főkép Budapestről jött diszes vendégkoszoru és az elnöklő kir. tanfelügyelő Tóth József ur jelenlétében a legkitünőbb eredménynyel tartattak meg. A vizsgálat végén a kir. tanfelügyelő meleg hangon adott teljes megelégedésének kifejezést. Az intézetet, mint az egész országban követendő mintát állitván fel, — „mely minden tekintetben megfelel azon ideálnak, melyet szakember a nevelés mind szellemi, mind anyagi tekintetben magának alkothat!"

— A czeglédi háziipar tanmühelyről s annak ez évi vizsgájáról a következőket irják nekünk: Az intézet 1878. év deczember havában nyilt meg most tehát fennállásának 18-ik havában van. Tavaly május 8-án 15 növendék vizsgázott 3 iparcsoportban, most pedig 17 évközben — elmaradt 5. Tavaly a szövők csoportjában csak 4 szövőszék volt felállitva, most pedig 11 szövő dolgozott és pedig 8 db keskeny női és férfi ruhakelméket, s 3 db pedig a szélesebb munkákban u. m.: nyári paplanokat fürdő tricot lepedőket; ezen nagy szövőszékeken készülnek továbbá asztal- és ágyteritők, abroszok stb. A szalmakalapkészités is tökélyesbült, a mennyiben tavaly csak az egyszerü fonásu kalapok készültek, az idén pedig már olasz csipkefonásu kalapokat fontak. (Pestmegye közgyülésének támogatása mellett a megyei tanitók részére jul. 20-án tanfolyam fog nyilni itt a szalmakalapkészitésben; az oktatást Cs. Csik Lajos, a tanmühely vezetője fogja végezni. A keretmunkák tavaly nem gyakoroltattak, de az idén e csoport lépett életbe a tavaly gyakorolt gyapjuharisnyakészités helyett, mert a keretmunkák inkább megfelelnek az ifjabb (12—13 éves) leánykák testi erejének, mint a nehéz gyapjufonás és kallózás. A keretmunkások nagyon csinos czérna, gyapjufonodák (berlini fonál) és selyemnői pipere kendőket készitenek; s a vizsgán jelen volt közönség általánosan meg volt lepetve e csinos munkák által. A jun. 24-én megtartott vizsgán a 11 szövőleány legnagyobb része igen tartós szövetü és csinos kivitelü saját szőtte ruhákban jelent meg. A vizsgát mintegy 300-an látogatták meg és mindnyájan meglepetve tapasztalták a nagyfoku haladást a tavalyi vizsgán látott munkákhoz képest. Az intézetbe a növendékek 2 évre fogadtatnak be és pedig 1/2 évi tanitási idő után fizetésben részesülnek, alkalom adatván nekik a szorgalmas munkálkodásra és tisztességes keresetre. Óhajtandó volna azonban, hogy Czegléd városa kissé nagyobb pártolást tanusitson ez intézet iránt. A nép közt ugyanis már az érdeklődés már megvan, azonban az intézet helyisége oly szük és alkalmatlan, hogy egy kis falu növendékei is alig találhatnának benne helyet. Az is bénitólag hat továbbá az intézet fejlődésére, hogy a ráforditott költség igen csekély. A várostól ugyanis 300 frtot, a kincstári uradalomtól 100 frtot kap segélyül, mely összegekkel nagyobb mérvü müködést alig lehet kifejteni.

— A „polg. isk orsz. tan egyesület" julius 3—4-én tartja rendes közgyülését (d. e. 9 órakor) a VI. ker. közs. polg. fiu iskolában.

Egyletek, társulatok.

— Az országos rabbi képző intézetben Budapesten a jövő tanévi beiratások és felveteli vizsgálatok f. é. szeptember 1-én és 2-án történnek.

— Az országos honvédegyletek központi választmánya julius 1-én délután 5 órakor a megyeház termében ülést tart, melyre a tagok tisztelettel meghivatnak. Az elnökség.

— A magyar tisztviselők országos egyesülete julius hó 3-án a Széchenyi-hegyen az „Eötvös"-féle nyaralóban nyári mulatságot rendez.

— A magyar országos segélyző nőegylet (vörös kereszt) kassai fiókja által junius 6-án rendezett népünnepély 1300 frtnál több bet jövedelmezett az egylet czéljaira.

Törvényszéki csarnok.

Az arany gyapju.

(Boet tábornok mint vádlott a milánói fenyitő-törvényszék előtt.)

Előadtuk már e helyen e széles körökben nagy érdeklődést keltő pör előzményeit. Most az eddigi tárgyalások érdekesebb mozzanataival s mindenekelőtt Boet tábornok védekezésével ismertetjük meg olvasóinkat. Tekintve, hogy a vádlott Don Carlos életéből meglehetősen pikáns részleteket szellőztetett, a pör oly jelleget nyert, mely azt a botrány-affaire-k közé sorozza.

Boet tábornok a végtárgyaláson is nagy határozottsággal erősité, hogy Don Carlos által lett megbizva az aranygyapju-rend gyémántjainak eladásával. A vádlott spanyol nyelven és nyugodtan beszélt. Azon kezdé, hogy az arany-gyapju eladásáról először Párisban hallott, a Riche-kávéházban, egy beszélgetés alkalmával, melyet Ferencz nápolyi királylyal, Charette tábornokkal stb. folytatott. Don Carlos ez alkalommal azt mondá, hogy a modenai herczegtől egy arany-gyapju rendet örökölt, (nem azt, melyről e pörben szó van, hanem egy másikat) s hogy ő ezen rendjelet, mely mintegy millió frank értéket képviselt, eladta, az érte kapott pénzt pedig egy Spanyolországban tervezett katonai müveletre fordítá. Don Carlos ez alkalommal hosszasabban szólt terveiről, melyeket azonban vádlott nem akar bővebben részletezni, mivel — ugymond — „nem vagyok politikai denunciáns". Azután igy szól:

„Én 1878. május 1-én kibocsátott nyilatkozatomban kijelentém, hogy e köztem s Don Carlos között fenforgó pörben politikai dolgokat nem fogok szőnyegre hozni. Rómában magas állásu politikai egyéniséggel beszéltem, a ki megkért, ne árulnék el semmit Don Carlos azon tervéből, hogy II. Ferencz ex-királylyal expedicziót akar inscenálni. Akkor ugyanis arról volt szó, hogy az olasz kormány visszaadja a nápolyi ex-királynak elkobzott javai egy részét, az én nyilatkozatom pedig meggátolhatta volna e visszaadást. (Szenzaczio a hallgatóság körében.) Én megigértem, hogy semmit sem fogok elárulni és szavamat mostanáig megtartottam. Minthogy azonban a karlista pártra vonatkozólag valamennyi kikötést respektáltam, ugyanoly tekinteteket vártam a magam részére is. Miután ez azonban nem történt s velem szemben ellenségesen járnak el, fölöldva érzem magamat akkori igéretem alól s nyilvánosságra hozandom azt, a mit eddig elhallgattam."

A modenai herczeg végrendeletében — folytatja aztán vádlott — volt egy pont, mely Don Carlost és öcscsét följogositá egy-egy ékszert kiválasztani a herczeg hagyatékából. Ezért remélte Don Carlos, hogy megkaphatja az arany-gyapju-rendet. Mikor a herczeg elutazott keletre, hogy a Törökország ellen harczoló orosz hadsereg főhadi szállására menjen, tul volt halmozva adósságokkal. Gyakran kértem, hogy fizetné meg legalább azokat, melyekkel a karlista vezéreknek tartozik. Igy többek között Cavallos titkár arra kért, járnék közben, hogy Don Carlos megadja neki pénzét, minthogy különben családja éhen fog halni. Akár hányszor beszéltem is, azonban a herczeggel adósságairól, mindig azt mondá, hogy azokat az arany gyapjuval fogja kifizetni. Adósságai mintegy 280,000 frankra rugtak.

Don Carlos csakugyan megkapta az arany gyapjut és pedig akkor, mikor Bécsben időzött. Annyira megörült neki, hogy tánczolni kezdett a szobában. Aztán frakkot öltött magára, fölvette valamennyi rendjelét s elment ebédelni egy „galáns hölgyhöz." Itt ismerkedett meg Horváth Paulával, egy volt budapesti karénekesnővel, kit Don Carlos azóta bárónővé tett. Másnap a herczeg komornyikja, Lorenzo azt mondá nekem, hogy Don Carlos kompromittálta magát, minthogy „bizonyos hölgyekkel" ebédelt és kikocsizott. Ezek között egy magyar nő is volt, kit a herczeg el akar vinni magával Párisba. Eleinte ezt nem akartam elhinni, hisz Párisban akkor családja tartózkodott. Egy napon azonban gyémánt gyürüt láttam a komornyik ujján. Kérdém, hogy kitől kapta? „Ő tőle" — mondá. „Hogyan, viszonzám, a királynak (a herczeg igy czimeztette magát) elismert szeretője van?" — „Igen" — felelé a komornyik.

Boet azután előadta, hogy a herczeg rokonai neki (a herczegnek) azt tanácsolták, hogy küldje el az arany gyapjat Párisban élő nejének. E tanácsra a herczeg több oly cselekedete szolgáltatott okot, mely a rokonoknak visszatetszett. Tudták többek között, hogy Don Carlos egy nagyapjától örökölt igen becses órát — mely a karlistákra nézve mintegy ereklyét képezett — eladott; tudták azt is, hogy amerikai utazása alatt jegygyürüjét egy hölgynek ajándékozta, pedig e gyürün a saját és nejének neve állott. Némely madridi lapok átvették e hirt amerikai lapokból. — Időközben a herczeggel Gráczból Velenczébe utaztunk, hol nyilvánosan élt a kérdéses magyar hölgygyel. Majd előre küldé a magyar „bárónőt", ki egyedül érkezett Milánóba, hol külön lakást fogadott. A rendjel ellopásának komédiájára kitüzött napon Don Carlos szobámba jött, azt mondván; „Ma lesz a döntő lépés." — „Melyik?" — kérdém. „Az arany gyapju ügyében" — felelé. — „De hisz bolondság lenne eladni" — vetém közbe. — „Nem is eladásáról van szó, hanem egészen másról" — mondá Erre azután elbeszélte, hogy szakitott a „bárónővel", s előadta a rendjel szinlelt ellopását.

Boet rosszalását fejezte ki e terv fölött, azt mondván, hogy nem fog részt venni az intriguában. Don Carlos erre megharagudott, kijelentvén, hogy neki minden áron pénzre van szüksége, eladni pedig nem meri a rendjelet, mivel fél Chambord gróf szemrehányásaitól. Csakugyan — mondja Boet — a herczeg lejátszotta a komédiát. Reggeli után Don Carlos azt mondá komornyikjának, hogy hozza el rendjeleit, melyeket a herczeg meg akart mutatni Galvani grófnak a ki vendége volt. A komornyik előjött a rendjelekkel. „Hát az arany gyapju?" — kérdé Don Carlos. — A komornyik visszament, soká kereste a rendjelet, végre pedig azon válaszszal jött vissza, hogy az arany gyapju sehol sem található. Don Carlos ijedtséget szinlelt később pedig dicsekedett előttem, mily bravourral játszotta el szerepét Galvani gróf előtt. A mi a komornyikot illeti, az vak engedelmességü eszköze urának s annyira hiszékeny, hogy Don Carlos Bulgáriában egyszer elhitette vele, mikép Amerikában van.

Én — mondá tovább Boet — kérdőre akartam vonni Don Carlost még az nap, de a herczeg eltávozott és csak késő este tért vissza részegen. Mámora csakhamar még nagyobb lett, mert a szállodában rögtön finom borokat és chartreuse-t rendelt. Majd a „bárónőt" hivatá magához, a kivel egész éjjen át elmulatott, ugy, hogy én csak másnap reggel tiz órakor beszélhettem vele.

Itt Boet megszakitva az események elbeszélését, azt mondja, hogy mulhatatlanul szükséges, mikép szembesittessék Don Carlossal. „Szemtől-szembe akarok beszélni vele — ugymond. Nem hiszem, hogy képes legyen kiállni tekintetemet. — Boet tábornok védő-ügyvédje, Ronchetti támogatja e kérelmet, felszólitván a biróság elnökét, hogy azonnal idézze meg és szembesitse Don Carlost a vádlottal. Ezen inczidens az elnök azon kijelentésével ér véget, hogy Don Carlos már előbb szabályszerüen lett megidézve. — A tárgyalás további folyamáról közelebb.

Veszedelmes firma.

Brezlmayer testvérek s társa bünpere tárgyaltatott, ma a budapesti feny. törvényszék előtt. Elnök volt Székács, ügyész Rakovszky, hivatalból kirendelt védők Győrffy Gyula és dr. Fried Lajos ügyvédek.

A f. év január és február havában egymást érték a vakmerőbbnél vakmerőbb betörések; alig mult el egy hét, melyen egy ékszerész vagy egy zálogközvetitő üzleti helyisége ki nem pusztittatott volna, s a rendőrség bár megkettőztheté éberségét, nem volt képes a tolvajokat hatalmába keriteni, mig nem a véletlen a veszedelmes tolvajbanda nyomára nem vezetett.

Három testvér: Brezlmayer József 44 éves, Brezlmayer János 38 éves molnárok s Brezlmayer István 29 éves pinczér, valamennyi pécsváradi születésüek és Goda József, (gunynevén Hadzsi-Loja) 22 éves pinczér képezték azon firmának beltagjait, mely két hónapon át rettegésben tartá a fővárosi üzlettulajdonosokat.

Az első áldozat Lövy Adolf, zálogház-tulajdonos volt, kinek vas-utczai üzlethelyiségét feltörték s abból több mint 800 frt értékü zálogtárgyakat loptak el. Panaszos előadása szerint kettő a tolvajok közül a betörést megelőző időben többször fordult meg különböző ürügyek alatt üzletében, hogy annak viszonyait kipuhatolja. Ezen előintézkedést vádlottak különben egyebütt is megtették.

Spiró Albert aranymüves és zálogközvetitő a legérzékenyebb kárt szenvedte. Üzletéből a tolvajok közel 3000 frt értékü arany és ezüstnemüeket loptak el, melyeknek csak igen csekély részét kapta vissza a károsult.

Hasonlóan feltörettek s kiraboltattak Dicker Mór, Tirer Jakab s Lőry zálogközvetitők üzleti helyiségei, kik mindannyian érzékenyen károsodtak.

Vádlottak ily „virágzó üzletmenet" folytán valódi gyönyörélettet éltek. Bejárták a város valamennyi kocsmáit s bordélyházait, mindegyikök két sőt három szeretőt tartott, kiket fényesen vendégeltek s a lopott ékszerekből pazarul megajándékoztak.

Még franczia nevelőnők is akadtak, kik e megrögzött s a müveltség legprimitivebb fogalmait sem ismerő gonosztevőkhöz szeretőkül szegődtek, s ezek társaságában mulattak, báloztak az egész idényen át.

A „firma," valószinüleg mivel már nem érezte magát a fővárosban kellő biztonságban, elhatározta, hogy üzleti helyiségét Temesvárra teszi át. Brezlmayer József kivételével a többiek el is mentek Temesvárra, hol a városi park korcsmáját kibérelvén, mint jómódu polgárok nagy tekintélynek örvendtek s talán egyik-másik még polgármesterré is megválasztatott volna, ha egy ballépésök a fővárosi rendőrségnek el nem árulja tartózkodási helyöket. Brezlmayer Istvánnak ugyanis volt egy szeretője Pesten, kinek nem egyszer házasságot igért, s ki talán tetszett is Istvánnak. Ennek sürgönyzött tehát, hogy kövesse őt Temesvárra, hol mint vendéglős él, s jó sorsnak örvend. E sürgöny nem a leány, hanem gazdasszonya kezébe került, ki a rendőrség informácziója után tudta, hogy miféle legény, cselédje udvarlója. A gazdasszonynak nem volt tehát sürgősb teendője mint e sürgönyt a rendőrségnek átadni, mely nyomban Temesvárra küldött egy-két embert, kik a jó madarakat szerencsésen el is fogták s Budapestre kisérték.

Vádlottak közül csupán Brezlmayer János s ez is csupán a Spiro Albert kárára elkövetett betörésre nézve van beismerésben; a többiek jóllehet a lopott tárgyak egy része birtokukban találtatott, makacsul tagadják ugy a tettességet, mint a bünrészességet.

A vád és védbeszédek meghallgatása után a törvényszék kihirdeté itéletét, mely szerint Brezlmayer József 5, B. István 2, Goda József 3 évi s Brezlmayer János orgazdaság miatt 3 havi börtönre itéltetett. Vádlottak s a kir. ügyész felebbezett.

— A Verhovay-Majthényi párbaügyben mára volt kitüzve a végtárgyalás a budapesti fenyitő törvényszék előtt. A budai „Fortuna" tárgyalás termében, hova csak beléptijegy előmutatása mellett lehetett belépni, reggeli 9 órakor már nagy számu hallgató közönség és hirlapirók gyültek össze. A törvényszék 1/2 10 órakor lépett a tárgyalási terembe, tagjai voltak: elnök dr. Laszy József, birák: Nedeczky és Papp Lajos, jegyző Jánoky József. Mint közvádló Sélley Sándor kir. ügyész szerepelt. Elnök a vádlottak behivását rendelvén el, ezek a terembe lépnek s megállanak a korlát előtt. Elnök konstatálja, hogy a megidézett vádlottak közül megjelentek: Verhovay Gyula, báró Mednyánszky Árpád, Komjáthy Béla és Beniczky Gáb., továbbá dr. Csilag Zsigm. és dr. Farkas László mint tanuk. (A vádlottak helyet foglalnak a terem közepen és oldalt elhelyezett székeken). Elnök konstatálja továbbá, hogy báró Majthényi Izidor és báró Uchtritz Zsigmond vádlottak távol maradtak. Elnök ezután megnyitja a tárgyalást és előadja, hogy báró Majthényi Izidor az előző vád alá helyezési határozat mellőzésével elrendelt végtárgyalás megtartása ellen felebbezést nyujtott be, mely a törvényszék által visszautasittatott. Majthényi nevében védője Teleszky István ez utóbbi határozat ellen szintén felebbezést jelentett be, de ezt a törvényszék oly módon fogadta el, hogy az csupán a fenforgó párbajügyben hozandó itélettel kapcsolatban fog a felsőbb birósághoz felterjesztetni. Elnök jelenti továbbá, hogy Majthényi Izidor báró nevében védője ma kérvenyt nyujtott be a törvényszékhez, melyben Majthényi azt kéri, hogy mivel egészségi állapota helyreállitása végett a fővárosból hirtelen távoznia kellett, a törvényszék e tárgyalást elnapolni s az uj tárgyalást julius hó 8—10. napjainak valamelyikére kitüzni sziveskedjék. Uchtritz Zsigmond báró pedig a megidézést nem vette át személyesen s a visszaérkezett kézbesitési ivet a báró lakásán talált egyén irta alá. — Sélley kir. ügyész báró nem tartja kellőleg indokoltnak Majthényi elmaradását, miután Uechtritz szabályszerü megidézetése meg nem állapitható, a tárgyalás elnapolását julius hó 10-ikére inditványozza. A törvényszék helyt adva az ügyészi inditványnak a tárgyalást elnapolja és ujabb határidőul f. év juliushó 10-ikét tüzi ki. Megemlitjük még, hogy Verhovay, Mednyánszky és Komjáthy védelmét Füzessér Géza fogja teljesiteni.

— A semmitőszék ma teljes tanácsülésileg érdekes elvi jelentőségü határozatot hozott. Sokszor fordul elő azon eset, hogy munkásoknak iparosoknak, oly munka bérére kéretik birói foglalás, melyek még le nem jártak, azaz a melyekért munka még nem teljesittetett.— Legujabban ez egy nyomdász segéddel történt. Innen a semmitőszék szükségesnek találta, hogy teljes tanácsülésileg döntessék el azon kérdés: vajjon lefoglalható-e az iparos segédnek ki nem érdemlett havi bére? A teljes tanácsülésben ma kimondatott, hogy a még ki nem érdemlett munkabérek birólag le nem foglalhatók. Előadó Manoilovich Emil volt, ki igen jeles és alapos indokolással terjeszté elő fenebb

---

Az indiai gyémánt

REGÉNY KÉT KÖTETBEN 26

IRTA: WILKIE COLLINS.

FORDITOTTA: *FÁY J. BÉLA.*

ELSŐ KÖTET.

ELSŐ IDŐSZAK.

A gyémánt elvész (1848.)

Az eseményeket elbeszéli Betteredge Gabriel, Lady Verinder Julia házfelügyelője.

(Folytatás.)

XIII. FEJEZET.

A nagyasszonyomat a szobájában találtam. Meghökkent és boszusnak látszott, mikor emlitettem neki, hogy Cuff őrmester beszélni akar vele.

— Okvetlenül beszélnem kell vele? — kérdé. — Nem helyettesithet ön, Gabriel?

Sehogy sem értettem a dolgot, s ez, ugy gondolom, meg is látszott az arczomon. A nagyasszony elég kegyes volt kimagyarázni magát.

— Attól tartok, idegeim meg vannak kissé razkódtatva, mondá. Van valami ebben a londoni rendőrtisztben, a mitől irtózom — nem tudom, miért. Ugy érzem, mintha zavart és keserüséget hozott volna a házra. Dőreség, nem hozzám illő — de ugy van.

Alig tudtam, hogy mit mondjak erre. Én, minél többet láttam Cuff őrmestert, annál jobban megkedveltem. A nagyasszonyom, miután a szivét ekkép kitárta, ismét összeszedelőzködött kissé, igen bátorszivü asszony lévén, a miként már mondám.

— Ha meg kell lenni, hát legyen, azt mondja. — De annyira nem tudok magamon erőt venni, hogy egyedül beszéljek vele. Vezesse be ide, Gabriel, s maradjon itt, a mig benn lesz.

Ez volt a nagyasszonyomnak az első idegbaja, a melyre leánykora óta emlékeztem. Visszamentem a „boudoir"-ba. Franklin urfi kisétált a kertbe Godfrey urhoz, kinek az elutazása már közel volt. Én pedig Cuff őrmestert egyenesen bevezettem a nagyasszonyom szobájába.

Merem mondani, hogy a nagyasszonyom egy árnyalatnyival sápadtabb lett, mikor az őrmestert megpillantotta. Máskülönben azonban uralkodott magán s kérdezte az őrmestertől, hogy van-e kifogása az én jelenlétem ellen. Kegyesen hozzátette azután, hogy én az ő meghitt tanácsadója és öreg cselédje vagyok, s hogy mindenben, a mi a ház dolgait illeti, leghasznosabb hozzám fordulni tanácsért. Az őrmester udvariasan azt felelte, hogy a jelenlétemnek felettébb fog örvendeni, mert némi mondani valója lesz a cselédekről általában, s mert e tekintetben már is hasznosaknak találta tanácsaimat.

A nagyasszonyom rámutatott két székre, s nyomban összeültünk az értekezlethez.

— Én az esetről már alkottam magamnak véleményt, azt mondja Cuff őrmester, — melyet azonban, méltóztassék megengedni, hogy egyelőre még elhallgassak. Ezuttal csupán azt akarom előadni, hogy mit tapasztaltam Verinder kisasszony nappali-szobájában s mit szándékozom (nagyságod kegyes engedelmével) tenni.

Előadta azután a festék-pecsét históriáját s kifejtette belőle a következtetéseket, épen ugy (csakhogy ildomosabb hangon), mint Seegrave biztos előtt.

— Egy dolog, mondá végül, — bizonyos. A Gyémánt elveszett a szekrény fiókjából. Egy másik dolog — csaknem bizonyos. Az ajtón levő festék-pecsét nyomának rajta kell lenni valamelyik házbelinek valamelyik ruhadarabján. Ezt a ruhadarabot meg kell találnunk, mielőtt egy lépéssel is tovább mennénk.

— S ez a fölfedezés, jegyzé meg a nagyasszony, — ugy hiszem, magába foglalja a tolvaj fölfedezését is?

— Bocsásson meg nagyságod — én nem mondom azt, hogy a Gyémántot ellopták. Csak azt mondom, jelenleg, hogy a Gyémánt elveszett. A pecsétes ruha megtalálása rávezethet bennünket a Gyémánt megtalálására is.

A nagyasszony rám nézett.

— Érti ön ezt? kérdé.

— Cuff őrmester ur érti, nagyságos asszonyom, felelém.

— Hogyan véli ön megtalálhatni a pecsétes ruhát? kérdé a nagyasszony, ismét Cuff őrmesterhez fordulva. — Jó cselédeimnek, kik évek óta vannak nálam, a másik rendőrtiszt — szégyenlem kimondani — megmotozta szobáikat és szekrényeiket. Nem engedhetem meg és nem is fogom megengedni, hogy másodszor is elkövessék rajtok ezt a gyalázatot!

(Ez volt aztán a cselédeknek jó asszonya! S ezer asszony közül egy!)

— Épen ez az, a mit nagyságodnak mondani akartam, azt mondja az őrmester. — A másik rendőrtiszt a kutatásnak igen sokat ártott azzal, hogy a cselédeket gyanusitván, ezt nekik mutatta is. Ha másodszor is okuk lenne arra, hogy magokat gyanusitva higyjék, el sem lehet képzelni, hogy minő akadályokat gördítenének utamba — kivált a nőcselédek. Szekrényeiket pedig okvetlenül át kell kutatni még egyszer — azon egyszerü okból, hogy ez első motozás csupán a Gyémántot kereste, s a másodiknak a pecsétes ruhát kell keresnie. Teljesen egyetértek nagyságoddal abban, hogy a cselédek érzelmeit kimélni kell. De nem kevésbbé világos előttem, hogy a cselédek ládáit meg kell motozni.

Ebből aztán sehogy sem lehetett kibujni. A nagyasszonyom is ezt mondta az őrmesternek, csakhogy finomabb hangon.

— Van egy tervem a nehézség legyőzésére, mondá Cuff őrmester, — ha nagyságod beleegyezik. Meg fogom magyarázni a dolgot a cselédnek.

— A nőcselédek rögtön azt fogják hinni, vágtam közbe, — hogy gyanusitják őket.

— Nem fogják, Betteredge ur, viszonzá az őrmester, — ha azt mondhatom nekiek, hogy megvizsgálom a ruhatárát *mindenkinek* — ő nagyságától kezdve az utolsó cselédig — a ki csak szerdán éjjel a házban volt. Egyszerü formaság ez csak, tevé hozzá az őrmester, oldalt a nagyasszonyra pillantva, — de a cselédek el fogják fogadni, mint a fölebbvalóikra is kiterjedő egyenlő eljárást; s a helyett, hogy a vizsgálatot akadályoznák, inkább becsületöknek fogják tartani, hogy azt elősegitsék.

Beláttam, hogy igaza van. A nagyassonyom, az első meglepetés után, szintén belátta.

— Mulhatatlanul szükségesnek tartja ön ezt a vizsgálatot? kérdé.

— Ez, tudtommal, a legrövidebb ut, a melyen czélhoz juthatunk.

A nagyasszonyom felkelt és csengetett.

— Beszélhet a cselédekkel, mondá, — kezében ruhatáram kulcsaival.

Cuff őrmester most egy egészen váratlan kérdést tett.

— Nem jobb volna-e előbb bizonyosságot szereznünk a felől, kérdé, — hogy a házban levő többi hölgyek és urak szintén beleegyeznek-e?

— A házban az egyetlen hölgy Verinder Rachel kisasszony, felelé a nagyasszony, meglepett arczczal. — Az egyetlen urak pedig unokaöcséim, Blake és Ablewhite urak. Legkevésbbé sem kell tartani vonakodásától egyiknek is.

Én emlékeztettem a nagyasszonyomat, hogy Godfrey ur épen utazni készül. Amint ezt kimondtam, maga Godfrey ur kopogtatott be az ajtón, hogy elbucsuzzék, s vele jött Franklin urfi is, a ki el akarta kisérni a vasuthoz. A nagyasszonyom megmagyarázta nekik a dolgot, Godfrey ur nyomban segitett rajta. Kiszólott az ablakon Sámuelnek. hogy vigye vissza a ládáját az emeletre, s azután odadta a kulcsát az őrmesternek.

— Podgyászom majd utánam jöhet Londonba, mondá, — ha a vizsgálatot befejezik.

Az őrmester illő bocsánatkéréssel vette el a kulcsot.

— Igen sajnálom, uram, hogy egy puszta formaság kedvéért kellemetlenséget okozott önnek; de a fölebbvalók példája csodákat fog müvelni a cselédek kiengesztelésében.

Godfrey ur mintán — igen rokonszenvesen — elbucsuzott a nagyasszonytól, bucsu-üzenetet hagyott Rachel kisasszonynak is, melynek a szavaiból világos volt előttem, hogy a „nem"-et nem vette végső feleletnek s hogy a házasság kérdését alkalmilag ismét meg fogja ujitani.

Franklin urfi, unokatestvére példáját követve, tudatta az őrmesterrel, hogy minden ruháját átvizsgálhatja s hogy nincs zár alatt semmije. Cuff őrmester megköszönte szépen a készséget. Mint önök is láthatják, ajánlata a legnagyobb előzékenységre talált ugy a nagyasszony, mint Godfrey ur és Franklin urfi részén. Csak Rachel kisasszony volt még hátra, hogy a többiekhez járuljon, mielőtt a cselédeket összehivtuk s a pecsétes ruha keresését megkezdtük volna.

A nagyasszonyom érthetetlen ellenszenve az őrmester iránt értekezésünket még kellemetlenebbé tette rá nézve, mint eddig volt, mikor ismét egyedül maradtunk.

— Ha leküldöm önnek Verinder kisasszony kulcsait, mondá, — reménylem, mindent megtettem, a mit e pillanatban tőlem kiván?

— Bocsásson meg nagyságod, mondá Cuff őrmester. — Mielőtt hozzáfognánk, látni kivánnám, ha megengedi, a mosókönyvet. A pecsétes ruhadarab fehérruha lehet. Ha a kutatás semmi eredményre nem vezet, szükséges, hogy számot adhassak magamnak a házban levő összes vászonneműről és mosásba adott ruháról. Ha egy darab hiányzik, föl lehet legalább tenni, hogy azon van a pecsét s hogy tulajdonosa szándékosan tette félre ma vagy tegnap. Seegrave biztos, tevé hozzá az őrmester, felém fordulva, — figyelmeztette a nőcselédeket az elkent festésre, mikor csütörtökön reggel a szobába tódultak. Meglehet, Betteredge ur, hogy ez ismét egyike lesz a Seegrave biztos balfogásainak.

A nagyasszonyom azt mondá, hogy csöngessek s hozassam elő a mosó-könyvet. Ott maradt mig előhozták, ha netán Cuff őrmesternek további kérdezni valója lenne.

Spearman Rosanna jött be a mosó-könyvvel. A leány reggel sápadtan és elkényszeredve jött le a cselédházba, de a tegnapi bajából eléggé kiépült volt, hogy a dolgát folytathassa. Cuff őrmester figyelmesen nézegette a második szobaleányunkat — az arczát, mikor bejött, a vállát, mikor kiment.

— Van-e még valami mondani valója? kérdé a nagyasszony, folyvást elkivánkozva az őrmester társaságából.

A nagy Cuff fölnyitotta a mosókönyvet, félperez alatt tökéletesen kitanulta, s imét betette.

— Még egy utolsó kérdéssel bátorkodom nagyságodnak alkalmatlankodni, azt mondja. — Az a leány, ki a mosó-könyvet behozta, szintén annyi ideje van nagyságod szolgálatában, mint a többiek?

— Miért kérdezi ezt? szólt a nagyasszony.

értelemben inditványát, mely döntvény erőre emeltetett.

— Az első szocziál-demokrata pör Erdélyben. Mintegy 5 hónap előtt Schubert nagyszebeni pékmester borítékba zárva, több példányt kapott a Londonban német nyelven megjelent Freiheit czimü szocziál-demokrata lap czikkeiből. Schubert nehány kivételével szétosztotta mind a lapokat, egynéhányat pedig Henning kőmives osztogatott szét. Az államügyész ebben a törvény áthágását látta, sajtóvétség miatt bevádolta őket. A tárgyalás szombaton volt, ugyanaz nap, mikor Budapesten s más városokban kutatást tartottak a munkáspárt vezetőinél. Tribus államügyész vádjában kiemelte, hogy Schubert bizalmas viszonban áll a magyarországi munkáslap szerkesztőségével, a második vádlott Henning erre azt felelte, hogy ő egészen ártatlan, nem is tudja, hogy jutott ez iratok szétosztásához, s ő az egészet tréfának gondolta, mindenki láthatja, hogy nagyon jó szem kell ahoz, hogy valaki ezt a kis nyomást olvashassa. Ő nem olvasott semmi veszélyes dolgot sem Magyarországra nézve e czikkekben; azért küldte azokat kiválóbb embereknek s nem egyszerü munmásoknak. Az esküdszék mind a két vádlottat felmentette.

— A munkáspárt vezetői elleni vizsgálathoz. A munkáspárt vezetői ellen a budapesti fenyitő törvényszék által hozott határozatával elrendelt vizsgálat folytán, mint tudva van az 1871-iki szoczialista pörből ismeretes Politzer Zsigmond letartóztattatott. Tegnap délben érkezett a törvényszékhez a szombathelyi kir. törvényszék jelentése Politzer elfogatásáról. E jelentéshez számos irományés nyomtatvány volt mellékelve, melyek s P.-nél eszközölt házmotozás alkalmánál találtattak. Ma délelőtt nyujtotta be Sélley kir. ügyész Politzer szabad lábra bocsájtatására vonatkozó irásbeli inditványát. A dr. Laszy elnöklete alatt összeült tanács az ügyészi inditványhoz képest P. azonnal szabadlábra helyezését határozta el. Hasonló módon rendeltetett el a Brassóban letartóztatott Simotta szabadlábra helyezése is, melyről a feny. törvényszék ideigl. vezetésével megbizott Frenreisz törvényszéki biró a nevezett városok törvényszékeit távirati uton nyomban értesité is. Az összes iratok s lefoglalt irományok az ügyészségnek inditványtétel végett kiadattak.

Szinház, müvészet.

— A nemzeti szinházban ma volt ez évadban az utolsó drámai előadás. A „Szerelem bolondjait“ adták, Barriére régi darabját, mely hol vigabb, hol komolyabb variácziókban a szerelem bohóságait akarja rajzolni. A szereplő nők közül különösen Helvey Laura kisasszonynak, Molnárné asszonynak, Csillag Teréz k. a.-nak volt nagyobb szerepe. A férfiak közül Szigeti József, Náday, Beresényi, Halmi s Mihályfi birtak hálásabb szerepekkel. Halminak annyiban fáradságos dolga volt, hogy, mint nemrég az „Utolsó levél“-ben, ezuttal is a világot kellett körülhajóznia.

— A honvédelmi miniszterium palotájának diszitésére érkezett szobor vázlatok fölött a jury ma mondott birálatot. A jury tagjai: Ország Sándor elnök, Thán Mór, Ybl Miklós, Keleti Gusztáv, Kovách Mihály és Kallina épitész. A határozat a következő: Kiss György fogja késziteni az Árpádot, Várady a Hunyadyt, Donáth egy még beadandó vázlata után a Zrinyit és Engel a Nádasdyt.

— A képzőművészeti társulat a fővárosi hatóság képzőmüvészeti bizottságába Perlaki Kálmánt küldte ki képviselőjeül.

— Az országos zeneakadémia zárhangversenye tegnap volt a vigadó kis termében. A tanitványok közül különös figyelmet érdemelt Voigt Gizella kisasszony, ki nemcsak kitünően bizonyitotta technikai készültségét, de az előadásban is a legkiválóbb lelki nyugalom, elegáns és correkt intonálása által a költő gondolatait is visszatükrözni képes. Ezek folytán maga magát megtartani birván, hatással volt a játéka még a karmesterre is, kényszeritvén őt arra, hogy a megkezdett sebes tempot mérsékelje miért előadása befejezése után Erkel Ferencz igazgató egy zenekari tagtól átvett gyönyörü csokrot nyujtott át azon felszólitással: Engedje meg kisasszony, hogy méltányosan kiérdemelt elismerésünk jeléül — tekintve körül a nemzeti zenekar tagjaira — ezen csokrot felajánljuk. Igazgató és Ábrányi tanár őt az akadémiának jelenlegi királynéjának nevezik el. A müsor első pontját Hummel szeptettjének 1. és 2-ik tételét Haits k. a. igen pontos finom módon adta elő s csak egyet kell sajnálnunk, hogy az akadémia igazgatósága e zenemüvel szerencsés választást nem tett, mert mind hosszasága mind pedig, hogy ne mondjuk, a motivum egyformasága és változatlansága, érdekeltségünket nem vala képes ébren tartani, s ugy hangzott, mintha Czerny magasabb zongoraiskolájának egyes részeit hallanánk. Juhász Aladár, Liszt méltó kedvenczének Magyar ábrándjával az előkelő talentumnak, szorgalomnak és a zeneszerkesztés helyes felfogásának ujabb próbáját tette le. Krivácsy Ilka k. a. Puritani-fele dalmü erős intonásával a tömegre hathatott ugyan de egész játékából kilátszik, hogy kinek tanitványa s ha mindjárt Lisz-osztályu is, mégis óhajtanánk hogy többet foglalkozzék, poétikus felfogást és technikai, azaz korrekt ujjsebességet sajátitson el, mivel játéka egyedül ezáltal nyerne nagyobb kerekdedséget.

— Vizsgálati hangverseny. A VII. ker. polg. leányiskola III.—IV. zongora tanszaki növendékeinek vizsgálati hangversenye ma tartatott meg az intézet helyiségében. — A növendékek szép felfogással és szorgalomra mutató ügyességgel játszták végig a változatos programmot. Frankfurter Gizella és Herzl Irén Raff J. „Tarantella“ czimü darabját játszták szép sikerrel; ezt követte Mozart triója C-durban, melyet Vajdaffy Irma és Hummel triója, melyet Markstein Berta adták elő helyes felfogással és csinos technikával. Az egyes zongora részek közt Morgenstern Cácilia énekelt csinos kellemes hanggal néhány dalt.

— „Milyen lesz a világ 200 év mulva“ a czime Balázs Sándor bohózatának, mely a budai szinkörben a jövő szombaton szinrekerül. E szinkörben most, a teljes nyári napok s tulajdonképeni idény beálltával, rendkivül változatos müsor és sok érdekkel biró előadások állanak küszöbön. — Az igyekvő társulat egymásután tanulja be az uj darabokat, s közbe a régi jó müvekből is felujitnak egyet és mást: Balázs Sándor bohózata után Krátky János hirlapiró népszinmüve „A negyedfüves“ lesz az első ujdonság. E darabnak a szinészi körökben nagy hatást jósolnak s szerepei már ki vannak osztva. Főbb szereplők benne Tóth Soma, Tóth Antal, Szathmáry, Bogárdiné, Benkőiné, Laczkó Aranka és Szathmáriné. A darab előadásakor érdekes vendég föllépés is lesz. Harmadik darabul egy látványosságra készül a társulat, melyet a nemzeti szinház egyik elsőrendü tagja irt.

— Blaháné Gyöngyösön. Gyöngyösről irják nekünk: Tegnap tartatott Gyöngyösön a nőegylet hangversenye. Blaháné lejöttének hire már hetek óta izgalomban tartotta a közönséget. A jegyek a meghivók szétküldése napján mind lefoglaltattak ugy, hogy a nagyon számos idegen vendégnek a szinpadon állitottak székeket. Az egész megye előkelősége ott volt a hangversenyen. Blaháné, ugy a többi müvész-vendégek, mint Fektér, Almásy Miklós és a kedélyes Komócsy, Kovách L.-né a nőegylet elnökének vendégei voltak Az idegen vendégek között ott volt Türr tábornok (ki a szinpadon elhelyezett székét 50 frttal váltotta meg) Batthyányi Elemér gróf, ifj. Lónyay gróf, Földváry Árpád kamarás stb. Ráth Károly budapesti főpolgármestert is várták de nem jött. Ünnepélyesen Blaháné nem fogadtatott, alkalmi vezérczikk sem jelent meg, mint tavaly egy vidéki lapban, de a kitörő taps, mely Blaháné megjelenésénél mint orkán zudult fel a valóságos virágzápor, mely a szinpadon ellepte, annál szivélyesebbé tették a fogadtatást. Blaháné kétszer énekelt először Titillából végül magyar népdalokat, melyeket háromszor ismételtetett meg a közönség. Kiemelendő Latinovich Ilona k. a. (Kovách László o. gy. kepv. mostoha leánya) szabatos öntudatos zongora kisérete. Almásy Miklós két számot töltött be. Játszotta Liszt „Cantile d'Amour“-ját, és szintén Liszt egy magyar ábrándját. Gyönyörü, kifogástalan zongorajátéka, az a szabatosság, melylyel Liszt nehéz szerzeményeinek szépségeit érvényre juttatá élénk tetszésnyilvánitásokra ragadta a közönséget. Fektér Ferencz a nemzeti szinház tagja is szivélyesen, tapsokkal fogadtatott. Énekelt egy dalt „A rózsá“-t Hölzltől és dalokat Zichy Gézától. Bár Fektér nem bir oly hanggal mint Odry, de szépen árnyalt, hévvel teljes előadása elfeledteté velünk, hogy Odry helyett énekelt, ki akadályozva volt a hangversenyben részt venni. Még a jó Komócsyról. Még tavalyi felolvasásaikor megszerette a közönség. Fogadták is ugy mint régi jó ismerőst. Egy szatirát olvasott fel a divatról, szintén általános tetszés közt. Blaháné két gyönyörü babérkoszorut kapott, egyet Kovách Lászlónétól és egyet az „árváktól“ pompás párnán. Azonkivül nagyon sok szebbnél szebb csokrot. Fektérnek Almásynak és Komócsinak is egy-egy szép babérkoszorut nyujtott át két kis árva. A hangversenyt reggelig tartó fényes bál követé a kaszinó termében. Az összes bevétel körülbelül 850 frt.

Fővárosi ügyek.

— A fővárosi 6 milliós kölcsön ügyére vonatkozólag a belügyminiszter helybenhagyó leirata tegnap leérkezvén, a városi tanács azt ma tárgyalta s a pályázat kiirását elhatározta. Az ajánlatok 600,000 forint bánatpénz letétele mellett legkésőbb folyó évi julius hó 19-én déli 12 óráig a polgármesterhez benyujtandók.

— Hivatali állomások betöltése. A polgármester, az egészségügyi törvény alapján nyert jogánál fogva a Rókus-kórhaz gondnoki szemlyzetéhez Gebök Richárd II. oszt. számvevőségi segédet I. osztalyúvá, Ketteno Lajos, Császár Ede és Nagy Lajos dijnokokat II. oszt. segédekke, Gáspárdy Károly eddigi ideiglenes raktárnokot valóságos raktárnokká, — a Szt-János kórháznál Pablacsek J. dijnokot irnokká nevezte ki.

— Az országgyülési képviselőválasztók kiigazitott ideiglenes névjegyzékei Budapest főváros központi valasztmánya által elkészittetvén, azok folyó 1880. évi julius 5-től f. é. julius hó 25-éig bezarólag a kerületi elöljáróságoknál közszemlére fognak kitétetni; ezen idő alatt reggeli 8 órától déli 12 óráig a névjegyzékeket valamint az azok ellen netán beadott felszólalások az elöljáróság egy tagjának jelenlétében, mindenki megtekintheti s d. u. 2-től 6 óráig lemásolhatja. A felszólalások julius hó 15-ének délutáni 6 óráig fogadtatnak el. A felszólalásokat mindenki megtekintheti s azok, kik valamely választókerület névjegyzékébe felvétettek, jogositva vannak ugyanezen kerület névjegyzéke elleni felszólalásukra folyó évi julius 16-ától julius hó 25-nek d. u. 6 órájáig irásban észrevételeiket benyujtani.

KÖZGAZDASÁG.

A gazdasági kisérletek és gazd. kisérleti állomások érdekében.

Igaz, hogy egy oly kiválólag a mezőgazdaságra utalt országban, mint hazánk is, a kormánynak volna fő kötelessége gondoskodni arról, hogy szakközegei, a gazdasági tanintézetek által minden irányban, minél több és pontosan megfigyelt kisérleteket tétessen a mezőgazdaság minden ágában, hogy az igy tett kisérletek eredményének hü közzétételéből akár jól, akár rosszul ütöttek azok ki, a gazdag közönség tanulságot merithessen, sőt Magyarországnak annyiszor és annyiak által hangoztatott kiválólag a mezőgazdaságra való utaltsága talán aztán megérdemelné, hogy kiválólag és egyenesen e czélra, egy külön gazdasági kisérleti állomás is szerveztessék, — hanem persze, hogy ily dolgok egy kormánynak eszébe jussanak arra vagy a gazdasági ügyek élén álló miniszternek, vagy miniszterium ál'al gazdasági osztályában lévő tanácsadóinak kellene valódi gazdai érzékkel birni, — s azt Magyarország méltán meg is követelhetné, — hogy az irányban történnék valami érdemleges lépés, — mert igy, — ily árván hagyva a kisérletek tere — számtalan gazdának magának kell gazdasági kisérletek té'elébe bocsátkozni, ha a külfölddel versenyt akar haladni üzletében, és pazarolni időt és sokszor pénzt is bizonytalan és költségesebb kisérletekre. — Igen ez mind igaz, és óhajtanók, hogy azok az urak ott a miniszteriumban jobban szivökre vennék a dolgot, és ne elégednének meg a gazdasági tanintézeteknek nehány gabna, burgonya vagy répa fajjal tett kisérleteivel, hanem rendeznék az ügyet komolyan és szakértelemmel, fontosságához méltóan, hanem más oldalról viszont meg az is áll, hogy bizonyos kisebb és kivált a növény termelés terére tartozó gazdasági kisérletek tétele magának a gazdának is kötelessége, ha elmaradni nem akar üzletében, s pedig kötelessége ez még akkor is, ha a kormány e részben mindent megtenne is, mert ama kisérletek kedvező eredményeinek saját birtokára való átvitele, a melyek egy oly általunk ajánlott gazd. kisérleti állomáson sikert mutattak, még ellenőrzést kivánnak, minden birtokon az illető birtokok talaj és égalji viszonyainak a növény-tenyésztésnél való szerepe szempontjából, csak hogy ekkor a dolog könnyebb volna, mert az egyes gazdáknak csakis a már sikeres eredményü kisérletek ellenőrzését kellene végezniök, mig igy ama kisérleti állomások megfigyelő feladatát is át kell venniök, ami pedig valljuk meg, hogy sokszor vagyis legtöbbször nem az egyes gazdának erszényéhez valók, mind a mellett miután még fájdalom ily gazd. kisérletek megtételére szervezett gazd. kisérleti állomással nem birunk, és hogy mikor és egyáltaláb n fogunk-e birni addig, a mig ez ország mezőgazdasági ügyeinek intézése azon kezekbe lesz letéve, a melyekbe nyugszik az ma, ha más nemzeteknél folyton tapasztalt haladásnál a versenytérről lemaradni nem akarunk, minden gazdának magának kell kezébe venni a kisérlettételeket, sokszor nem csak költséges, de igen sok időt is rabló miveletét és e tekintetben hogy a gazdaközönség is megértette a kor intő szavát, annak bizonyságául ide igtatjuk Gálfy Sándor jószágigazgatónak az „Erdélyi Gazdá“-ban megjelent alábbi igen helyes felhivását a gazdaközönséghez.

A gazdászatban egészen az ujabb időkig nem volt más oktató és tanácsadó, mint egyedül a tapasztalás. De nem igen régen tért foglaltak a földmivelési vegytan és növény élettan mint gazdászati segédtudományok. Azután gyakran megtörtént, hogy a tapasztalás által elfogadott szabályokat a tudomány helyteleneknek itélte és utba terelte, vagy pedig a tapasztalás döntötte meg a tudomány egy-egy állitását és ez igen jó vitatkozás volt, mert a homályos nézetek tisztultak. A tudományos elmélet alkalmazásának tetőpontra emelkedése a gazdászatban azon időre esik, midőn Liebig földmivelési vegytana megjelent. Ugy hiszem, minden mivelt gazda előtt ismeretes, minő általános feltünést okozott e munka megjelenése. A gondolkozó gazdaközönség egy része ujjongott örömében, hogy most már világosan bepillanthat a természet nagy háztartásának titokteljes mélyjébe és hogy most már a tapasztalásnak ama sok bizonytalan s gyakran ellenmondó tantételeit félre lökheti; a gazdák másik része azonban nem sokat ügyelt Liebig fölvilágositásaira, vállat vont rá s tapasztalati utján tovább haladt. Félreértették, meg sem értették, talán irigyelték s sokan gunyczikkeket irtak ellene. Minden ujitásnak van barátja és ellensége is. De azt tagadni nem lehet, hogy ő a tudományt jóval előbbre vitte s neve mindig tiszteletben marad. Vele egy czélra törekedve Stöckhardt Németországon, Gilbert, Johnson Angliában, Boussingault Francziaországban s mások sok becses kutatást tettek a vegytan segélyével s egy uj korszakot alkottak a földmivelés természettudománya terén.

Azonban az idő kereke szünetlenül forog, a rendszerek változnak s minden évvel ujabb elmék, ujabb nézetek merülnek fel. Tény, hogy a tudomány mind nagyobb tért foglalva halad előre: de e mellett a gazdászatban mégis nagy mérvben vagyunk a tapasztalásra utalva s bátran ki is mondhatjuk, hogy a gazdasági ismeretek valódi forrása kezdettől fogva a tapasztalás volt, melyből a tudomány is többet meritett, mint megforditva a tapasztalás ebből.

A gazdászati ismeretek legmagasabb eszményképe kétségtelenül a tudományos elmélet és tapasztalás teljes harmoniájában található fel,

A gazdászati tudomány tehát nem is egyéb, mint a gyakorlati tapasztalatok esszencziája, a természet titkainak fölismerésében ezen czélra törekszik az emberiség és ennek elérésére még hosszasan kell fáradoznia a gondolkozó gazdának.

Mig e vegytan és szervi-élettan buvárai folyvást ujabb, meg ujabb felfedezéseket tesznek s azokból fontos következtetéseket vonnak le, addig a gyakorlat gazdája nem tehet okosabbat, minthogy szünet nélkül ujabb tapasztalatokat gyüjtsön.

De e tapasztalat gyüjtést nem szabad a véletlenre bizni, ezt leghelyesebben csakis czélzatosan irányzott kisérletek által lehet elérni.

Okszerü kisérletek által kényszerithetjük a természetet, hogy törvényeiről és titokzatos müködéséről nekünk egy-egy felvilágositást adjon és ha egyelőre kétes vagy homályos lesz is e felvilágositás ujabb kisérletekben kérdésünket mindaddig ismételjük, mig megérthető világos feleletet nyerünk.

A gazdasági kisérletet megteheti akármely értelmes gazda. De leginkább megtehetik a gazdasági tanintézetek és gazdasági egyesületek. Mily fontos, tanulságos ágát képezhetnék az ily kisérlettételek a hiányzó megyei és a Kodolányi által javasalt községi gazdasági egyletek tevékenységi terének!

Valamely növény termesztésével próbát tenni kötelessége volna minden gondolkozó gazdának, mire ezennel e lapok utján föl is hivjuk t. gazdatársainkat. Férfias akarat mellett nem nagy dolog. Fü, fa, olaj, tőzelék vagy bár mely más maggal, homokos, meszes-mázgás vagy agyagos talajban — csak czélzatosan, csak próbáljunk, a siker el nem marad.

Kisérlettételnél szem előtt tartandó az, hogy egy gazda ne tegyen kisérletet sokféle tárgygyal, hogy ez által erejét gyöngitse, csak kis körben mozogjon; hanem aztán a minek fog, annak embere legyen, azt egész figyelmébe s különös gondozásába részesitse.

És határozottan állitjuk, hogy ha egy értelmes gazda ily módon éltébe csak egyetlen kétes kérdést is tisztába hozott, eleget tett, mert a gazdászat mezején egy vivmányt tett, mely által százszor többet ért el, mint az a ki a gazdászat összes birodalmában mindig ide s tova kapkod, százféle próbát kezd s végre is egyetlen kérdést sem képes felderiteni.

A kisérletek végrehajtása nagy pontosságot kiván s az elért eredményeket valamely szaklapban szigoruan lelkiismeretességgel kellene közölni. Oly kisérlet eredményét azonban — mely fölületes homályos, melynek valódiságáról, helyességéről teljes meggyőződésünk nincsen — jobb elhallgatni, mint hirdetni, mert ez többet ártana, mint használna.

Továbbá kisérleteket minél több versen kell ismételnie, hogy belátható legyen, vajjon az elért eredmények hasonlók-e egymáshoz s e mellett még, hogy a kivánt természeti jelenetek vagy az eredmények annál szembetünőbbek legyenek, czélszerü összehasonlitó kisérleteket is eszközölni.

Jólehet fennebb azon elvet mondtuk ki, hogy minden gazdának kötelessége volna valamely kulturnövény termesztésével gazdaságában kisérletet tenni; ámde ez alatt nem azt értjük, hogy tehát az összes gazdászati kisérletügy egyes gazdákra bizassék Mert egyesek által gyakran vagy a kellő szakismeret, vagy a kellő lelkiismeretesség hiánya miatt a kisérlet rosszul, hanyagul hajtatik végre s ez esetben természetesen az eredmény sem lehet jó, megbizható.

Ezen okoknál fogva tehát leginkább óhajtanók, ha a gazdasági kisérletek ügyét a gazdasági tanintézetek és gazdasági egyletek vennék kezükbe, s azt vezetni egyik legfőbb feladatuknak ismernék. E tárgyban — mint tekintély — a porosz országos gazdasági egylet elnöke Beckedorf az egylet egyik évkönyvében igy nyilatkozik: „A mezőgazdászat egyik hivatása a természet megismerése. A természetet nem az ő esetleges alkalmi nyilatkozataiból tanulhatjuk ismerni, hanem ama világos értelmes feleletekből, melyeket a hozzá intézett határozott kérdésekre mindig válaszul ad. Ezen kérdések pedig egyenesen az értelemmel tervezett, végrehajtott, gonddal ismételt és ellenkisérletekkel kipróbált beigazolt gazdasági kisérletekből állanak. Tehát mindenek felett ezekben rejlik a földmivelés tudományos fölvirágzásának alapja és a gazd. egyletek s intézetek lehetnek azon fő tényező, melyek ez alaphoz a kellő anyagot összehordani leginkább hivatva vannak!“

A földmivelés gyakorló terén még számtalan oly kérdés van, melyek nincsenek megfejtve s csakis kisérletek által lehetnek megfejthetők.

Ime egy érdemleges felhivás a gazdasági kisérleti állomások és általában a gazd. kisérletek érdekében egy gyakorlati gazda tollából, aki szintén oda utal arra, hogy e részben a kormánynak is volnának kötelességei, — és kérdjük mi történt e részben azon idő óta, mióta ama jó urak ott ülnek a miniszteri bársony szék körül tanácsosal szolgálandók a korona tanácsosainak?! — És mégis mily zokon veszik ama jó urak, ha a mezőgazdasági érdekek iránti érzéketlenséggel vádoltatnak, pedig az elegendő szakértelem hiányával is méltán vádolhatók. Tudunk oly esetet is, a hol az állattenyésztés terén egy igen fontos kisérlet és igen szép eredményekkel meglett kezdve, a melyet csak folytatni kellett volna, és még csak arra sem volt gondjuk, hogy az igy a kisérlet megkezdésére kiadott pénz, a kisérlet további folytatásának elhagyása elmulasztása által, kárba ne veszszen. És még se szóljunk?

Igen helyesen emliti fel Gálfy Sándor a gazd. kisérletek szóba hozásánál a gazdasági egyleteket is, mert valóban ezeknek is volna kötelességök e téren — de arra, hogy a gazd. egyletek e részbeni kötelességeiknek megfelelhessenek, mindenek előtt szakértő és csupán az egylet ügyeinek élő titkárra, volna szükségök a mig ily emberrel nem birnak, addig miként más irányban, ugy e téren is, a gazdasági egyletek csak névleg léteznek, csak tengenek, pedig ha az egyletek a mezőgazdaság ügyét oly módon karolnák fel a mily módon azt felkarolni kötelességük volna is a mily mérvben annak szolgálni képesek volnának — mit lehetne azokkal keresztül vinni — mit lehetne azokkal elérni?! Talán az ujabbun a gazd. egyletek körében megindult mozgalom felkölti a tett vágyat és tett erőt s nemsokára majd vigasztalóbb hangon szólhatunk a gazdasági egyleti életről — melyet ma csak hirből ismerünk.

Mikor kezdjünk az aratáshoz?

Ma már ugyan a legtöbb gazda tudja, hogy ha azt akarja, hogy minél sulyosabb legyen a buzája, zsengéjében kell azt learatni, még sem tartjuk fölöslegesnek a felvetett kérdéssel épen most az aratás küszöbén egy kissé foglalkozni. Még a 40-es években közlötték a gazdasági lapok egy angol gazdának kisérletét, az aratás idejének meghatározására vonatkozólag, amely következőleg hangzott. Az illető gazda egy kéve buzát akkor vágatott le, midőn a buza szalmája épen csakhogy kissé a sárga szinbe kezdett átmenni, s a buza szemek a kalászban még oly tejesek voltak, hogy a legkisebb nyomásra, péppé váltak, 14 nap mulva, midőn már a szalma egész 20 czentimeternyig a kalász alatt megsárgult, s a szemek a kalászban teljesen ki voltak fejlődve, de a mellett még lágyak voltak s tartalmuk tésztás volt, ismét egy kévére való lett levágva. — S végre ismét további 14 nap mulva, midőn már a buza teljesen beérett vagyis ugy a kalász mint a szalma is egészen megsárgult, még egy kévére valót vettek le.

November 1-jén e kévék mindenikéből 100 kalász lett kiválasztva, és gondosan kicsépelve, hogy azok tartalmának sulyát meglehessen határozni. S ime a zölden levágott kévéből kiválasztott 100 kalászból nyert szemek sulya, 118 gramot nyomott, a második zsengéjében vágott kévéből nyert 100 kalász sulya 158 gramot. S a 100 érett kalász tartalma 140 gramot. A zsengéjében vágott kalászok tartalma tehát sulyra 13% nyereséget mutatott.

Hogy azonban a felsorolt 3 időszakban vágott kalászokból nyert buzanemek minőségileg is megvizsgáltassanak, egy tapasztalt buzakereskedő lett azoknak megbirálására felhiva, s ez az I-nek árát 11 frt, a II-iknak 11 frt 50 kr, s a III-ikét 11 frt 20 krban állapi otta meg.

S hogy végre az egész különböző érési fokon vágott buza szemek lisztjeinek minőségéről is meggyőződést szerezhessen, egy molnár által az is meg lett vizsgálva s ez az I. és III. buzából hektoliterenkint 11 frtra és a II-ikat 11 frt 40 kr értékünek nyilvánitotta. És igy a minőség tekintetében 3%-al állt a zsengéjében aratott buza a többinek fölötte.

S a zsengéjében való aratást a kisérletek a rozs, az árpa, a zab s tengerivel is előnyösnek bizonyitották.

Miután tehát az elsorolt nyereségeken felül még a gabna zsengéjében való aratása mellett a kipergéstől is jobban meg vagyunk óva, meg az igy zsengéjében vágott gabonának szalmája is több tápot tartalmaz, és igy jobb takarmányt szolgáltat — a fentebbi kérdésre a felelet nem lehet más, mint hogy: minden gabonát zsengéjében kell vágni!

Az országos gazdasági egyesület

igazgató választmánya junius 30-ikán Korizmics László elnöklete alatt ülést tartott.

Mindenekelőtt megadatott az elnökségnek a felhatalmazás, hogy a legközelebbi pár hónap alatt, a midőn a választmány, tekintettel a nyári idényre, üléseket nem tart, a folyó ügyeket intézze el és őszkor a választmánynak jelentést tegyen intézkedéseiről.

Morócz István titoknok jelenti, hogy legujabban a következő alapitványok tétettek: Hajnald Lajos bibornok érsek ezer ferinttal, Ghyczy Samu 200 frttal, a barsmegyei gazdasági egyesület 200 frttal, a szepesmegyei gazdasági egyesület 200 frttal, a kecskemétvidéki gazdasági egyesület 200 frttal.

E jelentés lelkes éljenzéssel fogadtatott, elhatároztatott, hogy Hajnald Lajos bibornok érseknek ünnepélyes üdvözlő iratban megfogja az egyesület köszönni nagylelkü alapitványát.

Hasonlókép kiváló meleg köszönetét fejezé ki a válsztmány kapriori Wodianer Albertnek, a ki arról értesitette az egyesületet, hogy az istvántelki növendékek kiképzése költségeihez hozzájárulni óhajtván, e czélra három éven át (1880—1882) évenként 150 forintot ajánl fel az egyesületnek.

Elnök figyelmezteti a választmányt, hogy a mult ülésben gróf Dessewffy Aurel inditványára elhatároztatott, miszerint még ez év folyamán kirándulást rendezzen az egyesület a Fiume felé tervezett viziut megtekintése végett. Elnök hangsulyozván ezen vizi utnak az ország kivitelére nézve levő vitális fontosságát, előadja, hogy az elnökség gr. Karolyi Sándor és Türr István tábornokkal megállapitotta a szept. végén történő kirándulás programmját. Az elindulás napja annak idején közzé fog tétetni. A találkozás az illető nap reggel Fiuméban lesz, a hol az egész napot fogják tölteni az ottani viszonyok tanulmányozásával, másnap Károlyvárosra mennek, a hol meghálván, utána való napon kocsin a Kulpa mentében Sziszekig mennek, a hol meghálván a következő napon a Száván Brodra indulnak. Itt meghálván, innen vasuton Vinkovczéig, Vinkovczétől pedig kocsin Vukovárra és ismét haza.

Az elnökség a következő uraknak részvételére számit a kirándulásnál: gr. Károlyi Sándor, gróf Dessewffy Aurél, gr. Széchenyi Pál, gr. Apponyi Albert, Türr István, Hieronymi Károly, Bodoky Lajos, Beretvás Endre, Miklósy Ödön, Kvassay Jenő, Katona Antal, György Endre, Tolnay Lajos, Máday Izidor és Bernrieder József. Azonkivül sziszivesen látja az elnökség, ha más érdeklődők is csatlakoznak a küldöttséghez. Ezen kirándulásról előlegesen értesittetni fognak és annak támogatására fel fognak kéretni a horvát bán, és a fiumei kormányzó, a közlekedési miniszter, továbbá Tolnay Lajos vasuti főigazgató stb.

Ezek után több apróbb folyó ügy elintéztetvén, ezzel az ülés véget ért.

Vegyes közlemények.

⁂ A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok ma d. e. 11 órakor nyittatott meg ünnepélyesen. Az elnökség meghivására számosan jelentek meg a megnyitásra. Jelen voltak: Schopf Ignácz kerületi elöljáró, Szlávy László alkapitány egyszersmind biztos, Szeprinyi Ödön vesztegzárintézeti főnök, Bereczky Endre kerületi orvos, Zofahl András póstamester, Hildebrand Vincze, Denk Antal állomási főnökök, Jankovics stb. — Tizenegy óra után ifj. Pfeiffer Mátyás

---

— Mert mikor utoljára láttam, mondá az őrmester, — a börtönben volt, lopás miatt.

Nem volt mit tenni — meg kellett neki mondani az igazat. A nagyasszonyom nyomatékosan emelte ki, hogy Rosanna mindig jól viselte magát szolgálatában s hogy a javitó-intézet igazgatónője is milyen jó véleményben volt felőle.

— Reménylem, nem gyanusitja őt? mondá végül a nagyasszony, igen komolyan.

— Már volt szerencsém nagyságodnak kijelenteni, hogy e pillanatig a házban senkit sem gyanusitok lopással.

E felelet után a nagyasszony fölkelt, hogy elmenjen Rachel kisasszonyhoz a kulcsaiért. Az őrmester velem együtt sietett ajtót nyitni neki. Nagyot hökölt. A nagyasszony pedig megborzongott, mikor melette elment.

Csak vártunk, csak vártunk — de kulcs nem jött. Cuff őrmester nem szólt semmit. Az ablak felé forditotta azt a mélabus képét, a zsebébe dugta a vézna két kezét. s halkan fütyörészgette „A nyár utolsó rózsájá“-t.

(Folytatása következik.)

A megadóztatott zálogjegyek.

A magy. kir. zálogházon s ennek mintegy 200 fiók-telepjén kivül van Budapesten még ugynevezett magán-zálogintézet tizenöt. Átlagos számitás szerint ezek mindenikénél egy év alatt 30—32 ezer betét történik, összesen tehát 450—480 ezer betét. Ennek csaknem kétharmadrésze 2 frtos kölcsönöket fedez; a megmaradt egy harmad résznek ismét két harmada 3—6 forintig terjedő kölcsönre szolgál alapul, s csak a fönmaradó csekély rész ád fedezetet a 7—20 forintos kölcsönöknek.

Látható ebből, hogy ezen „intézetek“ közönsége a legszegényebb néposztályból s kisebb hivatalnokokból való, s a betett tárgyak rendesen ágy- és ruhanemü, sokszor az utolsó darab rongy, a fej alól kiszedett párna.

A magánzálogházak 60%-ot szednek az értékekre adott kölcsöntől, a m. kir. zálogház 12%-ot fizettet magának. És az állam e magán zálogintézetek 60%-nyi kamata felébe még törvénytelen adót is szed a szegény megszorult embertől, a mért nem a m. kir. zálogházhoz fordult.

E magánzálogintézetek zálogjegyei eleintén szintén adómentesek voltak. Rendén való: elég nagy teher a szegény emberre, a ki kénytelen utolsó rongyát idegen kézre bizni nehány frtért, és hatvan száztólékat fizetni. De mikor a mi gyufángazdálkodó kormányunk észrevette, hogy e magánzálogüzleteknek a 60% daczára is óriási forgalma van, megrótta ez üzletek minden zálogbárczáját a második skála szerinti bélyegben fizetendő adóval. Talált ez eljárására jogczimet a törvénynek nálunk oly elastikus paragrafusaiban. Miután — igy szólott a miniszteri rendelet — minden zálogkötvény az összeghez mérten, a második fokozat szerint számitott bélyegadóra köteles, fizessenek a zálogbárczatulajdonosok hét, tizenhárom, huszonegy stb. krajczárt minden kiállitott jegyük után.

Ezzel a kormányintézkedéssel a magánzálogintézeteknek amugy is uzsora kölcsöne drágább lett átlag 3½—4%-al, mert azt a miniszteri bölcseség nagyon jól tudhatta, hogy ezt az adót nem a magánzálogi intézet tulajdonosok, hanem a pénzkereső szerencsétlen adósok fogják megfizetni.

De ez még semmi. Pár hónapra egy másik miniszteri rendelet olyan formán szállitotta le a kölcsönzők terhét, hogy 60 forintig minden magánintézet zálogbárczája csak 5 krt fizet, de az 5 krt fizeti annyiszor, a hanyszor a lejárati idő meghosszabbittatik. Ezzel a leszállitással aztán emelte az állam a kölcsönvevők terhét átlag 10—15%-al, ugy, hogy most 60% helyett épen a legszegényebb nép 70—75% fizet kamat fejében egy magánzálog üzlet tulajdonosának. Más szóval, a magán zálog intézet zálogbárczáért adóban majdnem annyi van kiróva, mint a mennyi a kamat a m. kir. zálogháznál.

Mert tudni kell, hogy e 60%-ra dolgozó kölcsönüzletek bárczái három havi lejáratra állitvák ki. Most már, az állam által nevelt teher, számokban kifejezve, a főváros legszegényebb embereire, a következőleg sulyosodik: 450,000 betét közül 2 frtos 300,000. E 300,000 betétből alig harmad rész váltatik ki rendesen a lejárati napon. Tehát 2 forint után fizet az államnak a földhöz ragadt szegény 10 százalékot adóban, és 60% helyett, 70-et. Mintegy 120,000 betét kiváltatik a lejárat előtt két hónappal. Ez a 120,000 betevő e szerint fizet az államnak 30%-ot adóban. — Tehát itt már a zálogra fölvett kölcsön 60% helyett 90%-ába kerül a megszorult szegénynek. Nyolczvan ezer betét közül ötvenezer prolongál, ezeknél az arány megmarad az állam részére fizetendő 10% többletnek a kamatteherben, 30,000 pedig a lejárat előtt két hónapon belül vált ki, vagy is a 60% kamat 15% adóval szaporodik.

Az állam tehát a főváros legszegenyebb embereit az uzsora kamaton felül 15%-adóval terheli, nem is szólva az egy hónapra adott kölcsönökről.

A nyomoruságra, a rongyos szegénységre kivetett ezen adó jövedelmez az államnak 20—22 ezer forintot évenként.

Nincs e jövedelem forrásnak semmi elfogadható indoka és nincsen méltányolható czélja.

Egy zálogbárcza a jelen esetben sem nem zálogkötvény, sem nem zálogszerződés, csak egyszerü letéti nyugtatvány. A m. kir. zálogháznak a magánzálogintézetekével hasonló természetü bárczáiért a kölcsönvevő közönség nem is fizet ily adót, melynek jogalapja nincs is, és egyedüli czélja a szegények e megsarczolása.

Hogy a közönség a kir. zálogház közvetitőihez folyamodjék? Ott is csak ugy, ha nem jobban üzik az uzsorát, mint a magán üzleteknél; de meg a m. kir. zálogház forgalma nagymérvü szaporodása mellett távolról sem elégitheti ki ugy a kölcsönkérő igényeit, mint e magánzálogintézetet. Ezekre szükség van, ezt a statisztikai adatok kérlelhetetlenül bizonyitják, s ha szükség van rájuk, hol van a logika, hol a humaniszmus, hol a társadalmi, hol a politikai eszély, hogy ez intézetek ugy is drága uzsora kölcsöneinek árát a kormány egy jogtalan adóval még fölesigázza.

Ám állitson a státus egy második, egy harmadik, egy negyedik zálogházat, a főváros szegénysorsu emberei hálásak lesznek érte, s ezután a „Geld für Alles“ uzsorásai tönkre mehetnek: de ha a főváros népe anyagi helyzetén igy nem akar segiteni, legalább ne legyen uzsorástárs az uzsorás mellett.

elnök az uj csarnokot a következő beszéddel nyitotta meg:

„Tisztelt urak! Van szerencsém önöket egy uj vállalat hajnalán üdvözölni és örömmel jelenthetem ki, hogy a sertéskereskedelmi csarnok működését a mai naptól fogva megkezdi.

Van szerencsém továbbá tek. Szlávy László alkapitány urat bemutatni, kit a kormány alapszabályaink 19. §-a értelmében biztosul kinevezett.

A sertés-kereskedelmi csarnok feladatául tüzte ki a hazai sertés-kereskedés és hizlalás közös érdekeit felkarolni, de mi ezt csak ugy véljük elérhetőnek, ha az összes érdekelt közönség kitüzött czélunk előmozditásához hozzá járul, ha kicsinyes és külön érdekek egy nagy és egy szép czél elébe elé akadályokat nem gördit.

Közhasznu vállalatoknak csak akkor van üdvös hatása, ha azt a tagok lankadatlan buzgalma kiséri.

Erőink és tehetségeink egyesitése bizonyára sokkal szebb eredményt fog felmutatni mint egyeseknek bár mily önfőláldozó törekvése — miért is önök nagybecsü támogatását bátor vagyunk kikérni.

Feladatunk hosszabb fejtegetését mellőzve utalok a felső helyen is megerősitett alapszabályainkra és megköszönve önök szives részvételét:

A Budapest-Kőbányai sertés-kereskedelmi csarnokot megnyitottnak nyilvánitom."

Az ünnepélyes megnyitás után kezdetét vette az üzlet, mely ma szerény körben mozgott ugyan még, de alapos kilátásaink vannak, hogy az uj vállalat rövid idő alatt virágozni fog és hatalmasan előfogja segiteni sertéskereskedelmünket. A mai üzletről máshelyen tudósitunk és egyszersmind értesitjük olvasóinkat, hogy gondoskodtunk rendes napitudósitásról.

⁂ **Inséges kölcsön.** A mint halljuk, az ország felső megyéiben, különösen Zemplén-, Ungh- és Sárosmegyében az országgyülés által megszavazott és a kormány által engedélyezett inséges kölcsön kiosztásával nagy visszaélések követtettek el. Ugyanis biztos tudomásunk van arról, hogy p. o. Zemplénmegyében az utalványozott összeget legnagyobb részt az ottani nagybirtokosok vették fel, azon czimen, miként az elszegényedett és éhséggel küzdő munkásaik között fogják kiosztani. Ki is osztottak egyeseknek 10—15 frtot, de a többit az ezreket a maguk szükségei kielégitésére forditják. Mit mond ezekre a miniszterelnök, van-e tudomása róla?

⁂ **A tőzsdetanács** ma közzétette, hogy jul. 1-től a magyar által. földhitel részvény-társulat uj 100 frtos részvényei jönnek forgalomba és a tőzsdei üzletben 1880. jan. 1. folyó 5%-os kamattal kötendők.

⁂ **Gabnakereskedésünk szervezése** érdekében egy gabnakereskedő és bankczég — mint értesülünk — fontos ujitásokat akar életbe léptetni. Czélja van 4 millió tőkével a gabnakereskedés fontosabb csomópontjain tárházakat épiteni, melyekben a földbirtokosok gabnájukat elhelyezve előlegeket vehetnének fel reá. A jó időben a gabona beszállittatnék, s a kedvező piaczi viszonyok azonnal felhasználhatók lennének, mert a készlet rögtön szállitható lenne. A gabnások helyett e tárházak szolgálnának és olcsóbbak lennének, mintha épittetnének a földesurak által. Az értékesités előnyösebben történhetnék a szállitási dij kimélése miatt is, mert a közvetitő-ház tárházai tartalmát ismervén mindig a legközelebbi tárházból láthatná el a fogyasztó czégeket. Röviden a tárházaknak minden előnyt kellene hogy az állami vasutak biztositsanak, mert ezek felépitése első lépés a magyar gabnakereskedés nagyban való szervezése felé.

⁂ **Kivitelünk és a német gabnavámok.** A német gabnavámok ez idő szerint Németországra nagyobb jelentőséggel birnak, mint mi reánk; Németországot okvetlenül jobban érdekelheti, fentartassanak-e a vámok, vagy nem. Tény, hogy kivitelünkre hátrány a német gabnavám, de Németországban mégis jobban fogják érezni annak terhét, mert ott rosz termés lesz s igy a vámot a német fogyasztók fogják fizetni. Valószinünek tartjuk, hogy a vámokat legalább is felfüggesztik, mert hanem Németországban márévtizedek óta nem ettak oly drága kenyeret, mit fognak az 1880/81 campagneban. A német tarifákat illetőleg is reméljük, hogy azok ez idén és csakis Németország érdekében olcsóbbak lesznek és igy, ha az időjárás kedvező marad és kötelességünket minden irányban pontosan teljesitjük, jó kiviteli évnek nézhetünk elébe.

⁂ **Az osztrák-magyar vasutigazgatók** jul. 8-án Reichenbergben konferencziát tartanak.

⁂ **Uj vasut-tervezet.** Karczagról irják a „M. H."-nak, hogy ott a napokban a környékbeli földbirtokosok által sürün látogatott értekezlet tartatott, melyen az épitendő csaba-miskolczi uj vasuti vonal ügye beszéltetett meg. Az ottani földbirtokosok rég táplált óhaja szerint e vonal Csabáról Mezőberényen, Kőrös-Ladányon, Déva-Ványán, Boszon, Karczagon és Tisza-Füreden át csatlakoznék a magyar államvasuthoz. Az érdekeltek e vonal kivitele érdekében tetemes áldozatokat hozni készek volnának.

⁂ **Magyarország pénzügyi helyzetéről.** A Berlinben megjelenő „Volkswirthschaft" évnegyedes folyóirat e czim alatt „Finanzieller Rückblick auf Ungarn" czikket közöl, mely hazánk pénzügyi helyzetével foglalkozik s elég kedvezően itéli meg Magyarország jövő financziális helyzetét. Az érdekes közlemény bevezető soraiban a következőket mondja: „A mig Magyarország állami hitele lebegő és törlesztendő adósságokra volt szoritva, a nagy tőke mindig csak az ország pillanatnyi gazdasági viszonyait vette figyelembe a hitelképesség megitélésénél. A járadék megalkotása által a helyzet változott s Magyarország hitelezői ma már nem azt a kérdést vetik fel, jól áll-e ma az ország, hanem azt kérdik, vajjon viszonyaiban elég konszolidált-e, hogy a nyugodt és biztos közgazdasági helyzet bekövetkezhessék." A közlemény ezután a zárszámadási bizottság által a legutóbbi tiz év pénzügyi eredményéről készitett jelentés alapján összegezi az adatokat s ezek után itélve felteszi a kérdést: mily módon szüntethető meg Magyarországon a deficzit? „Az állami bevételek szaporitása nem volna helyes, mert az egyenes adók emelése azonos volna a közgazdasági elpusztulással, a tőke felemésztésével. A deficzit elenyésztetésére vannak más módok. Legelőször is az államadósságok törlesztése fog megszünni a járadék megalkotása folytán s ez uton a kamatteher számla apadni fog. A magyar kormány azon számitása azonban, hogy ez mintegy 8 millió forinttal fogja kevesbiteni a terheket, nagyon tulzott, mert a visszafizetendő kölcsönök (magyar dijkölcsön, vasuti kölcsön, 54 milliós kölcsön) törlesztési összegei csak 25—30 év mulva fognak eltünni a költségvetésből. Az a mi már most szukczesszive be fog következni, csak kis mérvben apasztása az évenként fizetett törlesztési összegeknek. Egész 1903-ig a törlesztésekből alig lehet egyebet remélni, mint a paszivák apasztását, miután a törlesztési quota ez ideig majdnem hasonló magasságban fog szerepelni a költségvetésben. A kamatteher csökkenése tehát nem bir nagy jelentőséggel. A deficzit paralyzálását más módon lehet és kell elérni. A beruházások és állami javakról van szó. — Magyarország már feladta a beruházások fényüzését," és ha az 1880-ik évi költségvetésben beruházások czimén még mindig 6—8 millió forint szerepel, ez csak a korábban elhatározott épitkezések által igényelt kiadás. E czim alatt a költségvetés évenként 6—8 millió forinttal apadhat és a mai viszonyok közt ez az egyedüli megfelelő eljárás a magyar államháztartás mérlegének egyensulyba hozására. Eddig a berlini lap. Csak az a kár, hogy kifeledte a számitásból azon igen fontos körülményt, hogy Magyarország kormánya a maga számitásai alapján is a deficzitet 6—8 millió forint megtakaritása által elenyésztetni még nem tudja s bár a 6—8 millió forint megtakaritása már maga is igen lényeges javulás volna, a gyökeres gyógyulás (hiszen a mi deficzitünk ez évre is 34 millói) ezen politikai rendszer mellett mindig csak jámbor óhaj marad.

⁂ **A magyar északkeleti vasuttársaság** ma d. e. 10 órakor tartá f. hó 20-ikáról elhalasztott VII. rendes évi közgyülését gróf Török Napoleon elnöklete alatt. Elnök az ülést megnyitván, jelenti, hogy 28 részvényes által 420 részvény mutattatott be, de tekintet nélkül erre a közgyülés az alapszabályok értelmében is határozatképes; a jegyzőkönyv vezetésére Kerekes József s annak hitelesitésére Rakovszky, Kunváry és Rozenzweig tagokat kérte fel s 5 tagu szavazatszedő bizottságot nevezett ki. A kormány részéről bemutatja Kilényi F. biztos urat s ezzel a közgyülést megnyitja. Titkár előterjeszté az igazgatóság évi jelentését, mely szerint a mult 1879. évi üzleti bevételek 2.483,012 frt, s a kiadások 2.103,293 frtot tesznek, a fölösleg tehát 379.719 frt. Az előző évekhez képest ezen csekély üzleti bevétel emelkedésnek okát a jelentés a pálya által befutott vidék rosz gabnatermésében találja: ezen kivül a Tisza és mellékfolyóinak áradása és a tavaszi rohamos esőzések a pálya több pontján rendkivüli munkálatokat tettek szükségessé, melyek 127.000 frttal növelték a mult év kiadásait, a társulat még 119 kilométernyi hosszban eszközölte a talpfa és sinek kicserélését a régi fahidak helyett 67 kisebb vashidat épittetett. Az üzleti kölcsön maradványáról az év zártából még 16,000 forint maradt rendelkezésre. Az 1875-ik évi czimletek kicserélése befejeztetett. Közgyülés a felügyelő bizottság jelentése alapján az igazgatóság jelentését tudomásul vette s a felmentvényt megadta. Ezután az alapszabályok értelmében az igazgatóságból kisorsolt két tag — dr. Chornitzer Ede és Várady Gábor — helyére, s a felügyelő bizottság tagjaira ejtettek meg a választások. Elnök előlegesen jelenti, hogy Várady Gábor megköszönve az eddigi bizalmat állásáról leköszönt. A választások megejtetvén az igazgatóságba dr. Chornitzer Ede 380 s Visontai Kovách László 364 szavazattal, s a felügyelő bizottságba Gold Zsigmond, Nyiri Lajos, dr. Sztroiny Sándor és Prileszky Tádé választattak meg. — A választások után Kunváry kérdést intéz az igazgatósághoz a vasutakat érdeklő viczinalis vasutak állása iránt. Ivánka vezérigazgató felemliti, hogy ezen viczinalis vasutak a Nagybánya-szatmári 8 mfd hosszu ág, melyre az érdekeltek részéről 300.000 frt ajánltatott fel, a Mátészalka-nagykárolyi 74.000 frt ajánlattal, valamely állomástól B.-Margita Zilah felé, egy Vámospécstől a debreczeni nagy erdőhöz; a társulat most ezek életbeléptetését a törvény megalkotása után jóakarólag igyekszik előmozditani, s már kérdést is intézett a pénzügyminiszterhez az iránt, hogy nem lehetne-e, hogy a vasutak az előlegezett összeget a társulatnak részvényekben fizetné vissza s igy a társulat a közgyüléseken saját érdekeit is képviselhetné. Végül gróf Török Napoleon Ungmegye főispánja mondott meleg köszönetet a társulatnak, hogy mult inséges évben a nyiregyház-ungvári vonalon önköltségen szállitotta az élelmet, miáltal 20.000 embernek menté meg életét. Ezzel a napirend, ki lévén meritve, a közgyülés véget ért.

⁂ **A magyar-franczia biztositó részv.-társaság** életosztályához f. é. junius hóban benyujtatott 354 db ajánlat 847,600 frt tőkéről, kiállittatott 334 db kötvény 742.100 frt tőkéről. Mióta az életosztály müködését megkezdte azaz f. é. február hó 1-től 1 02 db ajánlat nyujtatott be 3,770.700 frt tőkéről és 1258 kötvény 3,146.300 frt tőkéről állittatott ki.

⁂ **Első magyar ált. bizt. társaság-nál** 1880 junius hó folyama alatt életbiztositás 920,344 frt 50 kr erejéig köttettek s az életbiztositási dijbevétel f. évi január hó elsejétől junius hó végéig 771,094 frt 16 krra, a bejelentett halálesetek összege pedig ugyanazon idő alatt 241,305 frtra rug. A társaság életbiztositási károk fejében fennállása óta jun. hó végéig 4.966,052 frt 7 krt fizetett ki.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Gabnatőzsde.

— jun. 30.

Az üzlet iránya ma rendes volt. Gyenge vételkedv mellett csak gyéren kinálták buzát is csupán 4000 m. mázsa adatott el. Következő kötésekről értesülünk:

Buza: Bácskai 1100 m. m. 74 k. és 100 m. m. 73 k. 11.25 frt.

Fehérvári: 800 m. m. 76·4, k. 500 m. m. 77 k. és 200 m. m. 75.2 k. 11,10 frt.

Szokvány 900 m. m. 75.8 k. 11.35 frt. Mind 3 hóra adatott el.

Ó-rozs gyengén szállittatik és hiányzik, de a kereslet igen nagy. Tengeri lanyha és zab ára változatlan.

Uj rozs Czeglédtől szállitva 500 métermázsa 8 frt 50.

Zab 200 m. 6.80, 300 m. m. készpénzfizetés mellett 6.90.

Tengeri 7 frt. — 7.40 árakon készpénzfizetés mellett vásároltatott.

Határidőüzlet. Ma élénk vételkedv uralkodott és az irány ennek következtében megszilárdult. Őszi buza tegnapihoz 5 krral szilárdabb, minden egyik tegnaphoz képest változatlan. A forgalom élénk volt ugy, hogy kilencz kötés jött létre és ezek közt 6 buza, 2 tengeri és egy zabkötés.

Eladatott:

Délelőtt.

2500 mm. **buza** őszre 10.15 krt.
2500 mm. **buza** őszre 10.16 krt.

Hivatalosan jegyeztetett:

Szokv. buza őszre	10.15—10.20
Zab őszre	5.65—5.70
B. tengeri juniusra	7.15—7.20
Káposztarepcze aug. —szept.	13.3/4.—13.4/4

A déli tőzsdén

eladatott 2500 mm. **buza** őszre 10.13 frt, 2500 mm. 10.10 frt.

Tengeri 1881. máj.—juniusra 2500 mm. 5.58 frt.

Zab őszre 1400 mm. 5.66 frt.

Délután

eladatott 2500 mm. **buza** őszre 10.14 frt, 2500 mm. 10.15 frt.

Tengeri julius—augusztusra 2500 mm. 7 frt.

Este

a hangulat változatlan maradt és zárul

Szokv. Buza őszre	10.15—10.20
zab "	5.65—5.70
B. Tengeri julius—aug	6.95—7.00
" május - junius a 1881 évi	5.55—5.60
Káposzta-repcze aug.—szept.	13 3/4—13[illegible]

Terménytőzsde.

A forgalom ma gyenge volt. Határidőre szilva lanyha, készáru, 1879-ki bosznia, zsákban 13 frt, szerbiai, zsákban 12 forinton köttetett per 56 klgramm.

—

Értéktőzsde.

A külföldi tőzsdékről ma nem érkeztek kedvező hirek, mindazonáltal a hangulat jó volt. Első sorban a kedvező időjárás, mely gabnakiviteli kilátásainkat jelentékenyen emeli és másodsorban a juliusi szelvényben helyezett nagy remények igen jól befolyásolták a tőzsdét. Az üzérkedési és járadékpapirok részint szilárdabbak, mint magasabbak. Jó vételkedv mellett, más helyi papirokra is kiterjedt, a forgalom jelentékeny mérveket öltött. A helyi papirok közül különösen malmok, bányaértékek és záloglevelek kedveltek.

előtőzsdén

osztrák hitel 263,60—264. magyar aranyjáradék szállitásra 110.95 - 111.30, Drasche 121.25—121.50, ujlaki téglagyár 85—86-on vásároltatott. A

déli tőzsdén

is szilárd volt az irány, Osztrák hitel 284—284.90, aranyjáradék 111.15—111.30, szőlődézsmaváltság 94.25, tiszai sorsjegy 108—108.10. Vasutak magasabbak, kassa-oderbergi 132.75, közuti 378, ennek élvezeti jegyei 195-en vásároltattak. Malmok közül Conkordia 535, Erzsébet 278, Lujza 262—263, földhitelintézeti 5½ %-os, záloglevél 101.75, 101⅞, alagut 105, Ganz és társa 468, 470, Drasche 121—121.50-ön vásároltatott.

Váltók és valuták lanyhák.

délutáni tőzsde

bécsi lanyha árfolyamokra rosszul volt hangolva és ugy osztrák hitelrészvény, mint magyar aranyjáradék visszamenő irányt követett. A forgalom mind azonáltal élénk volt.

Osztrák hitel 284.50-től 283 80-ig köttetett és maradt 283.80—283.90.

Magyar aranyjáradék 111.32½ és 111.25-ön fizettetett és maradt 111.22½—111.25. Az

esti tőzsde

Külföldi szilárd jelentésekre jól volt disponálva és a két játékpapir ismét jelentékenyen emelkedett. Különösen élénk volt az üzlet Drasche részvényekben, melyek 123-ról 127-ig emelkedtek és 128-on zárultak.

Osztrák hitel és magyar aranyjáradékban szintén igen élénk volt a forgalom. Ipar-részvények is kerestettek, de ezek ellen volt egy megfelelő ellenpárt is.

Később az árfolyamok mérsékelten gyengültek, mi azonban csak a realizálásoknak tulajdonitható. A koulisszában rendes jelenség már is a realizálás, bár ez is meg van győződve, hogy a magyar aranyjáradék akadálytalanul el fogja érni a 112-ős árfolyamot. E meggyőződés azonban nem tartja vissza a coulisszistákat, hogy a kis nyereményt is ne igyekeznék mihamarabb beszerezni.

Osztrák hitel 283.80-tól 284.80-ig emelkedett és zárul 284.30—284.40.

Magyar aranyjáradék 111.22½-ről 111.80-ig emelkedett és zárul 111.50—111.55.

—

Leszámitolási árfolyamok.

Magyar aranyjáradék	111.30
" hitelbank	269.—
" leszámitoló	123.—
" földhitel	—.—
" jelzálogbank	—.—
Osztr. hitel	285.—
Angol-osztrák	137.—
Unio-bank	113.—
Tiszai sorsjegy	108.10

—

Sertés-kereskedelmi csarnok Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, jun. 30. (Az „Egyetértés" távirata.) Ma kevés vevő miatt az üzlet lanyha volt. Az árak a mult héthez képest kilogrammonként ½ krral olcsóbbak.

Jegyeztetett:

Kész áru	kr.	Határidőre	kr.
Magyar: tulsulyu	59—59½	Magyar: tulsulyu	— —
" nehéz	61 - 61½	" nehéz	— —
" közép	— —	" közép	— —
" könnyü	— —	" könnyü	— —
Oláh:		Oláh:	
a) bakonyi: nehéz	— —	a) Bakonyi: nehéz	— —
" közép	— —	" közép	— —
" könnyü	— —	" könnyü	— —
b) Eredeti: nehéz	60—60¼	b) Eredeti: nehéz	— —
" könnyü	— —	" könnyü	— —
Szerb: nehéz	— —	Szerb: nehéz	— —
" közép	50— —	" közép	— —
" könnyü	— —	" könnyü	— —
Hizó: Egy éves	— —	Hizó: Egy éves	— —
" két éves	— —	" két éves	— —
" öreg	— —	" öreg	— —

Határidőre eladatott elsőrendü magyar uradalmi malacz 58—60 kron.

Az árak kilogrammonként értendők.

—

Az aratás.

Budapest, junius 30.

Az ország előnyösen fekvő vidékein holnap megkezdik az aratást és ezzel véget ér az örökös találgatás: jó vagy rosz termésünk lesz-e? Azt hisszük, hogy az uj évtized jó terméssel fog beköszönteni. A mérvadó kerületekből érkező jelentések szerint jó középtermés várható.

Nem fogjuk az aratás eredményét és ennek következményeit tulbecsülni. Ennek már többször adta meg az árát a magyar gazda. De ha nem is vagyunk követői azon tannak, hogy az ország jóléte egyedül és kizárólag a jótermeśtől függ, jelentőségét még sem kicsinyeljük és mindenkor tudjuk méltányolni azon hatalmas impulzust, melyet egy jó termés nyujt. Földrajzi fekvésünk és korai aratásunk folytán azon kedvező helyzetben vagyunk, hogy a nyugati piaczokon minden konkurrens termelő államot megelőzőleg jelenhetünk meg gabnánkkal. Egy középtermés átlagos eredményét véve alapul, 2 millió mmázsa buzát és 2 millió más gabnafélét adhatunk el a külföldnek és ez összesen megfelel 40 millió frt beszivárgásnak az országba. E mellett jó minőségü liztünk is biztosit egy millió mmázsa kivitelt és ez szintén 20 millió frt Ez tehát összesen 60 millió frt volna, melyből mindenesetre leszámitandó még azon összeg, mely később a belföldi szükséglet fedezésére a külföldre szivárog.

A vidékről ma a következő tudósitásokat vettük:

B-Csaba, junius 28. (Az „Egyetértés" tudósitása.) Két hét óta a mai nap az első a melyiken nem esett az eső, és ha szeles, száraz idők járnak, olyanok, mint a mai, vetéseink, melyekkel általában meg vannak elégedve gyönyörüen fognak fejlődni, ugy, hogy a jövő hét elején már az aratást mindenütt megkezdik, magasabban fekvő földeken ehhez még e hét végén is hozzá fognak.

Eger, junius 28. (Az „Egyetértés" tudósitása.) A mult héten tulságos sok, sebes és néhol jégesőnk is volt, mely azonban szerencsére, egyéb kárt nem tett, minthogy az aratást és a szénahordást néhány nappal visszavetette. Vetéseink tehát még mindeddig igen szépek és igy reménynyel nézünk a jövő héten megkezdendő aratás elé.

Szentes, jun. 28. (Az „Egyetértés" tudósitása.) Bármily zivataros, esős, jeges volt is mindezideig időjárásunk, a jó középtermésbe helyezett bizalmunkat nem volt képes megingatni egész a mult hét végéig. Ekkor féltünk ugyan már az öt nap folyton tartó esőtől; azonban szerencsénkre nem forró, meleg, hanem hüvös, szeles napok következtek utána, melyek a talaj száradását is előmozditották és a szem megszorulását is megakadályozták Sajnos, hogy e kedvező idő csak két napig tartott és tegnapelőtt s tegnap már ismét zuhogott az eső. Ma kissé szünetel. Nem tudjuk határozottan megjelölni okát, hanem az időjárást okoljuk azért, hogy a rozsda, mely a mult hét elején még semmi aggodalomra sem adott okot, ma már a buzakalászokat is megtámadta.

A buza javulhat még sokat, csak kedvezzen az időjárás ezután.

A dohány kukoricza és a többi kapás-veteményeink szebbek nem is lehetnének, mint a minők.

Az árpa azonban, mivel dült és szemei megszorultak, nem fog jól fizetni. E héten már okvetlenül vágják.

A repczét már levágták, az eredményt pár nap mulva biztosan megtudjuk. a rosz idő következtében még eddig nem lehetett elnyomtatni.

Himesháza, (Baranya), junius 28. (Az „Egyetértés" tudósitása.) Három hét óta esős az időjárás, de a kalászok képződésére mindamellett mégis igen jó hatásu. Határunkon az őszi és tavaszi vetéseink állása gazdászainkat a legszebb reményekkel kecsegtetik; ámbár igen sok helyen egészen a földön fekszenek, de szebb időjárás beálltával talán felemelkednek.

Kapásnövényeink állása kivétel nélkül gyönyürü, és ha valami csapás nem érné, igen sok burgonya és tengeri remélhető.

Borászat.

A fővárosi phylloxera bizottság, ma reggel 8 órakor rándult ki egy csatorna gőzösön Tahi-Tótfaluba tanulmányozás és az elpusztult terület megtekintése végett. A bizottságban, mely Kada alpolgármester és Kerntler Ferencz elnöklete alatt indult ki, részt vett 10 fővárosi középtanodai tanár is, továbbá több budai szőlőbirtokos, hegymester stb. A körülbelül 40-ből álló bizottság Molnár István vinczellérképezdei igazgató kalauzolása melett, megtekintették mindazon infiziált és elpusztult helyeket, melyek tanulságul szolgálhattak; nevezetesen mutatott teljesen elpusztult, pusztulófélben lévő és legujabban megtámadott helyeket; megmutatta szon fajokat, melyek a phylloxerának! eddig ellentálltak. — A bizottság élénk figyelem és érdeklődéssel kisérte a helyi vizsgálatokat. — Egy 3 éves időközben, mely csak a mult vizsgálat alkalmával is még mentesnek találtatott, ma már az első inváziót volt alkalma a bizottságnak észlelni; mi arra mutat, hogy az uj ültetések is csak ugy elpusztulnak, mint az öregebbek. Három órakor a bizottság Szt.-Endrén ebédelt, mely ebéd felett több toaszt is emeltetett: nevezetesen Kerntler a főváros képviselőjére, Staub Kerntler Ferenczre, s a tanári testület Molnár igazgatóra emelék poharaikat. — A toaszt később több budai szőlész által vitává fejlődött; voltak ugyanis termelők, kik nem akartak még most sem hinni a phylloxera veszélyes voltában; hanem a szőlőket ragyásaknak deklarálták. — A bizottság a hajóval este tért vissza Budapestre s általános bámulat uralkodott köztük, miszerint sokkal nagyobb a veszély, mely a szőlőszetet fenyegeti, mint eddig hitték.

—

A borhamisitásról.

A hevesmegyei orvos-gyógyszerész-egylet legutóbbi, Gyöngyösön tartott gyülésén a borhamisitásra s annak felismerése is tárgyaltatván, erre vonatkozólag Köllner F. egri okl. gyógyszeresz a többi közt ezeket adta elő:

Két fontos borhamisitás eredményéről következőket találtam figyelemre méltónak.

1. A vörös bor festését. — A vörös borfesték, mely legártalmasabb az egészségre, az anilin pir. Ez készül nitro benzolból arsennal, a bensol pedig készül kőszén kátrányból (Pix liquidamineralis). — Az anilin belélegzése; annak gőze belehelve, gyengeséget, kábultságot és heves fejfájdalmat okoz, nehéz lélegzés mellett a szivverés is gyengébb lesz, a végtagok hidegednek, s mérgezési esetek tünnek föl. Ily mérgezési eset áll be a házi nyulaknál is, ha 1 centiméter anilint fecskendezünk bőre alá, s 40—45 perez alatt beköszönt a halál Tehát mindazon borokat, melyek anilin vagy fuchsinnal festetnek s ennek nyomára jövünk, azt rögtön törvényes eljárás végett a hatóságnak jelenteni kötelességünk; mert a fent emlittetteknél fogva az egészségre ártékonyan hatnak.

A vizsgálat itt a következő: 1. mint az idevágó miniszteri rendelet tartalmazza a) a fuchsinnal festett bor, mely tultelitetvén magnesia ustával (ügyelni kell, hogy savanyu hatást ne mutasson) s egyenlő rész amyl-alkohol és aether keverékkel felrázatott; itt a felső részen lévő elvált folyadék vörösre festett, mig a b) mely természetes bor ily tünetet hasonló kezeléssel sem mutat. 2. c) A fuchsinnal hamisitott bor, 2 térfogata, egy térfogat ólomeczettel kevertetvén, felrésze ülepedés után vörös marad, a szürlete pedig amylalkohol és aetherrel rázva felszinére a vörös szint magába vonja a folyadékból. 3. A tiszta és általam kezelt borhoz csekély mennyiségü fuchsint adtam ehez még melegen ammonia purát tettem, mig az alkalikus reakcziót nem mutatott; azután összerázva aetherrel a leemelt szintelen aether folyadékot gyapotra és gyapotfonalakra öntöttem, ez száradás utan vörös szint vett fel, mi a fuchsin jelenlétét mutatá.

A gyapjuszálak, a fuchsin jelenlétét azzal is igazolják, hogy a fonal egy része ha erős sósavval, másik része pedig ammoniával megnedvesittetik, vörös szinét elveszti.

A vörös bor most ujabban egy növényi festanyaggal is festetik, melyet azonban az idő rovidsége miatt vegybontanom nem lehetett. Eddigi kutatásaim még e festanyagról is csak az, hogy vagy sambuci vagy mályva főzet besüri ett leve: de fuchsint nem tartalmaz.

A második borhamisitás, mi az egészségre ártékonyan hat, az a fehér vagy siller bor tükrének megtartása végetti kénezés, mit leginkább ugy gyakorolnak, hogy a bort a kén-lap elégése altal, hol a kénsav fejlődik telitik. Én egy bort ily kén elégés által telitettem kénsavval, mit lepárlás alá vetettem, egy lombikból, a nyert folyadék közönbös légensavas ezüst oldattal, mint látni méltóztatik fehér zavarodást ad; — mely zavarodás ha vizzeli higitás és egy csepp légenysav hozzáadása által feloldatott, a kénes-sav jelenlétét határozottan mutatja.

—

A fapiaczról.

Fapiaczunk üzleti élénksége inkább a tudakozó vételkedvben, mint a vásárokban nyilvánul. Mindenki ugy érzi, hogy a helyzetnek javulni kell, noha másfelől nem tagadható az sem, hogy a tényleges bizonyiték erre még szük határok között mozog. Biztatja azonban fakereskedőinket a még kilátásban lévő kedvező aratási eredmény, melyet a fergeteges, villanyos időjárás rendesen meg is hoz, csakhogy a gyakori esők a gabonák megdőlését ne okoznák, a mikor aztán faüzletünk is számithat élénk lendületre.

Anyagkészlet a fenyőfürészáruban és szálfában az ujabb termeléssel és szállitmányokkal együtt elég van, s az árak bár általában véve a rég megszokott alacsony fokon állanak, de azért tartottak és meg kell vallanunk, hogy ennek igy is kell lenni, mert az erdőbirtokos és fakereskedő eladási áraikat általában véve már azon pontig szállitották, melyen tul már csupán a pénzcsere vagy veszteség következhetik.

A tüzifa helyzete jobb, ennek készletét az elmult erős tél jól megapasztotta s a mult év azon tanusága, hogy több helyt hiányt szenvedtek tüzifában a kereskedőket és fogyasztó városi lakosokat egyiránt arra inditja, hogy a jövő téli szükséglet fedezéséről jobban gondoskodjanak. A bécsi piaczra pedig nagyobb mennyiségü bükk és fenyő hasábfát keresnek.

A tölgyanyagokban jó a kereslet, s nem épen alárendelt jelentőséggel bir az, hogy több franczia kereskedő hazánkba jött, közvetlen uton óhajtván vásárolni; a mi egyébiránt igen nehéz, mert az erdőbirtokos érdeke a legkevesebb esetben kivánja vagy viselheti el az áruk kikészitett állapotban leendő eladását; franczia barátaink pedig nem igen szeretnek az erdőbirtokosra előnyösebb, tövön való vásárlásba bocsátkozni. A száraz tölgydeszka és vasuti talpfa egyaránt kedveltek. A németországi szőlők szintén kedvező szüretet igérnek s az ez évben vágásra jövő tölgyesek értékére ez sem megvetendő. A tölgykéreg hántása befejezésénél áll s bár az esőzések és záporok több helyt tettek kart, de egészben véve még is sikerült a hántás, a kereslet pedig jó.

A faanyagok külföldi üzlete kedvező, s a vagyonos Francziaország bőven épit, Németországot illetőleg pedig, oda mutatnak a jelek, hogy jobb minőségü áruk vásárlása végett, ismét csak el kell hozzánk látogatni a német fakereskedőknek, a mi a vámszedés óta megapadt fakivitelünknek jó szolgálatot tehet. Helyzetünk tényleges viszonyai azonban egyátalában arra utalnak, hogy faáruinkkal, mint ezt már régen és sokszor is elmondottuk, keletfelé s délre törekedjünk.

Egyes piaczainkról külön ártételeket nem közlünk, mert azok egészben véve ugy állanak, mint utóbbi füzeteinkben közölve lettek, csupán a marmarosi piaczot illetőleg kell mint igen lényeges üzleti változást megemlitenünk, hogy ott az eladásnál korabban fennállott azon gyakorlat, mely szerint csak oly vásárló kaphatott az árszabály után nagyobb mérvü elengedést, ki egyszerre 60,000 forintért vásárolt, a pénzügyminiszterium által megszüntettetett, s most már 10% elengedésben részesülnek mindazok, kik 10,000 frtnál nagyobb összegért vásárolnak. „Erd. L."

—

Hivatalos adatok a rozsnemüek és a burgonya termeléséről Oroszországban.

Az orosz földmivelési és mezőgazdasági departement nem régiben kiadott egy hivatalos jelentést a rozsnemüek s a burgonya-termesztésről 1870—1878. években. Ezekből megtudjuk, hogy ez évek folyamában a szántóföldek termőképessége csökkent. Már pedig ha a hivatalos adatok ilyen következtetésre vezetnek, a valóság még kedvezőtlenebbeket tudna felmutatni.

Csetvertekben számitva

	El volt vetve		Beszedve		Termés	
	Gabnafélék	Burgonya	G.-félék	Burg	G.félék	Burg.
1870-ben	69,988	11,505	301,744	55.602	4_3	4_8
1871-ben	72,162	11,922	238,839	45,091	3_3	3^8
1872-ben	71,738	12,418	262,136	64,258	3_6	5_2
1873-ban	70 447	12,942	261.725	58,018	3_7	4_5
1874-ben	71,370	12.319	290,986	56,999	4_1	4_6
1875-ben	71,693	12.452	227,938	58,947	3_9	4_7
1876-ban	71,387	12,663	258,678	65,889	3_6	5_2
1877-ben	72,238	12,673	289,167	64,686	4_0	5_1
1878-ban	71,162	13,353	300,350	68,467	4_3	5_1

A középérték e kilencz év alatt ... 3_8 4_9

szerese az elvetett nemnek. Ha figyelembe vesszük a termés határait, mely a gabnafélékre 8—15, a burgonyára 8—15, s összehasonlitjuk a 3_8 és 4_9 határokkal, ki kell mondanunk, hogy a gabonafélék alig haladják fölül a lehetséges termés alsó határát, mig a burgonya termelés arról tanuskodik, hogy európai Oroszországban szintén kétszer alatta áll a minimumnak.

A kormányzóságokat véve figyelembe az eredmény az, hogy a földmüvelés lendületnek örvend a Balti tenger melléki németeknél, és a fehér oroszoknál, mig a déli fekete földü kormányzóságokban, hol megtartja a status quot, hol pedig alatta áll.

—

Rozs-, árpa- és zab-kivitelünk.

Az osztrák-magyar rozstermelés átlag 40 millió hektoliter. Normális termelésnél a monachia kiviteli képessége körülbelől egy millió vámmázsa és normálisnál jobb termés ez ideig nem remélhető. E kiviteli többlet ez idén nem lesz nagyobb a régi készletnél, most ilyennel már nem igen rendelkezünk. A közép európai államok bevételi szükséglete a rozsvetések rosz állása folytán, minden esetre igen jelentékeny lesz. Jóllehet a mi rozs áraink majdnem 5 frttal magasabbak, mint a mult évben, mégis nagyobb redukczió nem lesz szükség, hogy rozs-kivitelünk élénkségét fenntartsuk, mert Oroszországban is nagy hiány mutatkozik rozsban.

Az árpa és zab nemcsak Magyarországon, de általában az egész monarchiában igen jól állanak. Az árpatermés átlaga 28, a zabé 43 millió hektoliterre becsültetik, hogy ez átlagnál lesz-e nagyobb termés, azt most még nem lehet pontosan meghatározni. Ha azonban csak az átlagos termést vesszük is, mind a két gabnanemből, marad 8 millió vámmázsa a kivitelre. Az árpa jelenlegi árai a mieinktől ma igen különböznek, a zab ára körülbelől 1¼ frttal magasabb. Hogy a kiviteli üzlet nagyobb lendületet nyerhessen, a zab árait okvetlenül le fog kelleni szállitani, mert a többi európai államokban is jól áll a zab vetés.

—

Marhavásár.

Berlin, jun. 28. Eladásra felhajtatott 2261 szarvasmarha, 5483 sertés, 1512 borju, 31.099 birka. A szarvasmarha-üzlet lanyha volt és az árak következők: I-a 60, II-a 52—54, III-a 48—49, IV-a 40—43 márka per 100 font. — A sertés ára, — mivel a felhajtás igen nagy volt és kivitelre nincs kereslet, általában visszament, legjobb mecklenburgi 57—58, legjobb falusi 54—56, közép 52—54, orosz 48—50 márka per száz font és 20% tara, bakonyi 54—60 márka 45—50 font tara mellett. Borju szintén nagymennyiségben hajtatott fel és csak finom áru ért el 50 fillért fontonkint, ellenben az átlagos ár 35—45 fillér. A birka-üzlet sem volt élénkebb, egy font ára mmázsa szerint 40, 45—50 fillér.

—

Vaj.

Berlin, junius 28. A vajüzlet a lefolyt héten is stagnált, mi ugyan e hónapban nem kelthet csodálatot, de ily intensiv lanyhaságra még sincs ok. A forgalom természetesen igen csekély, de alapos kilátás van a rövid idő alatti javulásra, mert a beszállitás igen jelentéktelen és a termelők is kijelentették, hogy a nagyon sülyedt arak mellett nem szállithatnak. Jegyzünk: Legfinomabb holsteini és mecklenburgi 105—110, közép 90—95, pomeráni 75, legfinomabb 78—80, nyugat-poroszországi 78—85, sziléziai 75—8[illegible], elbingi 75, magyar 70—75, lengyel 78 márka per 50 kilogrm.

—

Szesz.

Szeged, junis 26. (Az „Egyetértés" tudósitása.) A szesz ára változatlan irány és kereslet mellett 33—33½, közönséges, 36—36½, finomitott 100 liter százalékjaként hordó nélkül.

—

A czukorpiaczról.

A répa állásáról általában csak kedvező hirek érkeznek. Nemcsak a fontos magdeburgi és ukraini czukorkeletekben, hanem Észak-Francziaország és Belgiumban is semmi kivánni valót nem hagy fen a répa. A legutóbbi időjárás Cseh- és Morvaországban is igen jótékonyan hatott a növényre ugy, hogy ma már egész bizonyossággal állitható, hogy az idei termés nem fog a mult évi mögött maradni.

A gyarmatczukor termést illetőleg a kubai sziget definitje 20%-ra becsültetik Máj 29-én Havannában és Matanzaiban a nyersczukor készlet 119.806 tonna volt a mult évi 101.324 tonnához képest. Mauritius és Reunioban tartós szárazság uralkodott ugy, hogy az aratási kilátások nem a legfényesebbek. Ellenben kedvezőbb lesz az eredmény Braziliában.

A külföldi czukorpiaczon az elmult héten általában szilárd irány emelkedett, és a hol az árak változtak, a változás az eladókra volt előnyös. Különösen Angliában oly nagy mérvü az üzlet, hogy az előhaladott időszak teljesen feledésben megy. Párisban is igen kellemes hangulat mellett folyt le az üzlet és az árak a csekély kinálat folytán folytonosan emelkedtek. Hollandia és Belgium követik a Páris által diktált irányt és Rotterdam és Antwerpenben a kinálat már igen jelentéktelen. Magdeburg és Hallban a forgalom igen élénk, nyers áru is élénkebben kerestetik, feltünő a finomitott áru szilárd iránya. A triesztí piaczon kész áru határidőre is kerestetett. A prágai piaczon az irány határozatlan és a vevők valamint eladók együttes tartózkodása folytán csak kevés eladás fordul elő. Nagyobb mennyiségü határidei áru csak engedmények mellett értékesithető.

—

Tojás.

Berlin, junius 26. A tojásüzlet igen szilárd, mert a beszállitások nagyon jelentéktelenek, ugy, hogy a relátive nagyon magas árak még mindig tarthatják magukat. Az utolsó tőzsdén 60 drb ára 2.75 márka volt, a mai tőzsdén mérsékelt üzlet mellett szintén 2.75, kicsiben 2.90—3 márka. Beszállittatott 27 hordó, 1050 láda, Hamburgba 1862 láda.

—

Vidéki piaczok.

Arad, jun. 25. (Az „Egyetértés" tudósitása.) A kedden Uj-Aradon lefolyt hetivásár az esős idő miatt igen jelentéktelen volt. Csupán 150—170 mm. buza hozatott, mely iránt, kináltatásával szemben, vevők nem a legjobb vételkedvet tanusitották. Az árak a mult hetiek, 10 frt 50 kr. 11 frtig. Ma Aradon csak elvétve állott néhány kocsi termény, piaczról tehát szó sem lehet. A ma erősen lezuhanó eső szintén hozzájárult, hogy a hetivásárból mi sem legyén. Az időjárást folytonos esőzés jellemzi. A f. hó 23-án jelzett jégeső csak jelentéktelen károkat okozott, mert az esővel volt keverve.

—

Iparügyek.

— **A fővárosi iparoskör választmánya** ma d. e 11½ órakor tisztelgett testületileg Matlekovits Sándornál a földmivelés, ipar és kereskedelemügyi miniszterium uj államtitkáránál. A küldöttséget Ráth Károly elnök vezette és üdvözlő beszédében kiemelte, hogy Matlekovits az iparoskörnek régebb idő óta működő tagja és az elsők között volt, kik a kör művelődési ügyeit a fölolvasások által előmozditották. A kör tagjai tehát a bizalom jeleivel örömmel üdvözlik az uj államtitkárt és kérik őt, hogy mivel az ipar ügyeiben a legközelebbi időben életbe vágó, fontos intézkedések fognak hozatni: képviselje ezen ügyekben az ipar érdekeit oly irányban, amint azt az iparosok összességének többször nyilvánitott kivánságában kifejezést nyer. Matlekovics megigérte, hogy tőle telhetőleg mindent el fog követni ezen ügyeknek kedvező megoldása tárgyában, de kérte egyszersmind a küldöttséget, hogy azon esetben is, ha mindenben nem felelhetne is meg az iparosok kivánságainak, tartsák meg őt jóindulatukban.

— **A herendi porczellán-gyár** fentartása és ujjászervezése ügyében kiadott gyüjtőivek tulajdonosai tisztelettel felkéretnek, hogy az aláirási iveket — akár eredményesen, akár eredménytelenül — e hó 15-ig a bizottsághoz (az első magyar biztositó társasághoz czimezve) beküldeni sziveskedjenek.

—

Az orosz gabona-kivitel és az amerikai verseny.

Az „Export" a kereskedelmi földirat központi egyesületének közlönye Berlinben e tárgyról értekezik, melyből átveszszük a következőket:

„Már régóta aggodalommal nézik az oroszok, különösen az érdekelt gabona-termelők és kivitelre kereskedők, mily gyorsasággal növekedik az észak-amerikai gabona-kivitel Európába, mi által az orosz gabonakereskedést folyton

növekvő és elvégre teljesen elzsibbasztó verseny fenyegeti. Ezen folytonos aggodalom következménye lőn, hogy az odesszai kereskedelmi iskola igazgatóját, Orbinskit a kormány még 1879 tavaszán Amerikába küldötte, hogy az amerikai gabonatermelést és gabona kivitelt ott helyben behatóan tanulmányozza. — Mielőtt azonban ezen kém visszatérhetett és jelentést tett volna, a dél-oroszok tisztába jöhettek e helyzet komolyságával egy oly hir által, mely még a legpresszimisztikusabbat közülök is váratlanul ért. 1880 jan. 21-én ugyanis az odessai „Prawda" azt a hirt közölte, hogy a yankeek már nem elégszenek meg azzal, hogy az orosz gabonat az európai piaczról leszoritották, hanem ma már magába Oroszországba is szállitanak gabonát: „Mi azt az embert" — irja a „Prawda" — ki Oroszországban idegen gabona-behozatalról beszél, egyszerüen őrültnek nyilvánitottuk volna és e hirt magunk sem közölnők, ha egy másik kaukázusi lap nem igazolta volna, sokkal aggodalmasabb terjedelemben." Itt e lap egy tiflisi ujságra hivatkozik, mely ezt irta:

„Azt hallottuk, hogy e napokban Poliba gabona érkezett Amerikából. Egy szállitmány már Tiflisbe is érkezett. Mint mondják, e gabona jóval olcsóbb, mint az oroszországi." Egyuttal egy amerikai lap, a „Droeba" is irja, hogy nemrég amerikaiak Tiflisbe lisztet szállitottak, s több waggon ily liszt már meg is érkezett ott.

Könnyen felfogható, hogy e leleplezések Oroszországban, különösen Odesszában roppant aggodalmakat és ijedtséget keltettek; mikor megszokták a gabonakivitelt Oroszország monopoliuma gyanánt tekinteni, miután 1879-ben az összes kivitel 39.729.395 tsetvert tett (100 tsetvert = 419.8 mérő: 1 mérő = 50 liter), miből magára Odesszára 4 millió esett, holott most egyszerre, mint orosz lapok kiszámitották, Amerika 1879. szeptembertől, 1880. januárig Angliában és a kontinensen 26,201.500 hektoliter buzával és tengerivel versenyezett és most meg a Fekete tenger melletti vidékekre is olcsóbban szállitja a gabonát mint ezt Odessza tehetné.

Ezen izgatottság természetes következménye lőn, hogy e dolgot a kormány is kezébe vette és már január 29-én Péterváron Lomanski E. J., az állami bank igazgatójánál értekezlet tartatott, melyben részt vettek: a pénzügyminiszterium részéről Hirs, az egyes departementok és vasutak igazgatói, az utépitési miniszterium, számos magán bank igazgatója, nagyobb gabona kereskedők képviselői és még mások. Itt mondta el Orbinski amerikai észleleteit, — melyekből azt következtette, hogy Oroszország jelenleg nincs azon helyetben, hogy az Egyesült államokkal versenyezhetne. Orbinski utalt különösen az Észak-Amerikában rendkivül kifejlett vasuthálózatra, a menynyiben nincs farm, mely 5 kilométernél távolabb [illegible]k a vasuttól, — azonkivül ez Észak-Amerikában általános, de Oroszországban még teljesen ismeretlen elevator-rendszerre, miáltal a szállitás könnyittetik, egyszerübbé és olcsóbbá tétetik. [illegible]elentés benyomása alatt elhatározta az érzlet;

1. hogy Dél-Oroszországban a mezőgazdaságot fejleszteni fogja,

2. oda fog hatni, hogy a földek ne hevertessenek parlagon,

3. folyamodni fog a kormányhoz, hogy

a) a gabonakereskedés emelésére alkalmas néhány pont vasuthálózattal köttessék össze és hogy

b) több uj vasutat épittessen,

4. mindazon intézkedéseket meg fogja tenni, melyek Amerikát versenyképessé teszik (elevatorok stb.)

Ezen határozatok keresztülvitele, ha ez az orosz viszonyoknál egyáltalán lehetséges volna, mindenesetre ismét versenyképessé tenné a délorosz gabna-termelést, de a kormány intézkedései [illegible] saját hivatalnokainál, mint a gabnatermelő [illegible]sztoknál és kereskedőknél csaknem legyőzhetlen [illegible]dályokra találnának. Odesszában, hol nem kevesebb [illegible]t 27 kereskedelmi ház foglalkozik a gabnakivitellel, s ezer és ezer ember él ebből, szintén gondol[illegible] már javitásokra. — Eddig a gabna fötömege a város központján álló óriási palotaszerü épületekben volt elraktározva, honnét a vasuti raktárakhoz, vagy 140 lábbal a város niveau-ja alatt fekvő kikötőig való szállitás a roppant drága munkaerővel és primitiv szállitási eljárás folytán gyakran többe, mindenesetre azonban ép annyiba került, mint az egész tengeri szállitás Angliába. A szállitást ma már jóval olcsóbbá tették, azonkivül most gabnaraktárakat és elevatorokat akarnak épiteni 7 millió rubel értékben — ha ugyan a kormány ide adja hozzá a pénzt.

Mig azonban Oroszországban ily tervek végrehajtatnak, sok időbe kerül, Amerika ellenben pár évtized alatt Európát teljesen meghódithatja piaczaul, mert roppant müvelhető földterületek fölött rendelkezik, ezeket gépeivel teljesen kiaknázza és a szállitásra a leggyakorlatibb és legolcsóbb módot használja.

Egy uj módja a növények előkészitésének a „Herbariumok" számára.

Ezen a tudományos világra valóban fontos tárgyról, Schädtler G. Hanelni mükertész a „Deutsche Gärtner Zeitung" czimü kertészeti lap márcz. 1-ji számában a következőleg ir: Emez, az összes füvész és kertész világra nézve igen fontos gyakorlati találmányról az első hir a napilapok utján ez előtt pár hónappal érkezett hozzánk. Mindenkit meglepett az, s azokat, a kiknek alkalmuk volt azt kipróbálhatni, vagy annak eredményét látni, a legnagyobb megelégedéssel töltötte [el]. Ezen találmány folytán ugyanis a növények elkészitésénél a Herbariumok számára, az eddigi eljárás helyett egy azzal teljesen ellenkező kezelés fog életbe lépni, a melynek egyszersmind tudományos szempontból is nagy hordereje van.

Elmondja azután Sch. ur, hogy az addig szokásos „növényszáritás" következtében a növényeknek főleg gyengébb virágai, nem csak hogy a legtöbb esetben felismerhetlenségig összezsugorodtak, s szárazságuk folytán összetörtek és lehullottak, hanem azok még a rovarok pusztitásának is ki voltak téve, — mindennek most elejét lehet venni — a Porosz kormány által — Wickersheimer — a berlini egyetem növény praeparátor erre vonatkozó találmányának közszükségletre való megvásárlása által.

Ezen találmány egy folyadékból áll, melybe a fenntartandó növények egyszerüen belé helyeztetnek, s melyben aztán azok átivodás, eltelülés folytán természeti fris állapotban lévő alakjukat s szinüket folyvást megtartják, vagyis ami által azoknak minden egyes része ugy az elhervadás, mint a rothadás és korhadás ellen óva marad, s egyszersmind azok a rovarok által való bántalmazástól is megóvatnak.

Ha tekintetbe vesszük, irja nevezett ismertető, — hogy e folyadékból azután a növények bővebb vizsgálat, vagy leirás végett bármikor kivétethetnek, annélkül, hogy ezáltal legkevesebbet szenvednének, vagy megváltoznanak, — azonnal bekell, hogy lássuk e találmánynak fontosságát ugy a különböző tanintézetek számára taneszközt képező növény gyüjtemények, mint a távoli világrészeket járó növény gyüjtők számára.

All pedig ezen folyadék, mely sem a levélzöldet (Chlorophil) fel nem oldja, sem a virágok szinét meg nem változtatja, a porosz kormány által megvásárolt s közhirré lett szabadalma szerint: 3000 gr. forró vizben fel lesz oldva 100 gr. timsó, 25 gr. konyhasó, 12 gr. salétrom, 60 gr. hamuzsir (Pottasche) és 10 gr. mireny sav (Arsenige Säure). Ezen oldatot azután meg kell hülni hagyni és átszürni s midőn ez megtörtént, hozzá adatik még 10 részhez ezen közömbös folyadékből 4 rész glycerin és 1 rész metyl-alkohol.

Azon növényeket, melyek későbbi száritásra szánvák minőségük, tömegük szerint 6—12 napra e folyadékba ázni kell hagyni, a mikor is azok kivétetnek belőle és egyszerüen a levegőn megszárittatnak. Azon növények ellenben, a melyeknél a természetes szint fenakarjuk tartani, azok a folyadékba meritve tétetnek el.

Mi azt hisszük, hogy e találmány a növénytanra nézve igen nagy fontossággal bir, azért kivántuk közlése által a figyelmet felhivni.

---

x Az Assicurazioni Generali f. é. junius hó 28-án Triesztben tartott közgyülésén 3550 részvény volt a kibocsátott 4000 részvényből képviselve. Az igazgatóság előterjesztései egyhangulag elfogadtattak, ennélfogva az igazgatóság meghatalmaztatott: 1-ször a részvénytőkét 5,250.000 forintra emelni, mely czélra 1000 részvény 1050 forintjával bocsáttatik ki. — 2-szor az ezen részvényekből eredő nyeremény körülbelül 1 millió frt a társulat tartalék tőkéjéhez csatoltatik. 3-or. A társulat vagyona két külön ágazatra osztatik, melynek egyike A) a tüz és jégkárosztály vagyon és tartozását; B) pedig az élet biztositási ág vagyon és tartozását tartalmazza. Minden osztály ugyanannyi külön és tulajdon vagyont kap, mint a mennyi a reá vonatkozó társulati tőkének a fele a hozzátartozó nyeremény dij és kár tartalékkal. Örömmel konstatáljuk, miszerint ezen változás alkalmas a bizalmat, melyet az Assicuracioni Generali magának eddig a legjobb körökben kivivott, még inkább megerősiteni, mivel a vagyon külön kezelése nemcsak korrekt és kivánatosnak, hanem a kezelést illetőleg jelentékeny előmenetelnek jeleztetik.

Magyarországi kereskedelmi czégek.

— Kivonat a „Központi Értesitő" junius 29-iki számából.

I.

Czégbejegyzések.

a) Egyéni czégek Frühwirth Jos. (Jos. Frühwirth) papirkereskedő Budapesten bej. budapesti tvszéknél május 31 — Stern Alajos verpeléti gőzmalma (A. Stern Verpeleter Dampfmühle) Verpeleten bej. egri tvszéknél junius 8-án. — Löwy Ferdinand (Ferdinand Löwy) Miskolczon, vejének Politzer Emanak 4500 frt hozománya és 1500 frt hitbére bej. miskolczi tvszéknél junius 14. — Vass Julia Belényesben, a czég birtokosa Vass Antalné szül. Lovász Julianna bej. nagyváradi tvszéknél junius 3. — Florián Gergely vegyeskereskedő Kőhalomban bej erzsébetvárosi tvszéknél junius 7. — Frank Samu (Samuel Frank) gabna-bizományos Boglároni bej. kaposvári tvszéknél jun. 10. — Klein Hermann (Hermann Klein) bőrkereskedő S.-A. Ujhelyen bej. s.-a.-ujhelyi tvszéknél junius 15. — David Wollner vegyeskereskedő Liszkán bej. nyitrai tvszéknél május 2[illegible]. — Bernhardt Donath füszerkereskedő Párutczán bej. nyitrai tvszéknél május 26. — Herman Blum vegyeskereskedő Ieresztényben bej. nyitrai tvszéknél május 6. — Goldberger Manóné szül. Friedmann Sajó-Kazán, czégvezető Goldberger Adolf bej. miskolczi tvszéknél jun. 18.

b) Társas czégek. Nagyvázsony és vidéke önsegélyző szövetkezet felszamolás alatt, felszámolók Szabó Sándor és Kövessy Károly, bej. veszprémi tv. jun. 1. — Mayer I és társa (I. Mayer et Comp.) Szombathelyen, czégvezető Pórlitz Lipót, a társulat beltagjai Pórlitz Lipót és Majer József, bej. szombathelyi tvszék. máj. 21. — Hunyadmegyei első takarékpénztár Hátszegen, bej. dévai tvszék. jun. 5. — Nagymihályi takarékpénztár, ipar és kereskedelmi bank, Nagy-Mihályon, czim aláiró Guláczy Ignácz, bej. s.-a.-ujhelyi tvszék. jun 8 — A zala-egerszegi szövetkezeti önsegélyző egylet Zala-Egerszegen, czégjegyzők Hollósy József, Udvardy Ignácz, Weisz Sándor, Savits Mihály és Geiringer Zsigmond, bej. zalaegerszegi tvszk. jun. 7. — Spar- und Vorschuss Consortium des I. allgemeinen Beamten-Vereins der österreichisch ungarischen Monarchie in Bistritz registrirte Genossenschaft mit beschränkter Haftung Beszterczén, bej. beszterczei tvszék. jun. 5. — A felszámolás alatti pápai népbank Pápán. felszámolók Voyta Adolf, Baranyai Zsigmond, Toch Lajos, Löwy Adolf és Marton J. L., bej veszprémi tvszéknél junius 5. — Schmidt et Ungár Losonczon, czégvezetők Schmidt Soma és Ungar Adolf, bej. b.-gyarmati tvszéknél ápril 28.

II.

Czégtörlések

a) Egyéni czégek. Siegfried Pollák Budapesten. kit. a budapesti tvszéknél junius 7. — Pollák Sándor Kis-Ujszálláson kit. a sátoralja-ujhelyi tvszéknél junius 15. — Heinrich Friedmann Nagy-Tapolcsányban, kit. nyitrai tvszéknél május 20. — Dusán Csárkovics Ujvidéken, kit. ujvidéki tvszéknél junius 4 — Zeriff Erzsébet Zilahon, kit. zilahi tvszéknél junius 7.

b) Társas czégek. Frühwirth et Károlyi Budapesten, kit. a budapesti tvszéknél május 31.

Napirend julius 1-én.

Naptár. Csütörtök. Kath.: Teodoritz. Prot.: Teopolt. Görög-Orosz: junius 19. Judás

Muzeumban nyitva van a természetiek tára d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Fővárosi tanács ülést tart d. e. 10 órakor.

Rajztanárképezde rajzkiállitása d. e. 9 órától d. u. 6 óráig saját helyiségében

Iparmuzeum d. e. 9— d. u. 4 óráig.

Orsz. gazd. és tanszermuzeum d. e. 10—12 d. u. 2—4.

Iparrajziskola rajzkiállitása d. e. 9—12 és d. u. 3—6 (Károlyi utczai iskolaban.)

Hazai müemlékekről felvett rajzok kiállitása a sugáruti müesarnokban d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Képzőmüvészeti társulat tavaszi kiállitása d. e. 9 órától d. u. 6 óráig.

Akademia könyvtár d. e. 10 órától d. u. 1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Margitszigeten reggel és este népzene.

Magyar daltársulat este a Komlókertben előadást tart.

Állatkert nyitva egész nap.

Arverés ma a fővárosban. Perviz János 310 frtra b. ingatl. (I—III)

Kivonat a hivatalos lap jun. 29-iki számából.

Árverések a fővárosban. Wagner Anna 865 frtra b. ingatl. julius 26. (I—III.) Rill Imre 38.160 frtra b. ingatl. julius 28. (torony-utcza 1.) Lindmayer Anna 10.264 frtra b. ingatl. jul. 19. (I—III.)

Árverések a vidéken. Muntyán Sándor 268 frtra b. ingatl julius 30. Déván. Haberreiter Anna 560 frtra becsült ingatl. Szt.-Györgyön (Bazin). Tositz Westa 1055 frtra becs. ingatl. aug. 24. Tarcson (Nagybecskerek) Goldschmidt Dávid 800 frtra b. ingatl. julius 22. Czirákon (Sopron) Hirtenstein Hermann 454 frtra b. ingatl. aug 11. Gyéren (Módos). Czambel Mihály 500 frtra b. ingatl. julius 21. Zolyo-Lipcséren. Tóth Ferencz 545 frtra b. ingatl 18. V.-Percsen (Debreczen). Wendum János 428 frtra b. ingatl. julius 6 Lippán. Zsigóczi Jánosné 610 frtra becsült ingatl. julius 19. Tályán (Tokaj). Horváth Márton 1440 frtra b. ingatl. aug. 9. Bogdanoczon (Nagyszombat). Pervu Nikolae 720 frtra b. ingatl. aug. 4. R.-Ciklován (Oraviczabányán). Geicsa Pavel 1240 frtra b. ingatl. julius 21. Remetén (Temesvár). Barabás Miklós 329 frtra becs. ingatl julius 2. Micskén (Nagyvárad). Magula Istvánné 450 frtra becsült ingatlanaira julius 2. Dunaföldváron (Pakson). Varga János 436 forintra becsült ingatlaira julius 26. Bükkösdön. (Kaposvár). özv. Nagy Sándor 1800 frtra b. ingatl. julius 6. Ácson (Komárom.) Hajagos János 566 frtra b. ingatl. julius 15. Kecskeméten. Ferenczy Vilmos 2200 frtra b. ingatl. julius 21. Brassón. Juhász (alsó) József 1212 frtra b. ingatl. auguszt 2. Ságváron (Kaposvár). Gruber Ferdinánd 7500 frtra b. ingatl. julius 27. Temesváron. Gazsi Sándor 733 frtra b. ingatl. julius 24. Kisharsányon (Pécs). Végh Ferencz 500 frtra b. ingatl. aug 2. Szombathelyen. Brumar Nina 434 frtra b. ingatl. julius 7. N-Váradon. Igne Anna 1682 frtra b. ingatl. julius 14. Deésen. Uhlik János 798 frtra b. ing. julius 15. Ó-Turán (Nyitrán). Kivilla Mihailla 388 frtra b. ingatl. aug. 19. Vámos-Udvarhelyen (Erzsébetváros). Lukács András 550 frtra b. ingatl. julius 27. Cserépfalun (Miskolcz) Burány Anna 2600 frtra b. ingatl. julius 30. Esztergomban. Bombár Demeter 1200 frtra b. ingatl. julius 29. Nyitrán. Barla J. 4095 frtra b. ingatl. julius 21. A.-Szt-Mihályfalván (Torda). Dobos Vendel 3138 frtra b ing. jul. 12. Gyulajovanczán, (Tamásin) özv. Feuerstein Józsefné 445 frt b. ing. jul. 27 Radvánczon (Ungváron). Martinovits Mihály 806 frtra b. ingtl. jul. 23. Ungvárt. Simon Katalin 690 frtra b. ingtl. jul. 14. Kis Lengyelen. (Z.-egerszeg.) Vidosa Imre 350 frtra b. ingtl. jul. 15. Salföldön. (Topolcza). Fischer Móritz 799 frtra b. ingtl. jul. 27. Szatmáron. Neculai Demeter 6533 frtra b. ingtl. jul. 31. Brassón. Kömlei Károlyné 700 frtra b. ingtl. jul. 26. Nagybányán. Gruber János 812 frtra b. ingtl jul. 31. Esztergomban. Horváth Vendel 1397 frtra b. ingtl. aug. 30. Salamonban. (Pápa). Friedmann Abrahám 600 frtra b. ingtl. jul. 19. Zboron. (Bártfa). Angyelan Jelta 1063 frtra b. ingtl. jul. 1. Varjason. Juhász Ignácz 279 frtra b. ingtl. jul. 12. Kis-gyarmaton. (Ipolyság). Nemes Katalin 2500 frtra b. ingtl. jul. 26. Körmenden. Schneider Márton 496 frtra b. ingtl jul. 28 N.-Szebenben. Ilosvay Pálné 10953 frtra b. ingtl. jul. 24. Hegyközpályin (N.-Várad). Bugarin Todor 653 frtra b. ingtl. jul. 8. Mikalakán. (Arad). Tóbits Steva 350 frtra b. ingtl. jul. 30. Karlován (N.-Kikinda). Gracza Szüts Sára 35 5 frtra b. ingtl. jul. 27. Füzes-Gyarmaton. (Ipolyság). Müller Henrikné 450 frtra b. ingtl. jul. 26. Apáthin. (Szegszárd). Kovács Ferencz 400 frtra b. ingtl jul. 9. Jászberényen. Bagári Jánosné 400 frtra b. ingtl. jul 13. Szodeszinczen. (R.-Szombat) Hamusz Mihály 7538 frtra b. ingtl. aug. 16. Nagyszombaton. Takács János 719 frtra b. ingatl. aug. 4. Csanakon. (Győr). Polonyi Erzsébet 900 frtra b. ingtl. jul. 14. Pápán. Varjas Mihály 1200 frtra b. ingtl. jul. 20. Verebe[illegible]. (Sz.-Fehérvár). Kaldenecker Lőrincz 1398 frtra b. ingtl. jul. 27. Harasztiban (pestvidéki tvsz.). Hornak Mária 1593 frtra b ingtl. aug. 11. Jászlóczon. (Nagy-Szombat). Nyisztor Pál 529 frtra b. ingtl. jul 21. Dobreszten. (Lugos). Mándi Mihály 22 0 frtra b. ingtl. jul 30. Brassón. Aujeszky Mária 2080 frtra b. ingtl. jul. 23. Szolcsányban. (Nyitra). Olesvány Farkas 1530 frtra b. ingtl. jul 5. B.-Keresztúron. (Tokaj).

Csődhirdetmény. Klein Dániel jászberényi kereskedő ellen bej. aug. 3., 4. és 5 id. tömegg. és p. Koller Andor ügyv. Neumann Manó és testvére nyitrai czég ellen bej. jul. 21., 22. és 23. id. tömegg Kopcsányi Nándor és p Boróczy Lajos ügyv.

Csődmegszüntetés. Lederhilger Nándor szászsebesi kereskedő. Steiner Salamon nyitrai keresk. ellen.

Pályázat. Kolozsvári kir. jbirósagnál albirói állomásra.

A kis lottó huzása.

— Junius 30-án. —

Prága	10	5	51	17	82
Lemberg	4	35	11	77	71
Szeben	75	8	1	53	38

CSÁVOLSZKY LAJOS
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

IDEGENEK NÉVSORA.

Vadászkürt szálloda.

Gömöry S. igazg. S.-Tarján
Förster B. igazgató Pécs
Janicsáry Sz. fldb. D.-Pentele
Milasin Gy. fldb Zombor
Kluszek Gy. igazg. M.-Hegyes
Madocsányi J. fldb Nyitra.
Ronay A. birt. Kis-Zombor.
Peitler K. birt. Pécs.
Rátkay L. birt. Dunaföldvár.
Hauser H. birt. Baja.
Weszelynovic P. birt. Zombor.
Hunyadi K. birt. Baja.
Greger Gy. gazda Nyergefalu.
Huffel R. hvtlnok Pozsony.
Danisz A. ügyv M. ország.
Kalty M. ügyvéd Temesvár.
Kiss J. mérnök Bécs.
Würth K. mérnök Bécs.
Melczer F. orvos Magyarorsz.
Laszerig B. lelkész Eger.
Kanner J. kdő Jassi.
Alsing Kuno kdő Berlin.
Herzfeld E. kdő Baja.
Barbulescu J. kdő T.-Giulyi.
Vockel O. kdő Bécs.
Becker J. kdő Bécs.
Walfisch Gy. kdő Eisenburg.
Neugebauer R. kdő Budapest.
Bacher Sz. kdő Brünn.
Berkovitz J. kdő Bécs.
Rosenfeld kdő Baja.
Steni G. mérnök Rudna
Lövenstein H. orvos Rudna.
Lagny Gy. gyáros Elbauf.
Heitzman F. gyáros Bécs.
Spiess A. hvtlnok Bécs.
Zirkovics M. és csal. gyáros Belgrád.
Wolf Gy. vendéglős Iregh.
Parlovics J. M. kdő Belgrád.
Nathanson M. kdő Berlin.
Singer B. kdő Bécs.
Lövey kdő Bécs.
Benkes G. kdő Scheffild.
Pavlovics N. kdő Pancsova.

Nemzeti szálloda.

Dr. Haynald L. bibornok és érsek Kalocsa.
Wimersberg G. báró birt. Zomba
Wimersberg A. báróné birt. Zomba
Ürményi J. cs. k. kam. és főispán Zalaegerszeg
Majorosy J. kanonok Kalocsa.
Simon Zs. apát Tihany.
Lederer A. birt. Nagyvárad.
Okolicsányi M. birtokosné Nyiregyháza.
Gerzon Odön birt. Debreczen
Lovassy S. birt. Debreczen.
Mocsy L. birt. N.-Kőrös.
Szontagh Z. szolgab. Gömör.
Kis Elek mérn. N.-Szalonta.
Magyary Kossa S. birt. Szt.-Márton.
Heye E. kdő Brema.
Steits K. mgzóné Ujvidék.
Kron M. kdő Ujvidék.
Wähner Vilmos kdő Bécs.
Hornung F. mgzóné Bécs.
Schwartz R. kdő Temesvár.

Erzsébet szálloda.

Pauchly J. cs. kir. őrnagy Czegléd.
Hajnos G. urhölgy fldb Tass.
Tóth F. fldb K.-Szt.-Miklós.
Malitsch A. cs. k. őrmester Nagy-Harsány.
Kelecsinyi J. hvtl Galanta.
Vörös L. fldb p. Kovácsi.

Angol királynő szálloda.

Pejacsevics L. gr. horv. bán Zágráb.
Nikolics F. báróné és csal. Budna.
Apponyi Albert gróf fldb Eberhardt.
Neuman Ede fldb Arad.
Stojkovics F. és csal. fldb Szabadka
Welby E. G. köv. titk. Bécs.
Tatetz M. és neje tv elnök Ujvidék.
Urban A. szb N.-Kikinda.
Gadyanski L. ügyv. Pancsova.
Lapp J. mérnök Grácz
Bissinger G. mérn. Augsburg.
Beer Adolf váll. Bécs.

Arany sas szálloda.

Hajós A. birt. N.-Kőrös.
Bögözy M. birt. Csurgó.
Kun J. birt. Miskolcz.
Brones I. birt. Rimaszombat.
Világhy M.-né birt. Héhalom.
Özv. Penkert M.né birt. Székelyhid.
Magyary M. ügyvéd Székelyhid.
Mukits K. ügyvj. Szabadka.
Rebák M. postaellenőr Kassa.
Hauer Gy. gazdat. Tetétlen
Wigner Ign. kdő Czegléd.
All ga H. hvtlnok Zombor.

Hungaria szálloda.

Török N. gr. főisp. Ung.
Knor N. szt. Szegzárd.
Groak Zs. fldb Nyiregyháza
Ritter O. mérn. Sopron.
Bamberger B. ügyv. Szeged.
Malvesz R. ügyv. Vicenza.
Goldenberg A. orvos Bécs.
Crusius H. hvtlnok Landau.
Rárpáti T. tr. Győr.
Kun K. Arad.
Kemeer M. mgzó Bécs.
Thurzó B. á. f. Bárgány.
Kaufman J. kdő New-York.

Pannonia szálloda.

Uray J. br. birt. Erdély.
Szentiványi B. birt. Miklósfalu
Beniczky Gy. birt. Losoncz.
Szőke L. birt. Fölcsuth
Hollaender L. birt. Kassa.
Beniczky B. birt. N. Bocza.
Ujhelyi B. kir. tv biró B.-Gyarmat.
Szuhányi J. k. tv biró Eger.
Fekete J. ügyv. Kisujszállás.
Baksay S. lelkész Kun-Szt.-Miklós
Sas J. tanár Orosháza.
Katz J. marhakdő Vodolka.
Tornyos G. tisztv. Nógrád.
Osztreiher L. kdő Királymező.
Jaskula A. mgzó Bán.
Wittman E. mgzó Bécs.
Marton A. mgzó Putnok
Özv. Betvölgyi Gy. mgzó Szomolnok.
Paksy M. mgzó Kolozsvár.

Europa szálloda.

Freystadtler A. lovag fldb Kaposvár.
Bede K. fldb N.-Károly.
Bede A. fldb N.-Bánya.
Dery C. orvos Szeged.
Scharppi H. mgzó Zürich.
Hirschler L. mgzó Domboru.
Dr. Kálmán M. ügyv. Bécs.
Litschauer L. lelk. Selmeczb.
Spitzer J. kdő B.-Materas.
Naschauer J. kdő Bécs.
Gründman W. mérnök Lapoglava.
Sessler M. kdő Kassa.
Schöller A. mgzó Bécs.
Schöller G. mgzó Bécs.
Schöller P. mgzó Bécs.
Schöller F. mgzó Prága.
Schenker G. mgzó Bécs.

NYILT-TÉR.

—

A fővárosi tanácshoz.

Hogyan van az, hogy a Magyar-utcza, melyen át jelenleg, a Muzeum-körut elzárása folytán, naponta ezer meg ezer kocsi közlekedik, soha, vagy csak nagyon ritkán öntöztetik? Mit csinál azon öntöző személyzet, mely a Muzeum-körut öntözésével volt megbizva? Vajjon — ha a Magyar-utcza különben ki is volna véve az öntözni szokottok jegyzékéből: ily rendkivüli esetben nem sétálhatnának-e ide át a Muzeum-körutbeli öntöző urak, hogy minket a megfolladástól megmentsenek!

tisztelettel
több fővárosi polgár.

A

Bolond Istók

humorisztikus képes heti lapra az uj évnegyeddel uj előfizetést nyitunk

jul.—szept. évnegyedre . . 2 frt.
jul.—decz. félévre . . . . 4 frt.

Az előfizetések a Bolond Istók részére **Rautman Frigyes kiadóhivatalába Budapest Gránátos-utcza 6. szám I. em. küldendők.**

Bilini viz.

Eltekintve a **Bilini savanyuviz**-nek orvosi magas értékét, mely szénsavas szikisó dús tartalmánál fogva **égvényes savanyuvizek között első helyet foglal el;** — ezen viz bor- és czukorral, vagy gyümölcsszörppel keverve, nagy mérvben pezseg, igen kellemes felfrissitő, az emésztést elősegitő ital. s diätetikai tekintetben is jótékony hatást gyakorol.

Friss töltésben mindenkor kapható

Édeskuty L. m. kir. udvari szállitó Budapest, Erzsébettér 7. sz.

Ugyszintén minden gyógytárban, füszerkereskedésben, és vendéglőkben. 348

BUDAPESTI SZINLAPOK

Csütörtök, julius 1-én.

Nemzeti szinház.

Az országos szinészeti tanoda operai (részben drámai) osztályának

nyilvános vizsgája 3 szakaszban

I. SZAKASZ.

a) **HAMLET.** Thomas A. operájának I. jelenete (a II. felvonásból). — Személyek:

Hamlet — — — Molnár Antal (I. drám. oszt.)
Ophelia — — — Wachtel Irma (IV. oszt.)

b) **KEGYENCZNŐ.** Donizetti operájának néhány jelenete (az I. és IV. felvonásból) — Személyek:

Leonota — — Grünwald Etel (IV oszt.)
Fernand — — Hegyesi Pál (V. o., és n. szinh. tag.)
Ines — — — Rosenzweig Laura (n. szinházi tag.)
Tanár: Kováltsik A.

II. SZAKASZ:

A RABLÓGYILKOS. Vigjáték 1 felvonásban. Irta About E. Ford. Kuliffay Ede. — Személyek:

Pérard Eugenia — — Borovszky Mathild (IV. oszt.)
Ducamp Alfréd, testő — Horváth Zoltán (II. oszt.)
Lecoincheux, államügyész — Tolnay Andor (IV. oszt.)
Angelica, szobaleány — Medgyaszai Éva (IV. oszt.)
Jean, kertész — — Szép Aladár (II. oszt)
Csendőr-altiszt — — Balassa Jakab (II oszt)
Rendőrök.

III. SZAKASZ.

a) **LINDA** (Donizetti) opera első felvonásából. II. jelenet. — Személyek:

Pierotto — — Szücs Etel (II oszt)
Linda — — Fleisig Mari (II. oszt)

b) **MIGNON** (Thomas) opera I. felvonásából. 1-ső jelenet és Romance. — Személyek:

Mignon — — — Handtel Ilka (V. oszt)
Meister Vilmos — — — Szirmai Ignácz (I. drámai o.)

b) **A KIRÁLY MONDTA** Delibes Leo operájából néhány jelenet (I. és II. felvonásból). Két részben.

Személyek:

Javotte — — — Wein Margit (VI. oszt.)
Flarambel báró — Handtel Ilka (V. oszt.)
La Bluette marquis — Nyilas Mari (III. oszt.)
Moncontour báró — Szekeres Lajos (II. oszt.)
Athenais, neje — Rostagni Irén (II. oszt.)
Benoit — — Dalnoki (nemz. szinh. tag)
Miton — — — Zajonghy Elemér
Pacome — — — Szarvasi Samu (I. drámai oszt.)
Tanár: Káldy Gy.

A nemzeti szinház tagjai szivességből müködnek közre. Kezdete 7 órakor.

—

Népszinház.

FATINICZA.

Operett 3 felv. Egy régibb franczia szöveg után irták Zell F. és Genée R.; forditották Rákosi Jenő és Évva Lajos. Zenéjét szerzette Suppe Ferencz. Személyek:

Timofej	Solymosi	Nurszidah	Sió Irma
Lidia Ivanovna	Sziklai E.	Zulejka	Csatai Zsófi
Iczczet basa	Együd	Diona	Vámosi P.
Vaszil Andrejevics	Kovács I.	Beszika	Tornyai A.
Oszip Vaszilovics	Egri	Musztafa	Bakonyi
Sztejpán	Komáromi	Vujka	V. Kovács
Vladimir	Abonyiné	Hanna felesége	Füredinė
Iván	Kacsó K.	Segédtiszt	Vasvári
Nikifor	Erdei B.	Tábori szakács	Marton
Fedor	Béni Irma	Pópa	Kovács M.
Dimitri	Nagy K.	Mór asszony	Angyal E.
Vaszili	Gyöngyösil.	Illaszalozsi jósnő	H. Dancz N.
Mihajlov	Hargittai A.	Katonaőr	Horváth A
Kazimir	Zárainé	Inas	Miksai
Gregor	Molnár I.	1.) kozák	Behumi
Golez Julián	Kápolnai	2.) kozák	Barna
Haszszán bej	Karikás		

A második felvonásban előfordulo „árnyjáték" személyei:

Juszszuf hg	Ujváry	Akhmet	Marton
Szuréma	Német Giza	Fatime	Nagy Vilma
Ben Jemin	Bajor	Nirida	Nagy Amália

Kezdete 7½ órakor

Meteorologiai jegyzetek.

A meteorologiai magy. kir. központi intézet időjárási távirati jelentései 1880. évi junius 30-ról, reggeli 7 óra.

Észlelési állomás	Légnyomás m. m.	Hőmérséklet C°	Szél iránya	Szél erősség	Felhőzet
Bregenz	761.2	+ 15.4	DK	1	derült
Prága	761.0	+ 16.9	D	1	„
Bécs	760.9	+ 18.0	—	—	felhős
Sopron	760.7	+ 18.0	Ny	1	derült
Magyar-Óvár	760.8	+ 22.0	—	—	„
Trencsén	759.7	+ 16.5	—	—	„
Beszterczebánya	760.2	+ 15.1	É	1	felhős
Budapest	759.7	+ 20.7	—	—	„
Szolnok	759.0	+ 18.2	—	—	derült
Debreczen	760.4	+ 21.6	E	3	„
Ungvár	758.3	+ 16.4	ÉK	1	borult
Szatmár	759.7	+ 14.8	D	2	felhős
Nagy-Szeben	758.7	+ 16.0	É	2	derült
Orsova	759.6	+ 18.0	—	—	„
Temesvár	—	—	—	—	—
Szeged	759.2	+ 18.2	—	—	felhős
Csáktornya	760.6	+ 18.0	Ny	3	derült
Zágráb	760.7	+ 16.2	ÉNy	1	„
Fiume	762.7	+ 18.5	ÉNy	1	borult
Pola	761.3	+ 22.3	—	—	derült
Lesina	760.7	+ 22.5	E	2	„
Selmeczbánya	759.8	+ 17.4	Ny	4	„

A megelőző 24 óra alatti tünemények. A légnyomás mindenütt kevéssel sülyedett. Bregenzben 6.2 mm.-el. A hőmérsék többnyire kevéssel emelkedett, M.-Óvártt 4.3 fokkal. Eső: Bécs 9, Sopron 4, Trencsén 2 mm. Ozon Budapesten nappal 6, éjjel 5.

Vasut közlekedési utmutató.

A vonat indul. Az osztrák államvaspálya indóházából.	A vonatok minősége	Indulási idő
Budapestről—Vácz, Esztergom, Pozsony, Bécs felé a	gyors vonat „ „ szem. vonat „ „	8 óra 10 p. regg 2 óra 50 p. d. u 9 óra 20 p. d. e 9 óra 30 p. este
Budapestről Érsek-Ujvárig Budapestről Nagy-Marosig	vegyes von. „ „	11 óra 35 p. d. e. 4 óra 55 p. d. u.
Budapestről Czegléd, Szeged, Temesvár, Orsova felé	gyors vonat szem. „ „ „	10 óra 5 p. este 6 óra 55 p. regg 6 óra 05 p. este
Budapestről Czeglédén keresztül Szolnok, Arad, Temesvár felé	szem. vonat	7 óra 50 p. regg 6 óra 25 p. regg
Budapestről Czeglédén keresztül Püspök-Ladány, N.-Várad, Kolozsvár felé	gyors vonat szem. vonat „ „	10 óra 5 p. este 6 óra 25 p. 7 óra 30 p. regg
Budapestről Czeglédig	vegyes von.	2 óra 45 p. d. u
A magyar államvasut (losonczi) indóházából.		
Budapestről Hatvan, Losoncz, Ruttka, Oderberg felé	gyorsvonat szem. vonat vegyes von.	6 óra — p. regg 7 óra 34 p. regg 3 óra — p. d. u
Budapestről Hatvan, Miskolcz felé	gyors vonat szem. vonat vegyes von.	10 óra 50 p. este 7 óra 34 p. regg 5 óra 42 p. d. u
Budapestről Hatvan, Miskolcz, Kassa, felé	gyors vonat szem. vonat	10 óra 50 p. este 7 óra 34 p. regg
Budapestről Hatvanig	helyi vonat	9 óra 50 p. d. e
A déli vasut (budai) indóházából		
Budapestről, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof, Trieszt felé	szem. vonat gyors „ vegyes von.	7 óra 10 p. regg 5 óra d. u 7 óra 25 p. est
Budapest Székesfehérvár felé	„ „ „ „	11 óra — p. d. 7 óra 45 p. este
Budapest Kanizsa felé	szem. vonat gyors von.	7 óra 10 p. regg 5 óra — p. d. u
Budapest Székesfehérvár, Veszprem, Kis-Czell, Szombathely, Grátz	szem. vonat gyors von.	7 óra 10 p. regg 5 óra — p. d. u.

A vonat megérkezik. Az osztrák államvasut indóházába	A vonatok minősége.	Megérkezési idő
Bécs, Pozsony, Esztergom, Vácz felől a	gyorsvonat „ „ személy von „ „	2 óra 31 p. d. u 9 óra 45 p. este 5 óra 38 p. „ 5 óra 57 p. regg
Érseknjvárról Nagy-Marosról	vegyes von. „ „	12 óra 30 p. d. u 8 óra 28 p regg
Orsova, Temesvár, Szeged, Kecskemét felől a	gyorsvonat szem. vonat „ „	7 óra 30 p. regg 8 óra 45 p. est 8 óra 50 p. regg
Kolozsvár, Nagy-Várad, Püspök-Ladány, Arad, Szolnok felől	gyors vonat szem. vonat	7 óra 55 p. regg 8 óra 26 p. este
Czeglédről	vegyes von.	5 óra 20 p. regg
A magyar államvasut (losonczi) indóházába.		
Oderberg, Ruttka, Losoncz felől	gyorsvonat vegyes von. „ „	11 óra 6 p. éjjel 12 óra 20 p. d. u 7 óra 53 p. este
Miskolcz, Hatvan felől	gyors vonat szem. vonat vegyes von.	7 óra 33 p. regg. 7 óra 58 p. este 12 óra 20 p. d. u
Kassa, Miskolcz, Hatvan felől	gyors vonat szem. vonat	7 óra 33 p. regg. 7 óra 58 p. este
Hatvanból	helyi vonat „ „ „ „	6 óra 17 p. regg 9 óra 47 p. d. e. 6 óra 22 p. este
A déli vasut (budai) indóházába.		
Trieszt, Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár felől	gyors vonat szem. vonat vegyes von.	11 óra 35 p. d. e. 8 óra 47 p. este 7 óra 39 p. reg.
Székesfehérvár felől	vegyes von.	4 óra 58 p. d. u
Grátz, Szombathely, Kis-Czell Veszprém, Székesfehérvár felől	gyors von. szem. vonat vegyes von.	11 óra 35 p. d. e. 8 óra 47 p. este 7 óra 39 p. regg

Hajó-közlekedési utmutató.

Indulás

Budapestről Becsbe indul ... 6 órakor este
Budapestről Ujszőnybe indul ... 2 „ délut.
Budapestről Dömösre indul ... 4 „ délut.
Budapestről Mohácsra indul ... 12 „ délben
Budapestről Paksra indul ... 11 „ dél e
Budapestről Orsova Galaczra (vasárnap, szerdán és pénteken) indul ... 11 „ éjjel
Budapestről Zimonyba (kedden, csütörtökön, szombaton minden állomást érintve, és vasá nap, szerdán és pénteken korlátolt állomás érintéssel) indul ... 11 „ éjjel

Érkezés.

Becsből Budapestre érkezik ... este 6 óra után
Uj-Szőnyből Budapestre érkezik ... reggel 8 óra után
Dömös öl Budapestre érkezik ... reggel 7 óra után
Mohácsról Budapestre érkezik ... reggel 4 óra után
Paksról Budapestre érkezik ... reggel 2 óra után
Galacz-Orsováról Budapestre érkezik ... délután 3 óra után
Zimonyból Budapestre érkezik ... délután 3 óra után

Vizállás és időjárás.

Junius	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik	Időjárás
30	Budapesten	3.80	—	áradó	tiszta
30	Pozsony	3 20	—	apadó	száraz
30	M.-Szigeten	0.68	—	áradó	derült
30	Szatmáron	1.30	—	„	felhős
30	Tokajban	1.85	—	„	bor.
30	Szolnokon	1.35	—	apadó	derült
30	Szegeden	3.46	—	áradó	száraz
29	Aradon	1 05	—	„	„
29	Becskereken	1.34	—	„	„
29	Bezdánnál	—	—	—	—
29	Verbászon	—	—	—	—
30	Eszéken	3.22	—	áradó	száraz
30	Barcson	2.22	—	apadó	„
30	Sziszeken	5.37	—	áradó	—
30	Orsován	3.09	—	„	tiszta

Sorsolási naptár 1880. julius havára.

Huzás napja	Sorsjegy neve	Legnagyobb nyeremény	Legkisebb nyeremény	Kifizetés napja
1	1854-iki osztrák 4%-os állami sors.	Nyerőszámok	okt 1-én	huzatnak
1	1858-iki osztrák hitelsorsjegy	200.000 frt	200 frt	1881. jan. 2.
1	Bécs városi nyereménykölcsön 1874-ből	200.000 frt	130 frt	1880. okt. 1.
1	Dunagőzhajozási sorsjegy 4%-os	50.000 frt	100 frt p. p	1881. jan. 2
1	Braunschveigi 20 talléros sorsj.	Nyerőszámok	aug 31-én	huzatnak
1	Hamburgi 100 márkás sorsjegy	Nyerőszámok	szept. 1-én	huzatnak
1	Kurhesseni 40 talléros sorsjegy	32.000 tallér	75 tallér	1881. jan. 2.
1	Milánói 45 frankos sorsjegy	1000 frank	47 frank	„ jan. 2.
1	Győr-gráczi vasut 100 talléros sorsjegy	Nyerőszámok	okt. 1-én	huzatnak
1	Szászmeiningeni 7 frtos sorsjegy	Nyerőszámok	aug. 1-én	huzatnak
1	Schamburg-lippei 25 talléros	13 000 tallér	47 tallér	1880. okt. 1.
1	Bécsi községi kölcsön	—	—	1881. jan. 2.
1	„ „ aranykölcsön	—	—	„ jan. 2.
1	Magyar állami kölcsön 1871-ből	—	—	„ jan. 2.
1	„ „ „ (magyar keleti vasut)	—	—	„ jan. 2.
1	Pestvárosi kölcsön	—	—	„ jan. 2.
1	Lombard-Mennei 1859. kölcsön	—	—	„ jan. 2.
1	Osztrák földhitelint. közs. kötvényei	—	—	1880. okt. 1.
1	Erzsébet vasut 1872-iki ezüst elsőbbs. kötv.	—	—	1881. jan. 2.
1	Lincz-budveiszi kötv.	—	—	„ jan. 2
1	Cseh nyugati vasut arany elsőbbs.	—	—	„ jan. 2
1	Bordeauxi 3% frankos sorsjegy	25.000 frank	100 frank	1880. nov. 1.
1	Amiensi 4%-os 100 frankos sorsjegyek	25.000 frank	100 frank	„ nov. 1.
1	Prága-duxi vasut elsőbbs.	—	—	1881. jan 2.
1	Magyar északk. vasut 400 márkás elsőbbs. kötv	—	—	„ jan. 2.
1	Magyar keleti v. I. és II. kib. kötv.	—	—	„ jan. 2.
1	Tiszai vasut elsőbbs. kötv	—	—	1880. nov. 2.
1	Kassa-oderbergi elsőbbs. kötv.	—	—	1881. jan 2.
1	Trifaili bánya-társulat elsőbbs.	—	—	1880. okt. 1.
1	Magyar szőlődézsmaváltság	—	—	1881. jan. 2.
1	Károly-Lajos vasut	—	—	„ jan. 2.
1	„ „ „ elsőbbs.	—	—	„ jan. 2.
1	Uradalmi záloglevelek	—	—	1880. szept. 2.
1	Gömöri vasuti záloglevelek	—	—	„ aug. 1.
1	Stiriai takarékp. záloglevelei	—	—	„ jul. 2.
1	Grácz városi kölcsön	—	—	1881. jan. 2.
1	Brünn „ „	—	—	1880. jul. 2.
1	Krakkó városi 20 frtos sorsjegy	—	—	1881. jan. 2.
2	Laibachi 1879-iki 20 frtos	15.000 frt	30 frt	1881. jan. 2.
3	Insbrucki 20 frtos sorsj.	20.000 frt	30 frt	„ jan 3.
5	Salzburgi 20 frtos sorsjegy	10.000 frt	30 frt	„ jan. 5.
10	Párisi 100 lirás sorsjegy	15.000 frt	30 frt	„ jan. 10.
10	Párisi 3 százalék 400 frankos sorsjegy	100.000 lira	50 lira	huzatnak
10	Cseh jelzálogbank záloglevei	Nyerőszámok	jul. 20-án	1881. jan. 9.
13	Orosz 100 rubeles sorsjegy 5%	—	—	1880. okt. 13.
15	Hollandi 100 frtos sorsjegy	200 000 rubel	125 rubel	1881. febr. 15.
15	Salm-reifferseidi 40 frtos	6000 frt	100 frt	„ jan. 15
15	Waldstein 20 frtos sorsj.	20000 frt	60 frt	„ jan. 15.
15	Antwerpen 3% 100 frankos	25.000 frt	30 frt	1880. aug. 15.
15	Genti 3% 100 frankos	25.000 frank	100 frank	„ aug. 15.
15	Párisi 3% 400 frankos sorsjegy	10.000 frank	110 frank	„ aug. 1.
15	Párisi 400 frankos 1871-ről	200 000 frank	400 frank	„ aug. 15.
20	Brüsseli 3% 100 frankos 1874	100.000 frank	400 frank	1881. máj. 1
30	Clary 40 frtos sorsjegy	25.000 frank	125 frank	„ jan. 30.
31	Pesti kereskedelmi bank záloglevelei	25.000 frt	60 frt	„ febr. 1.
		—	—	